M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBRI XII.

XENIORUM LIB: I.
APOPHORETORUM LIB: I.

OMNI RERUM ET VERBORUM obscenitate sublata, mendisque plurimis ad optimorum auctorum & exemplarium fidem, ex fide castigatis.

ACCESSIT GEMINUS INDEX Musarum tyronibus utilissimus. Prior, *locorum communium:* Posterior, *omnium lemmatum & inscriptionum.*

Cura & studio
MATTHÆI RADERI
è Societate Jesu.

DANTISCI,
Sumptibus ANDREÆ HÜNEFELDII,
Anno M DC XLI.

AD MUSARUM CANDIDATOS PROGRAMMA.

Prodit, Pieridum favete ocelli,
A Celtis lepor omnis atque Iberis,
(Quem vectat nova triga Gratiarum,
Assurgente Novensili senatu.
Quem circumvolitant apum cohortes,
Armatæ jaculisque spiculisque
Queis fucos gravè sancient, inertes,
Musæosque aliis favos propinant)
Jucundißimus ille Martialis,
Argutißimus ille Martialis,
Carus Pompiliis Quiritibusque,
Dilectus quoque Flavio tyranno,
At vero, Deus, Aelio monarchæ:
Sed quondam sine fronte Martialis.
Ille, inquam, vetus ille Martialis,
Qui nunc virgineo pudore tinctus,
Ceu Pallas nova, Palladisve Mystes,
Vindonisq. Liciq. lautus undâ.
(Ignoscat Salo, Bilbilisque nobis)
Eluto sacer exit ore Vates,
Vates, delicium suæ Thalia,
Vates gloria prima Romulorum,
Vates gratia quarta Gratiarum,
Et rex & pater omnium leporum,
Hunc caro juvenes sinu fovete,
Si quondam cupitis sinu foveri.

PRÆ-

PRÆFATIO.

DIſciplinas liberales à Societate noſtra cùm ſacras tùm civiles, quas religionis profeſſio nō excludit, tradi, ſolitas non ſolùm norunt omnes, ſed probant etiam quicunq; de re litteraria melius exiſtimant. Neq; rationem hujus inſtituti noſtri quiſquam, opinor, exigit, niſi qui aut parum aut nihil rationis habet, cùm res ipſa jam ratioque proſe loquantur Martialem autem (non effrontem illum, ſed jam ad omnem honeſtatem, verecundiam, & modeſtiam compoſitum) in ſacra Muſarum templa atq; cenſum auctorum publicè prælegendorum, quos quidem in omni genere doctrinæ præſtantiſſimos proponimus, ob inſigne ingenium plurimasq; & maximas ſtudiorum utilitates adſciſcendum putavimus, qui velut condimentum reliquorum ſcriptorum, qui unum ferè quiddam perſequuntur, ſale, pipere, melle, felle etiã

acetoq; prælectiones imbueret, ſubindeque, præſertim cum à gravioribus per æſtuoſi ſideris ardores ceſſatur, vicarias aliorum partes ageret, & fatigatos juvenum animos, ſomnove languidos, vel calore fractos ad alacritatem hilaritatemque excitaret, idq; non ſine ingenti ſtudiorum emolumento. Hoc enim propemodum auſim confirmare, hunc unum Martialem, & elegantiam ingenii, doctrinæ varietatem, rerum & plurimarum & pulcherrimarum cognitionem ſubſidii adferre non minus, quam pleroſque alios omnes. Stylum poliant alii potius, rem certè (quamvis nec ab illo jejunus aut inops ſit) & eruditionem aliis parem, aut majorem etiam adferet iſte, quem omnis ferè antiquitatis velut indicem jure appellarim. Quis enim hodie ſcriptor paulò nobilior, veterumq; monumentorum inveſtigator extat diligentior, qui non ſæpius teſtem laudet Martialem? Quid in Theatro, Circo, Amphitheatro, Naumachiis, Orcheſtra, Equeſtribus, Popularibus ſpectatur, dicitur, pugnatur, quod nõ tangat Martialis? Quid in aula, quid extra,

tra, quid in urbe, quid extra urbem, quid in foro, fanis, ædibus, hortis, ſuburbiis, thermis, quid domi rurive, quid in Italia, Hiſpania, Germania, Dacia, Scythia, Sarmatia bellatur, geritur, narratur, quod taceat Martialis? Martialis convivia publica, privataq; inſtruit, omnia tibi ciborum genera apponit, omnia vina vetera, novaque propinat: ut meritò ſuſpicentur viri docti, poëtam ob hos tam frequentes cōviviorum apparatus, cocum fuiſſe indigitatum. quamquam auctorem habeo, præter alios Lampridium, qui in Alexandro Severo, hoc eum nomine velut proprio & ſuo appellat. Idem Martialis in ipſis conviviis ritus accubationum, ad numerum bibendi morem, ſermonem argumenta tractat. Idem totius diei tempora partitur, & quid ſingulis horis dictum factumq; exponit. Idem leges, nunc priſcas, nunc ſuo ævo latas, aut revocatas memorat. Idem ſacra & ſacrorum feſtos dies, urbis, populiq; mores, vitam, virtutes, vitiaq; graphicè depingit. Nulla deniq; ferè antiquitatis pars eſt quam intactam prætereat Martialis, ut vel hoc uno

nomine à magiſtrorum cathedris, & diſcipulorum auribus non ſit excludendus. De ingenio poëtæ quid dicam? Martialis acumine opus ſit, ad omnes epigrammatum argutias, lepores, ludos, jocosq; perſpiciendos & explanandos. Potuitne vel artificioſius, vel ingenioſius hominum labes & vitioſitates emendare? emendatus agnoſcit, poëta tamen ignoſcit, nec ſe moneri putat, qui ſe admonitum ſentit. Quam benè malos poëtas exagitat? quàm malè bonos fures tractat: quàm doctè indoctos ridet medicos: quàm diſertè infantes cauſidicos irridet. Quam occultè tangit ſontes: quam apertè prodit diſſimulatores, quam acerbus in Zoilos, quàm blandus in amicos: quàm verus in fictos, nunquam tamen fictus in veros. Adulationes non excuſo, quamvis eas improba neceſſitas expreſſerit, & egeſtas, laſcivam etiam accuſo, imò penitus expungo atq; erado. Jam ſi Latini, ſermonis opes quæris, quam inops ejus recula, tam dives ejusdem lingua fuit, teſtantur hoc tot, ac tantæ, & tam variæ nobilesq; hortorum, ædium, nemorum, ſylvarum, fontium, ther-

thermarum , littorum villarumq́; deſcri-
ptiones, quantus verborum apparatus in
cænis & xeniis, quæ non ex apophoreto-
rum lectione munera domum aufers? Ut
Perottus de lingua Latina quoquo modo
ſcripturus ex hujus poëtæ rerum verbo-
rumq́; copia ſuum κέρας ἀμαλθείας puta-
verit implendum. Ad uſum porrò ſcri-
bendi, noſtrorumq́; temporum ingeniũ,
quod longos logos faſtidit, brevia, acuta,
piperata dicta, vel maximè amat, quid a-
ptius lectiusq; deligas? Habes hic (quæ
hodie frequentantur) natalitia, habes e-
pitaphia, ſalutationes, gratulationes, lau-
des, petitiones, jocos, riſus, ſales, & quid-
quid in ullo ferè argumenti genere deſi-
derare poſſis. Quæ quidem omnia diſpu-
tavi copioſius, ut intelligeretur, cur hunc
poëtam in gymnaſiis noſtris exponendũ
publicè ſuſceperimus, ejusq; linguam, ubi
petulantior caſtigaverimus, quod alias ad
juventutem noſtram adſpirare nò poſſet,
niſi diſceret ante verecundo ſanctius ore
loqui. Tam nobile vero ingenium à ſcho-
lis prorſus relegare, operæpretium eſſe
nequaquam videbatur. Dabunt ergo ve-

niam ii, qui minus videntur probare, cum hujuſcemodi poëtis inquinata veſtis detrahitur, puraq; toga relinquitur. Scimus, quid non ſolum magnus ille Plato, & Platone major Ariſtoteles, quid Plutarchus cæteriq; cùm Philoſophi, tum Oratores, & Poëtæ tàm Græci quàm Latini de honeſta juventutis inſtitutione ſcripſerint, ſed quid etiam divina lex, quid ſanctiſſimorum Eccleſiæ Romanæ Patrum decreta, quid ratio, natura, religio præſcripſerint: à quibus diſcedere eſt à natura, religione, Deoq; ipſo diſciſcere, neſcire quædam, ſcientia eſt & ſcire quæ ſcienti obſint inſcitia. Prava igitur relinquenda, deligenda ſancta, vel certè quæ prodeſſe ſemper, obeſſe nunquã poſſint. Cæterùm, anceps me diu deliberatio tenuit, quem in editione modum ordinemque ſequerer. Fuêre qui ſuaderent, unius argumenti epigrammata tyronũ cauſsâ in unum locum conferenda, ut de uno aliquo genere, hoc illove ſcripturis, ejuſdem rei plura exempla occurrerent, unumq; ſub aſpectum proponerentur, quæ creſcentes illi vates æmulari, & palatini

Muſa-

Musarum alumni imitari possent. Atque hac ratione Græcorum Anthologiam ab Agathia primùm collectam, deinde à Maximo Planude Constantinopolitano Monacho in locos communes digestam hodie legimus. Et verò ipse Martialis ante annos quinquaginta & amplius, per capita, non libros distributos, Tiguri, impuris etiam rejectis, exiit. Sed ajunt improbè facere, qui in alieno libro velit esse ingeniosus. Facilè improbitatem hanc refutarem, si ita reipub: litterariæ magis expedire arbitrarer. Alia video & plura & majora incommoda, quæ me à sententia avocant. Ut epistolis omnibus, ita lectissimis quibusdam epigrammatis locus non esset, si loco moverentur, quæ enim suo in ordine, suaq; velut statione venustatem leporemque habent, mota gradu vim, gratiam, omnemq; dignitatem cum loco amittunt. Accedit quod me maximè ab ista compositione carminum deterret, perturbatissima numerorum ratio, quæ lectori commentariorum nostrorum (quos propediem in litteras & publicum, si Deus auctor, emittemus)

magnam creatura molestiam videbatur, cùm jam nunc etiam integra, mirũ quantum inter se exemplaria discrepent. Itaq; plurium judicio cum Sociorum, tum aliorum, quos in hac re in consilium adhibui, Epigrammata Martialis, ut ab ipso poëta creduntur distributa, sic edenda curavi, ut nihil nisi numerus Epigrammatum mutaretur, cujus rationem suo loco intelliges. Quam ad oras paginarum, variam lectionem vides, partim ex Justi Lipsii C.V. notis ad nos meritò gratos ac memores, missis, partim ex Andreæ Schotti nostratis, aliorumq; observationibus, & nostra cura animadversam adjectamq; scias. Locorum communium syllabum, alterumq; lemmatum omnium indicem subjecimus, ut ordinem illum, de quo superius est dictum, haud magnoperè curaturus sis, cùm in ejus locum, collecta rerum inscriptionumque capita successura sint. Augustæ Vindelicorum è Collegio Societatis JESU, M.D.XCIX.

M.VAL:

M. VAL: MARTIALIS VITA EX PETRO CRINITO.

M. Valerius Martialis genere Hispanus fuit, Bibili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ, ut veteres auctores tradunt : & ipse Martialis cùm pluribus locis demonstrat, tum maximè his versibus ad Licianum municipem suum.

Vir, Celtiberis non tacende gentibus,
  Nostræq; laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciane, Biblim
  Equis, & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quo faciliùs in litterarum studio versari posset : suumq; ingenium erudire. Sed cùm agendis caussis minimè se idoneum videret : omnem operam atq; diligentiam retulit ad scribenda epigrammata: in quibus magnoperè excelluit judicio veterum. Maximè autem valuit in promerendis sibi atq; conciliandis hominum studiis : adeò urbanitate & salibus præstitit. Relata sunt à C. Plin. permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis, quibus satis colligere possumus, quanti fecerit hũc

ipsum poëtam quantumq; illius versibus oblectari consueverit: sic enim scribit. Fuit Martial: ingenio acri & qui plurimum in scribendo & salis haberet, & fellis: neq; candoris minus. Itaq; minimè mirari oportet si Ælius Verus Imperator, qui Cæsari Hadriano gratissimus fuit, solitus est singulari affectu prosequi lepores atq; jocos poëtæ Martialis, suumque Virgilium vocare. Neque dubium est, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atq; honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & prætura, & jure trium liberorum, ut ipse de se testatur. Libros XII. Epigrammaton composuit miro ingenio, & singulari urbanitate, quibus adjecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum poëtam, Pedonem, atque Getulicum. Valerium quoque Catullum, & Licinium Calpũ plurimi fecit. qui in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In 12. libro Neruæ, atq; Trajano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à nostris grammaticis: ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patavinum, Decianum,

Silium Italicum, Val:Flaccum, Parthenium, aliosq; cumplures, ad quos sæpenumerò scribit. Stertinius vir clarißimus, quem Martialis mutato nomine Avitum appellat, tantum concesßit ipsius ingenio atque doctrinæ, ut viventi ad huc illi imaginem more veterum in sua bibliotheca posuerit. Postremò cùm Martialis foret provectior, tædio rerum urbanarum affectus, in patriam rediit. atque in natali solo paulò pòst interiit, non sine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinii, ut ingenuè testatus est scripta epistola ad Corn. Priscum. De Gargilio Martiali dicemus suo loco: qui libros composuit de gestis Imperatorum.

PLINIUS JUNIOR CORNELIO PRISCO S.

Audio Valerium Martialem decessisse, & molestè fero. Erat homo ingeniosus, acutus & qui plurimùm in scribendo & salis haberet, & fellis, nec candoris minus. Prosecutus eram viatico secedentem: dederam hoc amicitiæ, dederam etiã versiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos, qui vel singulorum laudes, vel urbiũ scripserant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Nostris verò temporibus, ut alia speciosa & egregia, ita hoc imprimis exolevit nam postquam desinimus facere laudanda, laudari quoq; ineptum putamus. Quæris qui sint versiculi, quibus gratiam

retulerim? Remitterem te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint, hi, cæteros in libro requires. Alloquitur Musam. Mandat, ut domum meam in Exquiliis quærat, adeatque reverenter.

Sed ne tempore non tuo diserta
Pulses ebria januam, videto,
Totos dat tetricæ dies Minervæ.
Dum centum studet auribus virorum
Hoc, quod sæcula posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras ibis ad lucernas.
Hæc hora est tua, dum fuerit Lyæus,
Dum regnat rosa; dum madent capilli,
Tum me vel rigidi legant Catones.

Meritòne eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissimè, & nunc amicissimum defunctum esse doleo? dedit enim mihi, quantum maximè potuit, daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari majus, quàm gloria, laus, & æternitas? Æterna, quæ scripsit, non erunt fortaßè. ille tamen scripsit, tanquam futura.

Vale.

M. VAL: MARTIALIS EPIGRAMMATA.

In amphitheatrum Cæſaris. Epigrammata. I.

Barbara Pyramidum ſileat miracula Mem-
**Aſſiduus jactet nec Babylona labor: (phis*
Nec Triviæ templo molles laudentur honores,*
Diſſimuletq; Deum cornibus ara frequens.
Aëre nec vacuo pendentia Mauſolea
Laudibus immodicis Cares in aſtra ferant.*
Omnis Cæſareo cedat labor amphitheatro.
Unum pro cunctis fama loquatur opus.*

*Aſſirius legit Alciatus.
*Jones
* innumeris.
* Hiſtorica nō poetica.
Lipſius Amphith. cap. 7.

Ad eundem Cæſarem. II.

Hic, ubi ſidereus propius videt aſtra coloſſus,
Et creſcunt media pegmata celſa via:
Invidioſa feri radiebant atria Regis,
Unaque jam tota ſtabat in urbe domus.
Hic, ubi conſpicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles ſtagna Neronis erant.
Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager,
Claudia diffuſas ubi porticus explicat um-
Ultima pars aulæ deficientis erat. (bras,
Reddita Roma ſibi eſt, & ſunt, te præſide, Cæ-
Deliciæ populi, quæ fuerant domini. (ſar,

Ad

Ad eundem. III.

Quæ tam ſe poſita eſt quæ gens tã barbara Cæ-
Ex qua ſpectator non ſit in urbe tua? (ſar
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,
Venit & epoto Sarmata paſtus equo,
Et qui prima bibit deprenſi flamma Nili,
Et quem ſupremæ Tethyos unda ferit.
Feſtinavit Arabs, feſtinavêre Sabæi,
Et Cilices nimbis hic maduêre ſuis.*
Crinibus in nodum tortis venêre Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Aetiopes
Vox diverſa ſonat, populorũ vox tamen una,
Cùm verus patriæ diceris eſſe pater.

Ad Cæſarem quòd expulerit delatores. IV.

Turba gravis paci, placidæque inimica quieti,
Quæ ſemper miſeras ſollicitabat opes,
Traducta eſt Gyaris nec cepit arena nocẽtes,*
Et delator habet quod dabat exilium.
Exulat Auſonia profugus delator ab urbe;
Impenſis vitam principis annumeres.

Blanditur Cæſari. V.

Belliger invictis quòd Mars tibi ſævit in armis,
Non ſatis eſt, Cæſar, ſævit & ipſa Venus.
Proſtratum Nemees & vaſta in valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.

*Cilico Corycione croco. *Aldũ ſequor & alios. Gryphius Tradita Gætulis. non male junius. Traducta eſt Gætulis vitioſè, Ad Tutũ Cæſ. refert hoc Lipſius, ut ferè omnia hujus libri.

Priſca

Prisca fides taceat, nam post tua munera, Cæ-
Hæc jam fœminea vidimus acta manu. (sar,

Pœna Laureoli. VI.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prome-
Assiduam nimio pectore pavit avem. (theus*
Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso, * nudo.
Non falsa pendens in cruce, Laureolus* * latro Laureolum agens.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
Inque omni nusquam corpore, corpus erat.
Deniq; supplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat ense nocens.
Templa vel arcano demens spoliaverat,
Subdiderat sævas vel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula pœna fuit.

De Dædalo. VII.

Dædale, Lucano cum sic lacereris ab urso,
Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas.

De rhinocerote. VIII.

Præstitit exhibitus tota tibi Cæsar arena,
Quæ non promisit, prælia rhinoceros.
O quam terribiles exarsit pronus in iras:
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat?

De leone qui gubernatorem offendit. IX.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam notas contemerare manus: (Sed

Sed dignas tanto persoluit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verbera, tela tulit,
Quos decet esse hominum tali sub principe mo
Qui jubet ingenium mitius esse feris? (res,

De urso. X.

Præceps sanguinea dum se rotat ursus arena:
*impli-citus *Implicitam visco perdidit ille fugam.*
Splendida jam tecto cessent venabula ferro,
Nec volet excussâ lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De sue, quæ ex vulnere peperit. XI.

Inter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
Fixisset gravidam cùm levis hasta suem,
Exiliit partus miseræ de vulnere matris,
O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
Pluribus illa mori voluisset saucia telis,
Omnibus ut natis triste pateret iter.
Quis neget esse satum materno funere Bacchũ?
Sic genitum numen credite: nata fera est.

De eadem. XII.

Ista gravi telo, confossaq; vulnere, mater,
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quàm certa fuit librato dextera ferro
Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.

Exper-

*Experta est numen moriens*utriusque Diana*
Quaq; soluta parens, quaq; perempta fera (*est.*

* Lucinæ & venatricis.

De sue prægnante. XIII.

*Sus fera jam gravior, maturi*pignora ventris*
Emisit fœtum vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadēte cucurrit.
O quantum est subitis casibus ingenium.

* pignore.

De Carpophoro. XIV.

Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ,
**Quantula Carpophori gloria fusus aper?*
Ille & præcipiti venabula condidit urso,
Primus in Arctoi qui fuit arce poli:
Stravit & ignota spectandum mole leonum,
Herculeas potuit qui decuisse manus;
Et volucrum longo perrexit vulnere pardum
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.

* Est quota.

De tauro. XV.

Raptus abit media quòd ad æthera taurus a-
Non fuit hoc artis, sed pietatis, opus (*rena*
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus,
At nunc Alciden taurus in astra tulit.
*Cæsaris atq; Iovis confer nunc*stemma*juvē-*
Par onus ut tulerint: altius iste tulit. (*tus,*

* Schema.
* Iuvencos cōfert Iovem & cæsarē: ut ille Europā sic iste Herculem portavit.

De supplice elephante. XVI.

Quòd pi⁹ & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modò qui tauro tam metuendus erat:

Sunt qui Scamma scribunt alii schema; juvenci Par onus, &c nec malè.

Non facit hoc jussus, nulloq; docente magistro:
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

De tigride & leone. XVII

Lambere securi dextram consueta magistri,
Tigris ab Hyrcano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem.
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, sylvis dum vixit in altis:
Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

De elephante. XVIII.

Qui modò per totā, flammis stimulatus arenā
Sustulerat raptas taurus in astra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem telli sic elephanta putat.

Assentatur Cæsari. XIX.

*pecori legendum, feras enim & pecudes miraculo augendo, conjungit.

Dum peteret pars hæc Myrinum, pars illa tri-
Promisit pariter Cæsar utraq; manu. (umphū
Non potuit melius litem finire jocosam.
O dulce invicti principis ingenium.

Ad Cæsarem. XX.

* ei Marcilius putat scriptum fuisse.

Quicquid in Orpheo Rhodope spectâsse thea-
Dicitur, exhibuit, Cæsar arena tibi. (tro
Repserunt scopuli, mirantaque sylva cucurrit,
Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
*Affuit immixtum *pecudū gen⁹ omne ferarū,*
Et supra vatem multa pependit avis.

Ipse

Ipse sed ingrato jacuit laceratus ab urso.
Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

De Rhinocerote. XXI.

Sollicitant pavidi dum rhinocerota magistri,
Seq́ diu magnæ colligit ira feræ:
Desperabantur promissi prælia Martis:
*Sed tamen *is rediit cognitus ante furor.*
*Namq́ gravẽ gemino cornu sic extulit *ursũ,*
Iactat ut impositas taurus in astra pilas.

*Ursum legunt nonnulli: Servo ursum cũ Pierio, Marcilio & omnibꝰ editionibus.

De Carpophoro. XXII.

**Dorica quam certo venabula dirigit ictu*
Fortis adhuc teneri dextra Carpophori.
Ille tulit geminos facili cervice juvencos,
Illi cessit atrox bubalus atque bisons:
Hũc leo cûm fugeret, præceps in tela cucurrit:
I nunc, & lentas corripe turba moras.

* Norica.

De naumachia Domitiani. XXIII.

Si quis ades longis serus spectator ab oris
*Cui lux prima sacri muneris * ipsa fuit.* * ista.
Ne te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis; hic modo terra fuit.
*Non credis? spectes, dũ * laxent æquora Martẽ* *lassent
Parva mora est; dices, hic modò pontus erat.

De natatoribus. XXIV.

*Lusit Nereidum docilis chorus æquore * toto;* *tuto.
Et vario faciles ordine pinxit aquas.

Fusciæ

Fuſcia dente minax, nexu fuit, anchora cur-
Credidimus rerum, credidim⁹ q́ꝫ ratem. (vo,
Et gratum nautis ſidus fulgere Laconum,
Lataq́ꝫ perſpicuo vela tumere ſinu.
Quis tantas liquidis artes invenit in undis?
Aut docuit luſus hoc Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæſari. XXV.

Sæcula Carpophorum, Cæſar, ſi priſca tuliſſet,
Iam nullum monſtris orbe fuiſſet opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondoſa leo-
Arcas Mænalium non timuiſſet aprum, (nē,
Hæc armata manus hydræ mors una fuiſſet,
Huic ꝑcuſſa foret tota Chimæra ſemel. (ros:
* Æripedas. *Ignipedes poſſet ſine Colchide vincere tau-*
Solvere & Heſionem ſolus, & Andromeden.
Herculea laudis numeretur gloria: plus eſt
Bis denas pariter perdomuiſſe feras.

Laus Auguſti. XXVI.

Auguſti laudes fuerant, committere claſſes,
Et freta navali ſollicitare tuba:
Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? vidit in un-
Et Thutis ignotas, & Galatea feras, (dis
Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipſe putavit equos.
Dumq́ꝫ parat ſævis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedeſter aquis,

Quicquid & in circo spectatur, & amphithea-
Dives Cæsarea præstitit unda tibi. (tro.
*Fucinus, & *pigri taceantur stagna Neronis:* * diri
*Hanc *norint unam sæcula Naumachiam.* * norūt alias, sed placet no- in t

Ex Appendice Virgiliana de Prisco & Vero. XXVII.

Cum traheret Priscus, traheret, certamina
Esset & æqualis Mars utriusque diu: (Verus,
Missio sæpè viris magno clamore petita est:
Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.
*Lex erat ad digitum *positā concurrere *pal-* * posita
Quod licuit lances, donaque sæpè dedit. (mā *palma
Inventus tamen est finis discriminis æqui.
Pugnavêre pares, succubuêre pares.
Misit utrique rudes, & palmas Cæsar, utrique,
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc nullo, nisi te sub principe, Cæsar:
Cùm duo pugnarent, victor uterque fuit.

Ex eadem. Fragmentum.

concita veloces fugeret cùm damma molossos,
Et varia lyncas nectaret arte mora:
Cæsaris ante pedes supplex, similisque roganti
Constitit, & prædam non tetigêre canes.

* * *

Hæc intellecto principe dona tulit.

Numen habet Cæſar, ſacra eſt vis, ſacra poteſtas;
Credite: mentiri non didicêre feræ.

Ex eadem aliud.

* * *

Da veniam ſubitis, non displicuiſſe meretur.
Feſtinat Cæſar qui placuiſſe tibi.

Aliud.

Cedere majori virtutis fama ſecunda eſt,
Illa gravis palma eſt, quam minor hoſtis habet.

M. VAL: MARTIALIS EPIGRAMMATON

LIBER I.

SPERO me ſecutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non poſſit, quisquis de ſe bene ſenſerit, cùm ſalva infimarum quoq; perſonarum reverentia ludant; quæ adeò antiquis auctoribus defuit, ut nominibus nõ tantùm veris abuſi ſint, ſed etiam magnis. At mihi fama vilius conſtet, & probetur in me noviſſimum ingenium. Videor mihi meo jure facturus, ſi epiſtolam verſibus clauſero.

Ad Lectorem. I.

Hic est, quem legis, ille, quem, requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis epigrammaton libellis.
Cui, lector studiose, quod dedisti
Viventi decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent poëtæ.

Ad Lectorem, ubi libri venales. II.

Qui tecum cupis esse meos ubicunq; libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat brevibꝰ mēbrana tabel-(lis
Scrinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sim venales, & erres
Urbe vagus tota: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum,
Limina post pacis Palladiumque forum.

Ad librum suum. III.

Argiletanas mavis habitare tabernas.
Cum tibi parve liber scrinia nostra vacent?
Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ:
Crede mihi, nimium Martia turba sapit.
*Majores nusquam*ronchi, juvenesq; senesq;,* *Rhonchi, Ronci.
Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande sophos, dū basia captas,* *jactas.
Ibis ab excusso missus in astra sago.

Sed tu ne toties domini patiare lituras,
Nève notet lusus tristis arundo tuos.
Ætherias lascive cupis volitare per auras:
I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

Ad Cæsarem. IV.

Contigeris nostros Cæsar si fortè libellos,
Terrarum dominum pone supercilium.
Cōsuevêre jocos vestris quoq; ferre triumphis,
Materiam dictis nec pudet esse ducem.
Qua Thymelem spectas derisoremq; Latinum,
Illa fronte precor carmina nostra legas.
Innocuos censura potest permittere lusus:
Lasciva est nobis pagina, vita proba est.

Ad Marcum. V.

Do tibi naumachiā, tu das epigrammata no-
Vis puto, cum libro Marce natare tuo. (bis,

De leone Cæsaris. VI.

Ætherias aquila puerum portante per auras
Illæsum timidis unguibus hæsit onus;
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ majora putas miracula? summus utriq;
Auctor adest, hæc sunt Cæsaris, illa Iovis.

Ad Maximum, de columba Stellæ. VII.

Stellæ delicium mei columba.
Verona licet audiente dicam, Vicit,

Vicit, Maxime passerem Catulli,
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò passere major est columba.

Deciani dogma laudat. VIII.

Quod magni Thraseæ consummatiq; Catonis
*Dogmata sic sequeris*talis ut esse velis,* *salvus
Pectore nec nudo strictos incurris in enses,
Quod fecisse velim te, Deciane facis. (mam:
Nolo virum, facili redimit qui sanguine fa-
Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

Jocatur in Cottam. IX.

Bellus homo & magnus vis idem Cotta videri,
Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo

De Gemello* & Maronilla. X. *(est.* *Venusto.

*Petit*Gemellus nuptias Marconillæ,* *Venustus.
Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
Adeòne pulchra est? immo fœdius nil est.
*Quid ergo in illa petitur & placet? *tussit.* *tussis.

Ad Sextilianum potorem. XI.

Cum data sint equiti bisquina numismata,
Bis decies solus Sextiliane bibis? (quare
Iam defecisset portantes calida ministros,
Si non potares Sextiliane merum.

De Regulo. XII.

Itur ad Herculei gelidas quà Tiburis arces,
Canaq; sulphureis Albula fumat aquis,

Rura, nemusq; sacrum, delectaq; jugera Musis
Signat vicina quartus ab urbe lapis:
Hic rudis æstivas præstabat porticus umbras.
Heu quàm penè novum porticus ausa nefas!
Nam subitò collapsa ruit, cum mole sub illa
Gestatus bijugis Regulus esset equis.
*timuit *Nimirum *tenuit nostras fortuna querelas,*
Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.
Nunc & damna juvant: sunt ipsa pericula tan
Stantia nō poterant tecta probare Deos.(ti.

De Arria & Pæto. XIII.

Casta suo gladium cùm traderet Arria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
Si qua fides, vulnus, quod feci, nō dolet, inquit:
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Ad Cæsarem. XIV.

Delicias Cæsar, lususque jocosque leonum,
Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi,
Cùm prensus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Vnde potest avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen esse tuus dicitur; ergo potest.

Ad Julium. XV.

*numerande. *O mihi post nullos Iuli *memorande sodales,*
Si quid longa fides canaque jura valent.
Bis jam penè tibi consul trigesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies. Nō

Non benè distuleris, videas, quæ posse negari,
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæq; catenatique labores,
*Gaudia non*remeant, sed fugitiva volant.* *remanent.
Hæc utraq; manu, complexuq; assere toto:
Sæpe fluent imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam,
Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

Ad Avitum. XVI.

Sunt bona, sunt quædā mediocria, sunt mala (plura,
Quæ legis; hîc aliter non fit, Avite, liber.

Ad Titum. XVII.

Cogit me Titus actitare causas,
Et dicit mihi sæpe, magna res est.
Res magna est, Tite, quam facit colonus,

Ad Tuccam. XVIII.

Quid te Tucca juvat vetulo miscere Falerno
In Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecêre boni tibi pessima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
Da nobis facilè est, scelus est jugulare Falernū,
*Et dare Campano toxica *sæva mero.* *vina.
Convivæ meruêre tui fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam. XIX.

Si memini, fuerant tibi quattuor ælia dentes:

Expuit una duos tußis, & una duos.
Iam ſecura potes totis tu ißire diebus;
*V.tibi quod tollat. *Nil*iſtic,quod agat tertia tußis habet.*

Ad Cæcilianum. XX.

Dic mihi quis furor eſt? turba ſpectante voca-
Solus boletos Cæciliane voras. (ta;
Quid dignum tanto tibi ventre gulaq́ʒ preca-
Boletum qualem Claudius edit,edas. (bor?

De porſena, & Mutio Scævola.XXI.

*Cùm *Iugesſit. *Dum peteret regem decepta ſatellite dex-*
**Injecit ſacris ſe peritura focis. (tra,*
Sed tam ſæva pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis jußit abire virum.
Vrere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Major deceptæ fama eſt,& glaria dextræ,
Si non erraſſet, fecerat illa minùs.

De leone & lepore. XXII.

*non. *Quid*nunc ſæva fugis placidi lepus ora leonis?*
Frangere tam parvas non didicêre feras.
Seruantur magnis iſti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.
Præda canũ lepus eſt vaſtos non implet hiatꝰ,
Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

Ad Fauſtinum. XXIII.

Ede tuos tandem populo Fauſtine libellos,
Et cultum docto pectore profer opus, Quid

Quidne Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec sileant nostri, prætereantque senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famã,
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te victuræ, per te quoque vivere chartæ
Incipiant: cineri gloria sera venit.

Ad Sextilianum. XXIV.

Sextiliane bibis quantum subsellia quinque
Solus: aqua toties ebrius esse potes.
*Nec *concessorum vicina numismata tantùm,* *quid si confessorum? ita scribo
*Æra, sed à cuneis ulteriora *petis.* *bibis. melius potis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis,
Uva nec in Thuscis nascitur ista jugis,
Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,
Egerit & nigros Massica cella cados
A caupone tibi fex Laletana petatur,
Si plus quàm decies Sextiliane bibis.

Ad Procillum. XXV.

Hesterna tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, post decem peractos,
Cœnares hodie Procille mecum.
Tu factum tibi rem statim putâsti,
Et non sobria verba subnotâsti
Exemplo nimium periculoso;
Μισῶ μνήμονα συμπότην *Procille. *πρόκιλλε

De Acerra. XXVI.

Hesterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

In Fidentinum. XXVII.

Fama refert, nostros te Fidentine libellos,
Non aliter populo, quàm recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam.
Si dici tua vis, hæc eme, ne mea sint.

De diaulo medico. XXVIII.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus,
*Cœpit *quod poterat, clinicus esse modò.*

* quo poterat Clinicus esse modò. Lipsius.

Ad *Sabidium. XXIX.

* Savidium.

*Non amo te *Sabidi nec possum dicere quare:*
Hoc tantùm possum dicere, non amo te.

*Savidi

De Gellia. XXX.

Amissum non flet, cum sola est, Gellia, patrem:
Si quis adest, jussæ prosiliunt lachrymæ.
Non dolet hic, quisquis laudari, Gellia, quærit.
Ille dolet verè, qui sine teste dolet.

Ad Lucanum & Tullum. XXXI.

Si Lucane tibi, vel si tibi Tulle darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc esset pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior.
*Diceret; infernas *& qui prior isset ad umbras*
Vive tuo frater tempore, vive meo.

* Si.

Ad Fidentinum. XXXII.

Quem recitas, meus est, ô Fidentine, libellus:
Sed male cùm recitas, incipit esse tuus.

Ad Decianum. XXXIII.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
*Quales prisca fides famaque novit *avos:*
Si quis Cecropiæ Madidus Latiæq; Minervæ
Artibus, & verâ simplicitate bonus,
Si quis erit recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcano qui roget ore Deos:
Si quis erit magnæ subnixus robere mentis,
Dispeream, si non hic Decianus erit.

* V: anus ut apud Catullũ charta. anus.

Ad Lividum. XXXIV.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,
Omnibus invideas, Livide, nemo tibi.

In Cæcilium. XXXV.

Vrbanus tibi Cæcili videris;
Non es, crede mihi, quid ergo? verna es,
Hoc quod Transtiberinus ambulator
Qui pallentia sulfurata fractis
Permutat vitreis, quod otiosæ
Vendit qui madidum cicer coronæ,
Quod custos dominusq; viperarum,
Quod viles pueri salariorum,
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:

Quod non optimus Vrbicus poëta.
Quare desine jam tibi videri,
Quod soli tibi Cæcili videris;
Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
Posses vincere Sextium Caballum.
Non cuicunque datum est habere nasum.
Ludit qui stolida procacitate,
*Non est *Cestius ille, sed Caballus.*

*Quod. Vide l. 10. epig 83.

*Testi9 vel ut alii malunt. Sextius

De Porcia. XXXVI.

Conjugis audisset fatum cùm Porcia Bruti,
Et subtracta sibi quæreret arma dolor;
*Nondum scitis, ait, *mortem nō posse negari?*
Credideram satis hoc vos docuisse patrem.
Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas.
I nunc, & ferrum turba molesta nega.

* V. mortem nō posse negari. Credideră satis hoc docuisse patrem.

In Mancinum. XXXVII.

Bis tibi viceni fuimus Maucine vocati;
Et positum est nobis nil here, præter aprum,
Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ,
Dulcibus aut certant, quæ melimela favis:
*Nec pyra, quæ *lenta pendent religata genesta.*
Aut imitata breves punica mala rosas.
*Rustica *lactantes nec misit fiscina metas,*
Nec de picenis venit oliva cadis.
Nudus aper; sed & hic minimus, qualisq; ne-
A non armato pulmilione potest. (cari

*longa

*lactentes.

Et

Et nihil inde datum est, tantùm spectavimus omnes.
Ponere aprũ nobis sic & arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta,
*Sed tu ponaris, cui? *Charidomus, apro.*

* apro objectus in cavea seu arena.

Ad Stellam. XXXVIII.

Lascivos leporum cursus, lususq; leonum,
*Quòd major nobis charta *minorq; gerit:*
Et bis idem facinus nimium si Stella videtur.
Hoc tibi, bis leporem tu quoque pone mihi:

* Librũ Spectaculorũ dicere videtur qui non est integer, vel certè aliquem alium

De libro suo. XXXIX.

Edita ne brevibus pereat tibi charta libellis
Dicatur potius τῶν δὲ ἀπομειβόμενος.

De Diaulo medico. XL.

Nuper erat medicus, nũc est vespillo Diaulus:
*Quod vespillo *facit, fecerat & medicus.*

qui periit, effert nempe, ut exulerat.

De leone & lepore. XLI.

Rictibus his tauros non eripuêre magistri,
Per quos præda fugax, itq; reditq; lepus.
Quodq; magis mirum, velociùs exit ab hoste,
**Cùm nil à tanta nobilitate refert.*
Tutior in sola non est cùm currit arena.
Nec caveâ tanta conditur ille fide.
Si vitare canũ morsus, lepus improbe, quæris?
Ah quæ confugias, ore leonis habes.

*Nec nihil à tanta nobilitate refert.

Ad *Licianum, de Hispaniæ locis. XLII.

* Licinianum

Vir Celtiberis non tacende gentibus,

Noſtræq; laus Hiſpaniæ,

*Videbis altam *Liciane Belbilim,*

**Equis & armis nobilem,*

**Sterilemq; canum nivibus,* effractis ſacrum*

**Vada Veronem montibus.*

*Senemq; Catum Catus mons perpetuis nivibus albus. *Et fractis. * Vadaveronem.

*Et delicati dulce *Botrodi nemus,*

Pæmona quod felix amat.

**Teridum natabis lene congedi *vadum,*

Molleſq; Nympharum lacus.

Ego cum Gryphio ſic lego: tepida natabis lene, id eſt, navigio: tepida vada congedi, vel cogedi.

Quibus remiſſum corpus adſtringas brevi

Salone, qui ferrum gelat.

Præſtabit illic ipſa figendus propè

**Voberta *prendenti feras.*

*Voberca. *prandenti. Utraq; lectio probabilis; infra enim: Vicina in ipſum ſylva deſcendet focum, Et infra Epig. 48.

Æſtus ſerenos aureo franges Tago

Obſcurus umbris arborum.

*Avidam *rigens *Dircena placabit ſitim,*

*Et *Nemea, quæ vincit nives, *Nemeta.*

At cum December canus & bruma impotens

Aquilone rauco mugiet.

Aprica repetes Tarraconis littora

Tuamque Laletaniam.

Ibi

*Liciliane. Turnebus. * Aquis legit Hiero. Surita. *Boleti ſed retineo Botrodi, oppidũ Celtiberiæ, Tib. Gracch. eversu, Polyb. *Tepidi, Tepida. * Vada. *recens * Dereta. * Gryphius. Dercella. * Dercenna. al. Dercella.

Ibi illigatas mollibus damas plagis
*Mactabis, & *vernos apros,* * vernas.
Leporemq́; forti callidum rumpes, equo:
Cervos relinques villico.
Vicina in ipsum sylva descendet focum,
Infante cinctum sordido
**Vocabitur, venator, & veniet tibi* *Venabitur vocatus
Conviva clamatus propè.
**Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,* * Lana-quispiã legit, vide lemmata lanatæ. solæ
Olidæque vestes murice
Procul horridus liburnus, & querulus cliens:
Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus somnum reus,
Sed manè totum dormies.
Mercetur alius grande & insanum sophos:
Miserere tu felicium.
Veroque fruere non superbus gaudio,
Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum est, petit
Cum fama, quod satis est, habet.

Jocus ex Homero in Coccum. XLIII.

Si tibi Mystillus cocus Æmiliane vocatur;
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. XLIV.

Non facit ad sævos cervix nisi prima, leones.
Quid fugis hos dentes ambitiose lepus?

Scilicet à magnis ad te descendere tauris,
Et, quæ non cernunt frangere colla velint:
Desperanda tibi est ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Quinctianum facit assertorem. XLV.

Commendo tibi Quinctiane nostros,
Nostros, dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat tuus Poëta,
Si de servitio gravi queruntur,
Assertor venias, satisq; præstes,
Et cùm se dominum vocabit ille,
Dicas esse meos manuq; missos.
Hoc si terq; quaterq; clamitaris,
Impones plagiario pudorem.

Ad Fidentinum. XLVI.

Vna est in nostris tua Fidentine libellis
Pagina, sed certa domini signata figura
*crimina. *Quæ tua traducit manifesto* carmina furto:*
Sic interpositus vitio contaminat uncto
Vrbica Lingonicus Tyrianthina bardocullus;
Sic Aretina violant Christallina testæ;
Sic niger in ripis errat cum fortè Caystri.
Inter Ledæos ridetur corvus olores:
*offendit. offundit. *Sic ubi multisona fervet sacer Arthide lucus,*
Improba Cecropias effundit pica querelas*
*iudice. *Indice non opus est nostris nec* vindice libris.*

Stat

Stat contrà, dicitq́ tibi tua pagina, fures.

*De amicorum judicio. XLVII.

Si quid Fusce vacas adhuc amari;
Nam sunt hinc tibi sunt & hinc amici,
Vnum si superest locum rogamus.
Nec me quod tibi sum novus recuses.
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantum inspice, qui novus paratur,
An poßit fieri vetus sodalis.

*Ad[scunt]

Ad Frontonem de voto vitæ suæ. XLVIII.

Vota tui breviter si vis cognoscere Marci,
Clarum militiæ Fronto togæq́ decus;
Hoc petit, esse sui, nec magni, ruris arator;
Sordidaq́ in parvis otia rebus amat.
Quisquam picta colit Spartani frigora saxi,
Et matutinum portat ineptus ave;
Cui licet exigui nemoris rurisque beati
*Ante focum plenas *explicuisse plagas?*
Et piscem tremula salientem ducere seta,
Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica mensas,
Et sua non emptus præparat ova cinis.
Non amet hanc vitam, quisquis me nō amat, (opto;
Vivat & urbanis albus in officiis.

* expo-suisse.

Ad

Ad Cauponem. XLIX.

Continuis vexata madet vindemia nimbis,
Non potet, ut cupias, vendere Caupo, merum.

Ad Flaccum de Sportula. L.

Dat Bajana mihi quadrantes ſportula centũ,
Inter delicias quid facit iſta fames?
Redde Lupi nobis, tenebroſaque balnea Grylli.
Tam male cũ cœno, cur bene, Flacce, lavor?

De lepore & leone. LI.

Intres ampla licet torvi lepus ora leonis;
Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
* pro- rumpet *Quod ruet in tergum, vel quos *procumbet in*
Alta juvencorum vulnera figit ubi? (armos,
Quid fruſtra nemorum dominum regemq; fa-
Non niſi delectâ paſcitur ille fera. (tigas?

*Lici- nianum Ad *Licianum, ſcriptores. unde. LII.

Verona docti ſyllabas amat Vatis,
Marone felix Mantua eſt.
Cenſetur Apona Livio ſuo tellus,
Stellaque nec Flacco minus.
*Apollodoro *plaudit imbrifer Nilus,*
* gau- det non probo. quia mox ſe- quitur *Naſone Peligni ſonant,*
Duosque Senecas, unicumque Lucanum,
Facunda loquitur Corduba.
Gaudent jocoſæ Canio ſuo Gades,
Emerita Deciano meo: Te

*Te *Liciane gloriabitur, noſtra,* *Liciniare.
Nec me tacebit Bilbilis.

De Læuina caſta, & ad Bajas adultera. LIII.

Caſta nec antiquis cedens Leuina Sabinis,
Et quamvis tetrico triſtior ipſa viro;
Dū modò Lucrino, modò ſe permittit Averno:
Et dum Bajanis ſæpe fovetur aquis;
Incidit in flammas, juvenemq́ʒ ſeqvuta, relicta
*Conjuge; Penelope venit, abit *Helene.* *Thymele,

Ad Celerem. LIV.

Vt recitē tibi noſtra rogas epigrammata, no-
Non audire Celer, ſed recitare cupis. (lo.

Ad Fabullam ambitioſam. LV.

Bella es, novimus, & puella, verum eſt:
Et dives, quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimium Fabulla laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum, de genere & declinatione ficus. LVI. *ficos Valla ſcribit.

*Cùm dixi, *ficus, rides quaſi barbara verba,* *ficus, *ficus,
*Et dici *ficos, Cæciliane jubes,* Priſcianus etiā
Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci. cū morbum ſignificat
*Dicemus *ficos, Cæciliane, tuos.* id eſſe

Ad furem de libro ſuo. LVII. quarti

Erras meorum fur avare liborum, ordinis,

Fieri

sed à Valla falli dicitur.

Fieri poëtam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constet, & tomus vilis.
Non sex paratur aut decem sophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas novit unus, scrinioque signatas
Custodit ipse virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus.
Sed pumicata fronte, si quis est nondum
Nec umbilicis cultus, atq; membrana:
Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat & quærit famam,
Non emere librum, sed silentium debet.

Ad*Chœrilum. LVIII.

*Chœrulum.

Liber homo es nimiũ dicis mihi Chœrile sem-
In te qui scribit Chœrile liber homo est.(per.

Ad Maximum. LIX.

Cœpit, Maxime, Pana, quæ solebat
Nunc ostendere Canium Terentos.

Ad Librum. LX.

Vade salutatum, pro me liber ire juberis
Ad Procul in nitidos officiose Lares.
Quæris iter? dicam, vicinum Castora canæ
Transibis Vestæ, virgineamque domum.
Inde sacro veneranda petes pallatia clivo,
Plurima quà summi fulget imago ducis.

Nec

Nec te detineat miri radiata Coloßi,
Qua Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hac quâ madidi sunt tecta Lyæi,
Et Cybeles picto stat Coribante tholus.
*Protinus à lana clari,*sub fronte Penates.* *tibi,
Atriaq; excelsæ sunt adeunda domus.
Hæc pete,ne metuas fastus,limenq; superbum.
Nulla magis toto janua poste patet.
Nec propior quam Phœbus amat,doctæq; soro-
Si dicet, quare non tamen ipse venit? (res;
**Sic licet excuses, quia qualiacunq; leguntur*
Ista, salutator scribere non potuit. *Scilicet.

Ad Eidentinum. LXI.

Nostris versibus esse te poëtam
Eidentine putas, cupisq; credi?
Sic dentata sibi videtur Ægle.
Emptis oßibus, Indicoq; cornu:
Sic quæ nigrior est cadente moro,
Ceressata sibi placet Lycoris.
Hac & tu ratione, qua Poëta es:
Calvus cum fueris, eris comatus.

De Lino. LXII.

Dimidium donare Lino,quàm credere totum,
Qui mavult debet perdere dimidium.

Ad Flaccum.LXIII.

O mihi curarum pretium non vile mearum.

Flacce

Flacce Antenorei spes, & alumne Laris.
* citharamq;. *Pierios differ cantusq;, *chorosq; sororum:*
Æs dabit ex istis nulla puella tibi. (*nervæ:*
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Mi-
Hæc sapit, hæc omnis fœnerat una Deos,
Quid possent ederæ Bacchi dare? Palladis ar-
Inclinat varias pondere nigra comas, (*bor*
Præter aquas Helion, & serta, lyrasq; deorum
Nil habet, & magnum semper inane sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cũ Parnassidos un
Romanum propius divitiusq; forum est, (*da?*
* Circũ & pulpita nostra quidam putat ex libro scripto legendum. Sed nescio an grammatici sint probati. *Illic æra sonant: at * circum pulpita nostra,*
Et steriles cathedras, basia sola crepant.

De Festa. LXIV.

Indignas premeret pestis cùm tabida fauces,
Inque ipsos vultus serperet atra lues:
Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
Decrevit stygios Festus adire lacus,
*Nec tamen obscuro pia * polluit ora veneno,*
Aut torsit lenta tristia fata fame
Sanctum Romana vitam sed morte peregit;
*Dimisitq; animam nobiliore * rogo.*
* M. R. palluit. *Hanc mortem fatis magni præferre Catonis*
Fama potest: hujus Cæsar amicus erat.

*via, non displicet propter illud Græcum. Anthol. 3. τὴν ἐπὶ πυρκαΐης ἐνδέξια φασὶ κέλευθον ἐς μακάρων τοὺς ἀγαθοὺς Ῥαδάμανθυν ἄγειν.

Ad Attalum. LXV.

Semper, agis causas, & res agis Attale semper,
Est, non est, quid agas, Attale semper agis.
Si res & causæ desunt, agis Attale mulas,
Attale, ne quod desit, agas agas animam.

Ad Canum. LXVI.

Sportula Cane, tibi suprema nocte petita est,
Occidit puto te Cane, quòd una fuit.

Ad Sosibianum. LXVI.

E servo scis te genitum, blandeq; fateris,
Cùm dicis dominum, Sosibiane, patrem.

De Regulo. LXVIII.

Hæc quæ pulvere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet absoluta casu,
Tectis nam modò Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque.
Victa est pondere cum suo repentè,
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ Regule post metum querelæ,
Quis curam neget esse te Deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

De Mario. LXIX.

Venderet excultos colles cum Præco facetus,
Atque suburbani jugera pulchra soli;

Errat,

Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
Vendere, nil debet, fœnerat immo magis.
Quæ ratio est igitur? servos ubi perdidit omnes
Et pecus & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vel-
Omnia? sic Mario noxius hæret ager. (let

De Novio * Microspico.

*Micro psycho.

LXX.

Vicinus meus est, manuq; tangi
De nostris Novius potest fenestris.
Quis non invideat mihi, putetq;
Horis omnibus esse me beatum,
Iuncto cui liceat frui sodali?
Tam longè est mihi quam Terentianus.
Qui nunc Niliacam regit Syrenen.
Non convivere nec videre saltem,
Non audire licet, nec urbe tota
Quisquam est tam propè, tam proculq; nobis.
Migrandum est mihi longius, vel illi.
Vicinus Novio vel inquilinus
Sit, si quis Novium videre non vult.

Ad Fescenniam. LXXI.

Ne gravis hesterno fragres, Fescennia, vino,
Pastillos Cosmi luxuriosa voras.
Ista linunt dentes jentacula; sed nihil obstat,
Extremo ructus cùm venit à Barathro.

Quid

Quid quod olet gravius mistum diapasmate virus?
Atq; duplex anima longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprensaq; furta
Iam tollas, & sis ebria simpliciter.

Ad Alcimum. LXXII.

Alcime quem raptū domino crescentib⁹ annis
Labicana levi cespite velat humus;
*Accipe non *Pario nutantia pondera saxo,*
Quæ cineri vanus dat ruitura labor;
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
*Quæq; virent lacrymis *humida prata meis*
*Accipe care puer nostri monumenta *doloris;*
Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.
*Cum mihi supremos Lachesis *pervenerit annos;*
Non aliter cineres mando jacere meos.

* Pario placet magis legi Phario, ut respeciat Pyramidas.
* roscida.
* laboris
*pervenerit, prævenerit.

Ad Cinnam, LXXIII.

Garris in aurem semper omnibus Cinna,
Garris & illud, teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras,
Cantas in aurem, judicas, taces, lamas.
Adeòne penitus sedit hic tibi morbus,
Vt sæpe in aurem Cinna Cæsarem laudes?

Ad Lælium. LXXIV.

Cùm tua non edas, carpis mea carmina Leli,
Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

De

De Aquino. *LXXV.*

Fabricio junctus fido requiescit Aquinus,
Qui precor Elysias gaudet adisse domos.
Ara duplex primi testatur munera pili:
* Inscriptum. **Plus tamen est titulo quod breviore legis.*
* Junctus. **Functus uterque sacro laudatæ fœdere vitæ,*
Famaque quod raro novit, amicus erat.

Ad Helium. *LXXVI.*

Quod clamas semper, quòd agentibus obstrepis (Heli.
Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

Ad Nævolum causidicum. *LXXVII.*

Cùm clamant omnes, loqueris tu Nævole sem- (per,
Et te patronum causidicumque putas:
Hac ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes: Nævole dic aliquid.

Ad Flaccum. *LXXVIII.*

Litigat, & podagra Diodorus Flacce laborat,
Sed nil patrono porrigit, hæc Cheragra est.

Ad Calenum. *LXXIX.*

Non plenum modo vicies habebas;
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus precesque nostras;
Atque intra puto septimas Kalendas
Mores hoc tibi quatuor dederunt.

Al

At tu ſic quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti
In tantam miſer eſuritionem,
Ut convivia ſumptuoſiora,
Toto quæ ſemel apparas in anno,
Nigræ ſordibus explices monetæ.
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi plumbea ſelibra
Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optamus tibi millies Calene.
Hoc ſi contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. LXXXII.

Mammas atq; tãtas habet Afra, ſed ipſa tata- *(rũ*
Dici & mammarũ maxima mamma poteſt.

De Afro Demetrio. LXXXIII.

Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum,
Et felix domino, notisque Cæſaribus,
Deſtituit primos viridet Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Ne tamẽ ad ſtygias famulus deſcenderet um-
Ureret implicitũ cùm ſcelerata lues, (bras,
Cavimus; & domini jus omne remiſimus, æger
Munere dignus erat convaluiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia meq; patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXIV.

Qui pinxit Venerem tuam Lycori,
Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

Ad Scævolam. LXXXV.

Si dederint superi decies mihi millia centum,
* justus Modius ex M.S. *Dicebat, nondum Scævola *factus eques:*
Qualiter ô vivam quàm largè, quamq́; beatè!
Riserunt faciles, & tribuêre Dei.
Sordidior multò post hoc toga; pænula pejor:
Calceus est, sartà terque quaterque cute.
Deque decem plures semper servantur olivæ,
Explicat & cœnas unica mensa duas.
In jus ô fallax atque inficiator eamus:
Aut vive, aut decies Scævola redde Deis.

De spectaculo. LXXXVI.

Picto quòd juga delicata collo
Pardus sustinet, improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello:
Mordent aurea quòd lupata cervi,
Quod frænis Libyci domantur ursi
Et quantum Calydon tulisse fertur,
Paret purpureis aper capistris:
Turpes esseda quod trahunt bisontes,
Et molles dare jussa quòd choreas
Nigro bellua nil negat magistro;
Quis spectacula non putet Deorum?
Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
Vena-

Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amatq; captos,
Et securior est in ore præda,
Laxos cui dare perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes.
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modò venerint juvencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt cui serviant leones.

Ad Ovidium. LXXXVII.

*In Nomentanis, Ovidi, quod nascitur*agris,* * V. aruis.
Accepit quoties tempora longa merum;
Exuit annosa mores nomenq; senecta;
Et quidquid voluit, testa vocatur anus.

Ad Lucinum Julium. LXXXVIII.

Sæpe mihi dicis Luci clarissime Iuli,
Scribe aliquid magnum; desidiosus homo es.
Otia da nobis, sed qualia fecerat olim
Mæcenas Flacco Virgilioque suo.
*Condere victuras tentem per sæcula *curas,* * chartas.
Et nomen flammis eripuisse meum.
In steriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor.

Ad Gallum. LXXXIX.

Est tibi, sitq; precor, multos crescatq; p annos,

Pulchra quidẽ, verùm Transtiberina domus
At mea Vipsanas spectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego sum jam regione senex.
Migrandum est ut mâne domi te Galle salutẽ
* Est. *anla. **Es tanti vel si longius *illa foret.*
Sed tibi non multũ est, unum si præsto togatũ:
Multum est, hunc unum si mihi Galle nego.
Ipse salutabo decima vel serius hora:
*aveto. *Mane tibi pro me dicat *avere liber.*

De Catella Pupli. XC.

Issa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamque gaudiumq;.
* nera M. S. Modii. *Collo *nixa cubat, capitq; somnos,*
Ut suspiria nulla sentiantur,
Et desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede suscitat, thoroq;
*rogat. *Deponi rogat, & *monet levari.*
Castæ tantus inest pudor Catellæ.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimat tabella,

In

In qua tam similem videbis Issam,
*Ut sit tam similis, sibi nec * ipsa.*
Issam denique pone cum tabella.
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

* Issa apud Modiũ lego.

Ad Velocem. XCI.

Scribere me quereris Velox epigrammata lon
Ipse nihil scribis : tu breviora facis. (ga,

Ad Regulum. XCII.

*Cùm tibi sit sophiæ par fama & cura * Deorũ,*
*Ingenio pietas nec minor ipsa * tuo.*
Ignorat meritis dare munera qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

* laborum.
* suo.

In Priscum. XCIII.

Cùm te non nossem, dominũ regemq́; vocabã:
Cùm bene te novi, jam mihi Priscus eris.

Ad Lectorem. XCIV.

Quæcunque lusi juvenis, & puer quondam,
Apinasq́; nostras, quas nec ipse jam novi.
Malè collocare, si bonas voles horas,
Et invidebis otio tuo, Lector :
A Valeriano Pollio potes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

Ad Faustinum. XCV.

Hos tibi vicinos, Faustine, Telesphorus hortos
*Fænius, & breve rus, udaq́; prata * tenent.*

* tenet.

Condidit hic natæ cineres, nomenq́; sacravit,
V pater isset ut umbras Mallem ergò pa ret isset ad umbras. *Quod legis Antullæ, dignior ipse legi.*
*Et stygias æquũ fuerat*patrẽ isse sub umbras;*
**Sed quia non licuit, vivit, ut ossa colat.*

De Antulla. XCVI.

*Quod. *pulcra *Hoc nemus æterno cinerum sacravit honore,*
*Fænius, & culti jugera *pauca soli,*
Hoc tegitur citò rapta suis Antulla sepulchro;
Hoc erit Antullæ mistus uterq́; parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agellũ:
Perpetuò dominis serviet iste suis:

In Lupercum. XCVII.

Occurris quoties, Luperce, nobis:
Vis, mittam puerum, subinde dicis,
Cui tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam.
Non est, quòd puerum Luperce vexes.
*ubi habitavit Martialis. *Longum est, si velit ad *Pyrum venire,*
Et scalis habito tribus, sed altis.
Quod quæris, propius petas licebit:
Argi nempe soles subire letum.
Contra Cæsaris est forum taberna,
Scriptis postibus hinc & inde totis,
Omnes ut citò perlegas poëtas.
Illinc me pete: ne roges Atrectum:
Hoc nomen dominus gerit tabernæ

De primo dabit, ulterove nido
Rasum pumice, purpuraq́ cultum,
Denariis tibi quinque Martialem.
Tantiꝑnon es ais? ſapis Luperce.

Ad Cæcilianum. XCVIII.

Cui legiſſe ſatis nõ eſt epigrammata centum,
*Nil illi ſatis eſt *Cæciliane mali.*

* V. Seditianum.
* Seditiane.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER II.

QUid nobis, inquis, cum epiſtola? parum ne tibi præſtamus, ſi legimus epigrammata? quid hic porrò dicturus es, quod non poſſis verſibus dicere? Video quare tragœdi epiſtolam accipiant, quibus pro ſe loqui non licet. Epigrammata Curione non egent, & contenta ſunt ſua, id eſt, mala lingua. In quacunq; pagina viſum eſt, epiſtolam faciunt. Noli ergo, ſi tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam ſaltanti inducere perſonæ. Denique videas an te delectet contrarietatum ferula. Ergo inter illos ſedeo, qui protinus reclamant. Puto me hercule, Deciane, verum dicis. Quid, ſi ſcias, cum qua, & quàm longa epiſtola negotium fueris habiturus? itaq; quod exigis fiat. De-

bebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginam non lassi pervenient.

Ad librum suum. I.

Ter centena quidē poteras epigrammate ferre.
Sed quis te ferret perlegeretq́ liber?
At nunc succincti quæ sunt bona disce libelli,
Hoc primū est brevior q̄ mihi charta perit.
Deinde quod hæc una peragit librarius hora,
Nec tantùm nugis serviet iste meis.
Tertia res hæc est; quòd si cui fortè legêris;
Sis licet usque malus, non odiosus eris.
Te conviva leget misto quicunce: sed antè,
Incipiat positus quàm tepuisse calix.
Esse tibi tanta cautus brevitate videris.
Hei mihi, quàm multis sic quoq́ longus eris?

Ad Cæsarem Domitianum. II.

Creta dedit magnū, majus dedit Africa nomē,
Scipio quod victor, quodq́ Metellus habet.
Nobilius domito tribuis Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine Cæsar eras:
Frater Idumæos meruit cū patre triumphos:
*Quæ datur ex *Dacis Laurea, tota tua est.*

*V. Parthis.

Ad Sextum. III.

Sexte nihil debes, nil debeo Sexte, fatemur.
Debet enim, si quis solvere Sexte potest.

Ad

Ad Decianum. IV.

Ne valeam, ſi non totis Deciane diebus,
Et tecum totis noctibus eſſe velim.
Sed duo ſunt, quæ nos diſtinguũt millia paßũ,
Quattuor hæc fiunt, cùm rediturus eam.
Sæpè domi non es; cùm ſis quoq; ſæpe, negaris?
Vel tantum cauſis, vel tibi ſæpè vacas.
Te tamen ut videam; duo millia non piget ire:
Ut te non videam quattuor ire piget.

Ad Severum. V.

I nunc, edere me jube libellos,
Lectis vix tibi paginis duabus.
*Spectas *ισχατροκωλικὸν Severe,*
**Et longas trahis oſcitationes.*
Hæc ſunt, quæ regente me ſolebas
Rapta ſcribere, ſed Vitellianis.
Hæc ſunt ſingula, quæ ſinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.
Hæc ſunt, aut meliora, ſi qua neſcis.
Quid prodeſt mihi tam macer libellus,
Nullo craßior, ut ſit umbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
Nunquam deliciæ ſupiniores.
Laſſus tam citò deficis viator.
Et cùm currere debeas Bovillas,
**Iter jungere quæris ad Camenas.*

* ἐσχατροκωλίον. legit Joſ: Scaliger ad Tibullum.
* Quid.

* Inter jungere legẽdum eſſe rectè docent docti.

I nunc edere me jube libellos.

Ad Attalum. VI.

Declamas bellè, causas agis Attale bellè.
Historias bellas, carmina bella facis.
*numeros. *Componis bellè *mimos, epigrammata bellè.*
Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus.
Et bellè cantas, & saltas Attale bellè.
Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.
Nil benè cum facias facis attamen omnia bel-
* Ardelio vox nova. *Vis dicam quid sis? magnus es *ardelio. (lè,*

Ad Lectorem. VII.

Si qua videbuntur chartis tibi Lector in istis,
Sive obscura nimis, sive Latina parum:
Non meus est error, nocuit librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
Quòd si non illum, sed me peccâsse putabis:
Tunc ego te credam cordis habere nihil.
* M. S. Modii. quasi nos manifesta negamus. *Ista tamen multa sunt, *quæ si manifesta nega*
Hæc mala sunt, sed tu nō meliora facis. (mus

In Postumum. VIII.

*Basia dimidio *quæ das mihi Postume labro*
* quod v. c. *Laudo: licet demas hinc quoque dimidium.*
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile mun⁹?
Hoc tibi habe totum Postume dimidium.

In Selium. IX.

Quòd fronte Selium nubila vides Rufe,

Quòd ambulator porticum terit servus,
Lugubre quiddam quòd tacet piger vultus,
Quòd penè terram tangit indecens nasus,
Quòd dextra pectus pulsat, & comam vellit,
Non ille amici fata luget, aut fratris,
Uterque natus vivit, & precor vivat.
Salva est & uxor, sarcinæq; serviq;:
Nihil colonus, villicusq; decoxit,
*Mœroris igitur causa, *quod domi cœnat.* * caussa quæest? domi cœnat. M. S.

In Postumum. X.

Esse quid hoc dicam, quod olent tua basia myr-(rhã, Modii Lipsius.
Quódq; tibi est nunquam non alienus odor? caussá qua? Forte, caussæ quæ?
Hoc mihi suspectũ est, q̃ oles bene Postume sem-(p,
Postume nõ bene olet, qui bene sẽper olet.

Ad Sextum. XI.

Et judex petit, & petit patronus.
Solvas censeo Sexte creditori.

Ad Paulinum de Selio. XII.

Nil intentatum Selius, nil linquit inausum,
Cœnandum quoties jam videt esse domi.
Currit ad Europen, & te Pauline, tuosq;
Laudat Achilleos, sed sine fine pedes.
Si nihil Europe fecit, tum septa petuntur,
Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.
Hinc quoq; decept⁹ Mẽphitica tẽpla frequẽtat,
Assidet & cathedris mœsta juvenca tuis.

Inde petit centum pendentia tecta columnis,
Illinc Pompei dona, nemusq; duplex.
Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti,
Nec Grylli tenebras, Æoliamq; Lupi.
Nam thermis iterũ cunctis, iterumq; lavatur,
Omnia cùm fecit, sed renuente Deo.
Lotus ad Europes tepida buxeta recurrit,
Si quis ibi serum carpat amicus iter,
Per te, perq; tuam vector lascive puellam,
Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure voca.

In Hermum. XIII.

Quòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis Herme, non superbè.

In Zoilum. XIV.

Zoilus ægrotat: faciunt hanc stragula febrim,
Si fuerit sanus, coccina quid facient?
Quid thorus à Nilo quid sindone tinctus olen-
Ostendit stultas quid nisi morbus opes? (ti?
Quid tibi cũ medicis? dimitte Machaonas oẽs.
Vis fieri sanus? stragula sume mea.

Ad Amianum. XV.

Tonstrix Suburæ faucibus sedet primis,
Cruenta pendent qua flagella tortorum,
Argique lethum multus obsidet sutor.
Sed ista tonstrix, Amiane, non tondet,
*Non tondet, inquam, quid *ergo facit? radit.* * igitur

In

In Maximum. XVI.

Capto tuā pudet heu; sed capto Maxime cœnā.
Tu captas aliam jam sumus ergò pares.
Mane salutatum venio: tu diceris isse.
Ante salutatum. Iam sumus ergo pares.
Sum comes ipse tuus, tumidiq; anteabulo regis:
Tu comes alterius: jam sumus ergo pares.
Esse sat est servum: jam nolo vicarius esse,
Qui rex est regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVII.

Felicem fieri credis me Zoile cœna:
*Felicem *cœna Zoile deinde tua?*
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem Zoili cœna facit.

* cœnā Zoile dando tuam.

De Paullo. XVIII.

Carmina Paullus emit, recitat sua carmina (Paullus,
Nam quod emas, poßis dicere jure tuum.

In Posthumum. XIX.

Basia das aliis aliis das Postume dextram.
Dicis, utrum mavis, elige? malo manum.

De eodem. XX.

Quid mihi vobiscū est ô Phœbe, novèq; sorores?
Ecce nocet vati Musa jocosa suo.
Dimidio nobis dare Postumus antè solebat
Basia, nunc labro cœpit utroque dare.

De eodem. XXI.

Non dicam, licet usque me rogetis,
Quis sit Postumus in meo libello.
Non dicam: quid enim mihi necesse est,
Has offendere basiatio nos,
Quæ se tam bene vindicare possunt?

In Candidum. XXII.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per scopulos exulis ibo comes,
Dat tibi divitias, ecquid sunt ista duorum?
Das partẽ, multũ est. Candide, das aliquid?
*Mecum*ergo miser es, quòd si Deus ore sereno*
Annuerit: felix Candide solus eris.

* eris ergo miser.

Ad Bithynicum. XXIII.

Quòd queralis spirat, quòd acerbũ Næviatussis
Inque suos mittit sputa subinde sinus:
Iam te rem factam Bithynice credis habere?
Erras, blanditur Nævia, non moritur.

tassiendo.

De Selio. XXIV.

Laudantem Selium cum cœna retia tendit
Accipe, sive legas, sive patronus agas.
Effetè, graviter, citò, nequiter, euge, beatè.
Hoc volui, facta est jam tibi cœna, tace.

Ad Rufum. XXV.

Rufe

Rufe vides illum ſubſellia prima tenentem,
Cujus & hinc lucet ſardonychata manus.
Quæq́ Tyron toties epotavêre lucernæ,
Et toga non tactas vincere juſſa nives:
Cujus olet toto pinguis coma Marceliano,
Et ſplendent vulſo bracchia trita pilo.
Non extrema ſedet lunata lingula planta,*
Coccina non læſum cingit aluta pedem.
*Et numeroſa linunt *ſtellantem ſplenia fron-*
Ignoras quid ſit? ſplenia tolle, leges. (tem.

*hesterna sic cum V. D. lege. *stillantem Lipsius in Notis refert ad unguenta.

In Cajum. XXVI.

Mutua viginti, ſeſtertia fortè rogabam,
Quæ vel donanti non grave munus erat.
Quippe rogabatur felixque vetusq́ ſodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, ſi cauſas egeris, inquit,
Quod peto da Cai, non peto, conſilium.

In Ponticum. XXVII.

Lis mihi cū Balbo eſt, tu Balbū offendere nō vis,
Pōtice; cū Licino hic quoq́ magnus homo eſt.*
Vexat ſæpe meam Patrobas confinis agellum:
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Latonia ſervum,
Reſpondes, orba eſt dives, anus vidua.
Non bene, crede mihi, ſervo ſervitur amico,
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus,

*est sic, &c.

Ad

Ad Phœbum. XXVIII.

Cùm sint crura tibi simulent quæ cornua Lu-
In rhytio poteras Phœbe lavare pedes. (næ,

In Pannicum. XXIX.

Pectore te nolim, sed, nec turbare capillos.
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum.
Nolo virum nimium Pannice, nolo parum.
Nunc tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
Horrida: sed mens est Pannice vulsa tibi.

In Cæcilianum. XXX.

Quidquid ponitur hinc, & inde vertit:
Mammas suminis, imbricemq́ porci,
Communemque duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumque totum,
Murenaque latus, femurque pulli,
Stillantemque alica sua palumbum.
Hæc cùm condita sunt madente mappa,
Traduntur puero domum ferenda.
Nos accumbimus otiosa turba.
Ullus si pudor est, repone cœnam.
*Cras te Cæciliane non *vocabo.*

* vocavi mirificè arridet hoc vocavi, vide *Modium* epist. 33

In Linum. XXXI.

Quid mihi reddat ager, quæris Line, Nomen-
(tanus.
Hoc mihi reddit ager: te Line non video.

De

De muneribus mœchæ. XXXII.

Coccina famosæ donas, & ianthina mœchæ,
Vis dare, quæ meruit munera? mitte togam.

In Tongilium. XXXIII.

Uri Tongilius malè dicitur hemitritæo.
Novi hominis mores: esurit, atque sitit,
*Subdola tenduntur crassis*modò retia turdis,* * V. nunc.
Hamus & in mullum mittitur, atq; lupum:
*Cæcuba*siccentur, quæq; annus coxit Opimi,* * iacentur. Turnebus recta legit.
Condantur parco fusca Falerna vitro.
Omnes Tongilium modici jussêre lavari,
O stulti! febrim creditis esse? gula est.

In Maximinam. XXXIV.

Ride si sapis ô puella, ride,
Pelignus puto dixerat poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis,
**Quamvis dixerat omnibus puellis,* * V. e non dixerit.
Non dixit tibi tu puella non es.
Et tres sunt tibi, Maximina, dentes,
Sed planè piceique, buxeique,
Quare, si speculo, mihique credis,
Debes non aliter timere risum,
*Quàm ventum Spanius, manumq; *Priscus,* * Crispus.
Quàm cretata timet Gabulla nimbum,
Cerussata timet Sabella solem:
*Vultus *indue tu magis severos,* *finge tuos.

Quàm conjunx Priami, nurusq́; major,
Mimos ridiculi Philiſtionis,
Et convivia nequiora vita,
Et quidquid lepida procacitate
Laxat perſpicuo labella riſu.
Te mœſtæ decet aßidere matri,
Lugentiq́; virum, piumq́; fratrem,
Et tantùm tragicis vacare Muſis.
At tu judicium ſecuta noſtrum,
Plora, ſi ſapis ô puella, plora.

In Candidum. XXXV.

κοινὰ φίλων, hæc ſũt tua ſemper Candide κοινά.

*Candide κοινὰ φίλων, hæc ſunt tua Candide πάντα,
Quæ tu magniloquus nocte, dieque ſonas.
Te Lacedæmonio velat toga lata Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege *Parma dedit.
At me quæ paſſa eſt Furias, & cornua tauri,
Noluerit dici, quàm pila prima ſuam.
Miſit Agenoridæ Cadmi tibi terra lacernas:
Non vendes nummis coccina noſtra tribus.
Tu Lybicos Indis ſuſpendis dentibus orbes.
Fulcitur teſta fagina menſa mihi.
Immodici tibi flava tegũt Chryſendeta mulli:
Concolor in noſtra cammare lance rubes.
Ex opibus tantis veteri, fidoq́; ſodali.

*Creta.

Das

Das nihil, & dicis, candide κοινὰ φίλων.

In Sextum. XXXVI.

Emi ſeu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puto, quatuorve libras.
Sextus protinus ille fœnerator,
Quem noſtis veterem meum ſodalem,
Ne quid fortè petam, timet, cavetq;,
Et ſecum, ſed ut audiam, ſuſurrat,
Septem millia debeo Secundo,
Phœbo quattuor, undecim Phileto,
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
O grande ingenium mei ſodalis.
Durum eſt, Sexte, negare, cùm rogaris:
Quantò durius, antequam rogeris?

In Nævolum. XXXVII.

Florida per varios, ut pingitur hybla colores, * Oppoſitis, ſuppoſitis.
Cùm breve Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua compoſitis perlucent*præla lucernis:* *prata lacernis.
Sic micat innumeris arcula ſynthesibus.
Atque unam veſtire tribū tua vellera poſſunt, * V. trita.
Apula non uno quæ grege terra tulit. Lipſius tute.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici, *Quod renuis non te (Quid, renuis) non te, &c.
*Prô ſcelus, & lateris frigora *tuta times.*
Quantū erat infelix pannis fraudare duobus?
**Non metuas mortem, Nævole, ſed tineas.*

Ad

Ad Rufum. XXXVIII.

Cautionem, laniumque balneumque
Tonsorem tabulamque, calculosque,
Et paucos, sed ut eligam, libellos:
Unum non nimium rudem sodalem,
Hæc præsta mihi Rufe, vel Bitontis,
Et thermas tibi habe Neronianas.

In Maximum. XXXIX.

Vis fieri liber? mentitis, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis hac ratione potes.
Liber eris, cœnare foris, si Maxime nolis:
Veientana tuam, si domat uva sitim:
Si ridere potes miseri chrysendeta Cinnæ:
Contentus nostra si potes esse toga.
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. XL.

Vis te, Sexte, coli, volebam amare.
Parendum est tibi:, quod jubes, colêris.
Sed si te, Sexte, non amabo.

In *fictum divitem. XLI.

*de Microco divite.

Hic, quem videtis greßibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa;
Quem non lacernis Publius meus vincit.
Non ipse Codrus alpha penulatorum:
Quem grex togatus sequitur, & capillatus.

Recens-

Recensque sella, linteisque lorisque.
Oppignoravit ad modo Claudii mensam
Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.

In Zoilum. XLII.

Pexatus pulchrè rides mea Zoile trita.
Sunt hæc trita quidem Zoile, sed mea sunt.

De Cœnatione Micæ. XLIII.

Mica vocor: quod sim, cernis? Cœnatio parva.
Ex me Cæsareum prospicis ecce tholum.
Frange toros: pete vina: rosas cape: tingere nar
*Ipse jubet mortis *te meminisse Deus. (do:* *deme-minisse

In *Taurum. XLIV. * Lau-rum.

Dum modò causidicũ, dũ te modò rethora fin-
Et non decernis, Taure, quid esse velis; (gis
*Peleos, & Priami *transit, vel Nestoris *ætas,* *transis *annos,
Et fuerat serum jam tibi desinere.
Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, si quid in arte vales.
Si schola damnatur, fora litibus omnia fer-
*Ipse *potest fieri Marsya causidicus. (vent:* *potes.
Eia age rumpe moras quo te spectabim⁹ usq;? *sperabimus.
*Dum, *quid sis dubitas, jam potes esse nihil.* *quis.

In Saletanum. XLV.

Cur tristiorem cernimus Saletanum?
An caussa levis est? extulit, inquis, uxorem.
O grande fati crimen! ô gravem casum!

Illa, illa dives mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem occidiſſet hoc tibi, Saletane.

In Lalagen. XLVI.

Unus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta
Et cecidit ſectis iſta Plecuſa comis. (eſt,
*tam. *Deſine *jam Lalage triſtes ornare capillos,*
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc ſalamandra notet, vel ſæva novacula nu-
Ut digna ſpeculo fiat imago tuo. (det,

In Poſtumum. XLVII.

Occurris quocunq; loco mihi Poſtume, clamas
Protinus & prima eſt hæc tua vox, quid a-
Hoc, ſi me decies una conveneris hora. (gis?
Dicis, habes puto tu Poſtume, nil quod agas.

Ad Olum. XLVIII.

Quòd te nomine jam tuo ſaluto,
Quem regem & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris eſſe contumacem.
Totis pilea ſarcinis redemi
Reges & dominos habere debet,
Qui ſe non habet, atq; concupiſcit,
Quod Reges dominique concupiſcunt.
Servum ſi potes, Ole, non habere.
Et regem potes, Ole, non habere. In

In Claſſicum. XLIX.

Invitum cœnare foris te Claßice dicis.
Si non mentiris, Claßice, diſpeream.
Ipſe quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire.
Cùm cœnaret, erat triſtior ille domi,
Si tamen invitus vadis, cur Claßice vadis?
Cogor, ais? verum eſt cogitur & Selius.
En rogat ad cœnam melior te, Claßice, rectā.
Grandia verba ubi ſunt? ſi vir es, ecce nega.

Ad Cæcilianum. L.

Candidius nihil eſt te, Cæciliane, notavi,
Si quando ex noſtris diſticha pauca legis.
Protinus aut Marſi recitas, aut ſcripta Catulli.
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas,
*Ut collatu magis placeant mea? credimus *il- (lud,* *iſtud,
Malo tamen recites Cæciliane tua.

In Sauſellum. LI.

Cinctum togatis poſt & ante Sauſellum.
Quanta reduci Regulus ſolet turba.
Ad alta tonſum templa cùm reum miſit,
Materne cernis? invidere nolito.
Comitatus iſte ſit precor tuus nunquam.
Hos illi amicos, & greges togatorum,
Fuſciculenus præſtat, & Rauentinus.

De leone. LII.

Verbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,

Inſer-

Insertamque pati blandus in ora manum.
Dedidicit pacem, subitò feritate reversa,
Quanta nec in Libycis debuit esse jugis.
Nam duo de tenera puerilia corpora turba,
Sanguineam rastris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet, crudelis, perfide prædo,
A nostris pueris parcere disce lupa.

De Mario. LIII.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.
Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

In Cosconium. LIV.

Cosconi qui longa putas epigrammata nostra,
Utilis ungendis axibus esse potes.
Hac tu credideris longum ratione colossum,
Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
Disce, quod ignoras: Marsi, doctique Pedonis,
Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
Nō sunt longa, quibus nihil est ꝙ demere pos-
Sed tu, Cosconi, disticha longa facis. (sis:

Ad Cæcilianum. LV.

* Festino sed malè,

**Æstivo serves, ubi piscem tempore quæris?*
In thermis serva, Cæciliane, tuis.

In Nasicam. LVI.

Invitas tunc me, cùm scis Nasica vocatum.
Excusatū habeas me, rogo: cœno domi. De

De Fannio. LVII.

Hostem cùm fugeret, se Fannius ipse peremit.
**Hic, rogo, non furor est, ne moriare mori?* *Hoc.

In Zoilum. LVIII.

Laxior hexaphoris tua sit lectica licebit,
Cùm tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

Ad Ponticum. LIX.

Abscissa servum quid fingis Pontice lingua?
Nescis tu, populum quod tacet ille, loqui?

Ad Amicum. LX.

*Vimine clausa levi niveæ custodia *coptæ,* * placentæ genus.
Hæc tibi Saturni tempore munus erit,
Dona quòd æstatis misi tibi mense Decembri,
Si quereris, rasam tu mihi mitte togam.

In Mamercum. LXI.

Nil recitas, & vis Mamerce poëta videri:
Quicquid vis esto, dummodo nil recites.

Ad Quinctilianum. LXII.

Quinctiliane vagæ moderator summe juventæ,
Gloria Romanæ Quinctiliane togæ,
Vivere quod propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo satis:
Differat hoc Patrios optat qui vincere census,
Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba rudis,

Si mihi verna satur, sit nō doctißima conjunx:
Sit nox cum somno sit sine lite dies.

Ad Cæsarem Domitianum.
LXIII.

Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar.
Sospite quo magnos credimus esse Deos:
Si festinatis toties tibi lecta libellis
Detinuêre oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,
Natorum genitor credar ut esse trium.
Hæc, si displicui fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

Ad uxorem. LXIV.

Natorum mihi jus trium roganti,
Musarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat, valebit uxor.
Non debet domino perire munus.

Ad Regulum. LXV.

Primus ubi est, inquis, cum sit liber iste secun-
Quid faciam, si plus ille pudoris habet. (dus?
Tu tamen hunc fieri, si mavis Regule primum,
Unum de titulo tollere jota potes.

M.VAL.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON.
LIBER III.
Ad Lectorem de libro Gallicano. I.

Hoc tibi, quidquid id est, longinquis mittit ab oris
Gallia, Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem.
*Illa, vel hæc mea sunt, *quæ meliora putas?*
Plus sanè placeat, domina qui nat⁹ in urbe est.
Debet enim Gallum vincere verna liber.

* per interrogationem putant hæc efferenda.

Ad librum suum. II.

Cujus vis fieri libelle munus?
Festina tibi vindicem parare.
Ne nigram citò raptus in culinam,
Cordyllas madida tegas papyro,
Vel ruris piperisq; sis cucullus.
Faustini fugis in sinum? sapisti.
Cedro nunc licet ambules perunctus,
Et frontis gemino ducens honore
Pictis luxurieris umbilicis,
Et te purpura delicata velet,
Et cocco rubeat superbus index,
Illo vindice nec Probum timeto.

Ad librum suum. III.

Romam vade liber, si, veneris unde, requiret:
Æmiliæ dices de regione viæ.
Si, quibus in terris, qua simus in urbe rogabit:
Corneli referas me licet esse foro.
Cur absim, quæret breviter, tu multa fatere,
Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
*Si, quando veniet, dicet: *responde, poëta*
Exierat: veniet, cùm citharœdus erit.

* imperitè quidam hic scribunt, tu respondeto: nullum inest vitium carmini. Tertii ordinis hic est responde, ut apud Manilium lib. 5. Sic etiam magno quædam respondere mundo.

Ad eundem. IV.

Vis commendari sine me cursurus in urbem,
Parve liber, multis: an satis unus erit?
Unus, erit mihi crede, satis, cui non eris hospes,
Iulius, aßiduum nomen in ore meo.
Protinus hunc adeas, primiq; in limine tecti
**(Quos tenuit Daphnis, nũc tenet ille Lares)*
Est illi conjunx, quæ te manibusq; sinuq;
Excipiet, vel si pulverulentus eas.
Hos tu seu pariter, sive hanc illumve priorem
Videris, hoc dices, Marcus avere jubet.
Hoc satis est, alios commẽdat epistola peccat
Qui commendandum se putat esse suis.

* Ita doctissimus distinguit Lipsius & rectè meo animo.

Ad Marcellinum. V.

Lux tibi post Idus numeratur tertia Majas,
Marcelline tuis bis celebrande sacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præstitit illa dies.

De sportula. VI.

Centum miselli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium lassi,
Quis dividebat balneator elixus.
Quid cogitatis! ô fames amicorum?
Regis superbi sportula recesserunt.
Nihil stropharum est: jam salarium dandum est.

In Cinnam. VII.

Versiculos in me narratur scribere Cinna.
Non scribit, cujus carmina nemo legit.

In Philomusum. VIII.

Constituit Philomuse pater tibi millia bina
Menstrua, perq; omnes præstitit illa dies,
Luxuriam premeret cũ crastina semper egestas
Et vitiis cesset danda diurna tuis:
Idem te moriens hæredem ex asse reliquit:
Exhæredavit te Philomuse pater.

In Fabellum. IX.

Unguentum fateor bonum dedisti

Convivis here: sed nihil scidisti
Res salsa est bene olere, & esurire
Qui non cœnat & unguitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næviam. X.

Dum nō vis leporem, dū non vis carpere mul-
Et plus quam patri Nævia parcis apro(lum,
Accusas, rumpisq; cocū, tanquā omnia cruda
Attulerit: nunquam sic ego crudus ero.*

* quia te omnia removente nihil comedam.

De Tucio. XI.

*Romam petebat esuritor *Tucius,*
Profectus ex Hispania
Occurrit illi sportularum fabula
A ponte rediit Milvio.

* V. Tuscio.
* Tuscius.

In Cerdonem. XII.

Das gladiatores sutorum regule, Cerdo;
Quodq; tibi tribuit subula, sica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquā,
**Ut velles corio ludere Cerdo tuo.*
Lusisti, satis est: sed te, mihi crede, memento
Nunc in pellicula Cerdo, tenere tua.

* velles ut.

In Maximum. XIII.

Perfrixisse tuas questa est præfatio fauces
*Cùm *te excusaris Maxime, quid recitas?*

* tu excusaris V.

De vipera in orbe ursæ .XIV.

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,

Exor-

Exornant ficta qua Platanona feræ.
Hujus dum patulos *alludens tentat hiatus *allu-dere.
Pulcher Hylas, teneram mersit in ora manū.
Vipera, sed cæco *scelerata latebat in ore, *celata
Vivebatq; anima deteriora fera.
Non sensit puer esse dolos, nisi dente recepto,
Dum petit ô facinus* ausa, quod ursa fuit. *falsa

De Canio. XV.

Dic Musa quid agat Canius meus Rufus?
Utrumne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi jocos Phœdri?
Lascivus elegis, an severus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis.
An otiosus in schola poëtarum
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi,
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter topentes post meridiem buxos
Sedet, ambulátve liber acribus curis?
*Titine, thermis, ac lavatur Agryppæ, *Petine M S. Stertit-ne.
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?

An æstuantes jam profectus ad Bajas
Piger Lacrino naviculatur in stagno?
Vis scire quid agat Canius tuus? ridet.

*de domino & famulo.

*In crudelem dominum. XVI.

Proscriptum famulus servavit fronte notatus,
Non fuit hæc domini vita, sed invidia.

De Apicio. XVII.

Dederas Apici bis tricenties ventri,
*Sed adhuc superat centies tibi *laxum.* *luxu.
Hoc tu gravatus, ne famem & sitim ferret,
*Summa venenum potione *duxisti.* * duxisti, id est, bibisti.
Nihil est Apici tibi gulosius factum.

In *Invitatorem. XVIII.

Omnia cum retro pueris obsonia tradas: * Ceniperam avarum
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus?

Ad Faustinum. XIX.

Si temperari balneum cupis fervens
Faustine, quod vix Iulianus intraret:
*Rogo *lavet uti rhetorem Sabineum.* *laves. alii roga lavet V. lavetur hic rhetor Sabineus.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. XX.

Prædia solus habes, & solus Candide, nummos.
Aurea solus habes, myrrhina solus habes:
Maßica solus habes, & Opimi cæcuba solus:
Et cor solus habes, solus & ingenium.
Omnia solus habes: hoc me puto velle negare:

*Uxo-

*Uxorem, sed habes, Candide, cum populo. * Adulteram.

In Gallum. XXI.

Nunquàm me revocas, *venias cũ sæpè vocatus: *cũ sis prior ipse.
Ignosco, nullum si modò, Galle vocas.
Invitas alios, vitiũ est utriusq; quod? inquis.
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, pudor.

In Nestorem. XXII.

Auriculam Mario graviter miraris olere.
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auriculam.

In Zoilum. XXIII.

Has cum gemina compede dedicat catenas
Saturne, tibi Zoilus, anulos priores.

Ad Gargilianum. XXIV.

Sportula nulla datur, gratis cõviva recumbis.
Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Cum ratione licet dicas te vivere summa:
Quòd vivis, nulla cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXV.

Sunt tibi, confiteor, diffusi jugera campi,
Urbanique tenent prædia multa Lares:
Et seruit dominæ numerosus debitor arcæ,
Sustentatque tuas aurea mensa dapes
Fastidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus habuit Didymus: plus Philomelus habet.

De piscibus sculptis. XXVI.

Artis Phidiacæ toreuma clarum,

Pisces adſpicis: adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXVII.

Quod novus, & nuper factus tibi præſtat amicus:
Hæc præſtare jubes me, Fabiane, tibi.
Horridus ut primo ſemper te mane ſalutem,
Per mediumque trahat me tua ſella lutum:
Laſſus ut in thermas decima, vel ſerius hora
*V. lacu. *Te ſequar, Agrippa, cum laver ipſe *Titi.*
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Ut ſim tyro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritaq́ue, meaq́ue,
Ut nondum credas me meruiſſe rudem?

Amantium, iræ, &c. In iraſcentes amicos. XXVIII.

Iraſci tantùm felices noſtis amici.
Non bellè facitis: ſed juvat hoc facere.

Ad Sextum. XXIX.

Quæ te cauſſa trahit, vel qua fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
*V. diſertior. *Cauſſas, inquis, agam Cicerone *diſertius ipſo,*
Atq́ue erit in triplici par mihi nemo foro.
*V. Marcus. *Egit Ateſtinus cauſſas, & *Civis: utrumq́ue*
Noras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis:
Audieris, dices eſſe Maronis opus,
Inſanis: omnes gelidis quicunq́ue lacernis
Sunt tibi, Naſones, Virgilioſq́ue vides.

Atria

Atria magna colam? vix tres, aut quattuor i-
Res aluit, pallet cetera turba famæ. (sta
Quid faciam? suade: nam certũ est vivere Ro-
Si bonus es, casu vivere Sexte potes. (mæ.

In Thelesinum. XXX.

Mutua quòd nobis ter quinquaginta dedisti* * quinquagena legunt.
Ex opibus tantis quas gravis arca premit:
Esse tibi magnus, Thelesine videris amicus,
**Tu magnus, quòd das: immò ego, q̃ recipis.* * Tam.

De lacerta cælata. XXXI.

Inserta phiale Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

In Lentinum. XXXII.

Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis:
Tam subitò servus, qui modò cygnus eras.
Non omnes fallis scit te proserpina canum,
Personam capiti detrahet illa tuo.

In *Ligurinum XXXIII. * Ligurinum poëtam

Occurrit tibi nemo quòd libenter
Quòd, quacunq; venis, fuga est, & ingens
Circa te Ligurine solitudo:
Quid sit scire cupis nimis poëta es
Hoc valdè vitium periculosum est.
Non tigris catulis citata raptis.
Non dipsas medio perusta sole,
*Non sic scorpius *improbus timetur.* * V. impius.

Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
Et ſtanti leges, & legis, ſedenti:
* in. *In thermas fugio: ſonas *ad aurem.*
*V. finis. *Piſcinam peto: non *licet natare*
Ad cœnam propero: tenes euntem
* ſedeo legendum reor cum enim bis idẽ? Etbellè reſpondet, fugas ſedentem *Ad cœnam *venio: fugas ſedentem,*
Laſſus dormio, ſuſcitas jacentem.
Vis quantum facias mali, videre
Vir juſtus, probus, innocens timeris.

De eodem. XXXIV.

Fugerit an menſas Phœbus, cœnamq; Thyeſta
Ignoſco: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidẽ laula eſt, dapibusq; inſtructa ſuper-
Sed nihil omnino, te recitante placet. (bis
Nolo mihi ponas rhombum, mullumvé bili-
Nec volo boletos, oſtrea nolo: tace. (brem:

Ad Candidum. XXXV.

Exigit à nobis operam ſive fine togatam:
Non eo, libertum ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis, idem: multò plus eſſe probabo.
Vix ego lecticam ſubſequor: ille feret.
In turbam inciderit, cunctos umbone repellet:
Invalidum eſt nobis, ingenuumque latus.
Quidlibet in cauſis narraveris, ipſe tacebo:
At tibi ter geminum mugiet ille ſophos.
Lis erit, ingenti faciet convitia voce:

Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præstabis amicus?
Quicquid libertus, Candide, non poterit.

De Basso. XXXVI.

Capena grandi porta, quà pluit gutta,
Phrygiæq; matris Alma quà lavat ferrum, Sacerdos Cybeles flumine cultros lavabat
Horatiorum quà viret sacer campus,
Et qua pusilli fervet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens ruris,
Illic videres frutici nobili caules,
Et utrumq; porrum sessilesque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas,
Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læsum Gallici canis dente,
Nondumque victa lacteum faba porcum
Nec feriatus ibat ante carrucam
Sed tuta feno cursor ova portabat.
Romam petebat Bassus: imò rus ibat.

De Ollo. XXXVII.

Pauperis extruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In invitatorem. XXXVIII.

Veientana mihi misces, tibi Maßica potas;
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In Bigurinum. XXXIX.

Hæc tibi,non alia eſt ad cœnam cauſa vocan-
Verſiculos recites, ut Ligurine tuos. (di,
Depoſui ſoleas, affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber, (tur.
Alter perlegitur, dum fercula prima moran-
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitas,& quintũ deniq; librum,
Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.
Quod ſi non ſcombris ſcelerata poëmata do-
Cœnabis ſolus jam, Ligurine, domi. (nes:

Ad Tongilianum. XL.

Empta domus fuerat tibi,Tongiliane,ducẽtis:
Abſtulit hanc nimiũ caſus in urbe frequens.
Collatum eſt decies rogo non potes ipſe videri
Incendiſſe tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XLI.

Quòd quacunq; venis, Coſmũ migrare puta-
Et fluere excuſſo cinnama fuſa vitro; (mus,
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
Sic puto poſſe meum, ſic bene olere canem.

De Ciſterna Ravennate. XLII.

Sit ciſterna mihi, quam vinea, malo Ravennæ:
Cùm poßim multò vendere pluris aquam.

De Caupone. XLIII.

Callidus impoſuit nuper mihi caupo Ravennæ:
Cùm peterem mixtum, vendidit ille merũ.

De

De villa Faustini, ad Bassum. XLIV.

Bajana nostri villa, Basse, Faustini
Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduaq; Platano, tonsilique buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi:
Sed rure vero barbaroque lætatur.
Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post novembres, imminente jam bruma,
Seras putatur horridus refert uvas,
Truces, in alta valle mugiunt tauri,
*Vitulusq; inermi fronte prurit *in pugnam* * ad
Vagatur omnis turba sordidæ cortis,
Argutus anser gemmeique pavones. Phœnicopterum describit.
Nomenque debet, quæ rubentibus pennis:
Et picta perdix, Numidicæque guttatæ,
Et impiorum phasiana Colchorum.
Sonantq; turres plausibus columbarum.
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur,
Avidi sequuntur villicæ sinum porci,
Matremq; plenam mollis agnus expectat,
Cingunt serenum lactei focum vernæ,
Et larga festos lucet ad Lares sylva.
Non segnis albo pallet otio caupo:
Nec perdit oleum lubricus palæstrita.
Sed tendit avidis rete subdolum turdis,

Tremu-

Tremulave captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caßibus refert damam.
* V. urbanos *Exercet hilares facilis hortus *umbellas,*
Et pœdagogo non jubente laſcivi
Parêre gaudent villico capillati,
Et delicatus opere fruitur Eunuchus:
*Non. **Nec venit inanis ruſticus ſalutator,*
Fert ille ceris cana cum ſuis mella,
Metamque lactis Saßinate de ſylva
Somniculoſos ille porrigit glires,
Hic vagientem matris hiſpidæ fœtum,
Alius coactos non amare capones
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus,
Nec avara ſervat craſtinas dapes menſa
Veſcuntur omnes, ebrioq; non novit
Satur miniſter invidere convivæ.
At tu ſub urbe poßides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Furemq; Priapo non timente ſecurus.
Et vinitorem farre paſcis urbano
Pictamque portas otioſus ad villam
Olus, ova pullos, poma, caſeum, muſtum
Rus hoc vocari debet, an domus longè?

De sutore & fullone. XLV.

Sutor Cerdo dedit tibi culta Bononia munus,
Fullo dedit Mutina, nunc ubi caupo dat is?

In Ponticum. XLVI.

Cùm vocor ad cœnã, non tam venalis, ut antè
Cur mihi non eadem quæ tibi, cœna datur?
Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino:
**Sumitur inciso mytilus ore mihi.* *Sugitur
Sunt tibi boleti: fungos ego sumo suillos.
Res tibi cum rhombo est: at mihi cũ sparulo
**Aureus immodicis turtur te clunibus implet:* * alii, Cereus, id est pinguis
Ponitur in cavea mortua pica mihi.
Cur sine te cœno, cùm tecum Pontice cœnem?
Spartula quod non est, prosit, edamus idem.

In Cinnam. XLVII.

Esse nihil dicit, quicquid petis, improbe Cinna.
Si nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.

In Quinctum. XLVIII.

Centenis quod emis pueros, & sæpe ducentis:
Quod sub rege Numa condita vinã bibis:
*Quod constat decies tibi nõ *speciosa supellex:* *V. spaciosa.
Libra quòd argenti millia quinq; rapit:
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur.
*Quòd pluris *nulli est, quã domus empta tibi* * V. mula melius: præcessit enim caruca.
Hæc animo magne credis te, Quincte, parare?
Falleris, hæc animus, Quincte, pusillus emit.

In

In Cotilum. XLIX.

Cotile, bell⁹ homo es: dicũt hoc, Cotile, multi.
Audio: ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo?
Bell⁹ homo eſt flexo qui digerit ordine crines:
Balſama qui ſemper, cinnama ſemper olet:
Qui legit hinc illinc miſſas ſcribitq́ tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Quid narras? hoc eſt, hoc eſt, homo, Cotile, bel
*tetricoſa. *Res *pertricoſa eſt, Cotile, bellus homo. (lus.*

Ad Caſſianum. L.

*V. hilares *Sirenas *hilarem navigantium *pœnas,*
*moras *Blandasq́ mortes, gaudiumq́ crudele,*
malè *Quas nemo quondam deſerebat auditas,*
nam bis claudi- *Fallax Ulyſſes dicitur reliquiſſe,*
caret claudus *Non miror: illud Caſiane mirarer.*
ſcazon. *Si fabulantem Cantum reliquiſſet.*

In M. Antonium. LI.

Par ſcelus admiſit phartis Antonius armis:
*Abſcidit heu **Abſcidit vultus enſis uterque ſacros.*
vultus. *Illud laurigeros ageres cum læta triumphos.*
Hoc tibi Roma caput cùm loquereris, erat.
*noſtis Lipſius. *Antoni tamen eſt pejor, quibus cauſſa Photini:*
*Veien *Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.*

tone a-ſinaque idem.

De pigris nautis. LII.

*Ceſſatis pueri, nihilque *noſtis:*
*remo-raque, **Veterno, *reſinaque pigriores:*

Quo-

Quorum per vada tarda navigantes,
*Lentos *figitis ad celeuma remos.*
Iam prono Phaëthonte sudat Æthon,
Exarsitque dies, & hora lassos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tuta luditis otium carina.
*Non *nautas puto vos, sed argonautas.*

Resina certè primam & secũdam le-gegram matica & auctoritate tendit. *V. tingitis elegantius. *pigros nautas. ἀεργος.

Ad Paulinum. LIII.

Minxisti currente semel, Paulline, carina.
Mingere vis iterum, jam Palinurus eris.

In Rufum. LIV.

Esse negas coctum leporem, poscisq; flagella:
*Mavis Rufe cocum *scindere, quam leporem.*

* cædere.

Ad Cerdonem. LV.

Irasci nostro non debes Cerdo libello.
Ars tua, non vita est carmine læsa meo.
Innocuos permitte sales cur ludere nobis
Non liceat, licuit si jugulare tibi?

Ad Rufum. LVI.

Cursorem sexta tibi Rufe remißimus hora;
Carmina quẽ madidum nostra tulisse reor,
Imbribus immodicis cœlũ nam fortè ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

*V. omni,

*Cæsaris alma dies, & luce sacratior *illa,*
Conscia Dictæum qua tulit Ida Iovem,
Longa precor, Pylioq; veni numerosior ævo,
Semper & hoc vultu, vel meliore nite,

*multus in aruo,

*Hic colat Albano Tritonida * cultus in auro,*
doctè scribit Lipsius propter Minervam & Quinquatium Domitiani. Et consentit Schortus in aruo multus etiam V. c. habet.

Perq; manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia sæcula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.
Manna quidē superûm petim⁹, sed debita terris
Pro tanto quæ sunt improba vota Deo?

De Horatio. II.

Spectabat modò solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis.
Cùm plebs, & minor ordo, maximusq;
Sancto cum duce candidus sederet.
Toto nix cecidit repentè cœlo:
Albis spectat Horatius lacernis.

De nivibus. III.

Aspi-

Aspice, quàm densum tacitarũ vellus aquarũ
Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus.
Indulget tamen ille Iovi, nec vertice mota
Concretas pigro frigore ridet aquas.
Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
Et madidis Helicen dißimulare comis.
Qui siccis lascivit aquis, & ab æthere ludit,
Suspicor has pueri Cæsaris esse nives.

In Bassum. IV.

Quod siccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Piscinæ vetus aura quod marinæ
**Laßi bardiacus quod evocati,* * Lazi, legunt aliqui.
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod jejunia Sabbatariorum
Mæstorum quod anhelitus reorum,
*Quod spurcæ moriens lucerna *Ledæ,* * Tedæ placet hoc l.
Quod ceromata fæce de Sabina.
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
**Malles, quàm quod oles, olere Bassa.* * Mallem.

Ad Fabianum. V.

Vir bonus, & pauper, linguaq; & pectore verus,
Quid tibi vis, urbem quid, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec comessetor haberi,
*Nec pavidos *tristi voce citare reos.* * V. stricta.
Vendere nec varios circa pallatia fumos:

Plau-

*Canio *Plaudere nec* Cano plaudere nec Glaphyro.*
Unde miser vives, homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil est nunquam sit Philomelus eris.

In Massilianum. VI.

Credi virgine castor pudica,
Et frontis teneris cupis videri,
Cum sis improbior Massiliane,
Quàm qui compositos metro Tibulli,
In Stellæ recitat demo libellos.

Ad Euphremum. VII.

*al. distinet. *Prima salutantes, atq; altera* continet hora,*
Exercet raucos tertia causidicos.
In quinctam varios extendit Roma labores.
Sexta, quies lássis septima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palæstris.
Imperat extructos frangere nona thoros.
Hora libellorum decima est Eupheme meorũ,
Temperat ambrosias cùm tua cura dapes.
Et bonus ætherio laxatur nectare Cæsar,
*V. larva. *Ingentique tenet pocula* parca manu.*
*V. gressũ metiri licebit. *Tunc admitte jocos *gressu timet ire licenti*
Ad matutinum nostra Thalia Iovem.

Ad Faustinum. VIII.

*V. & ad hoc ncn. *Dũ novus est,* neq; adhuc rasa mihi fronte libellus*
Pagina dum tangi non beneficca timet:
I puer, & caro perfer leve munus amico,

Qui

Qui meruit nugas primus habere meas.
*Curre, sed instructũ comitetur *pumice librũ* * M. S. punica.
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non possunt nostros multæ Faustine lituræ
Emendare jocos: una litura potest.

In Antonium Saturninum. IX.

Dum nimiũ vano tumefactus nomine gaudes
Et Saturninum te pudet esse miser:
Impia Parrhasia movisti bella sub ursa,
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Exciderat ne adeò fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus & Arctois plus licuisset aquis?
Ille etiam nostris Antonius occidit armis:
Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

De nuptiis Pudentis & Claudiæ. X.

Claudia Rufe meo nubit peregrina Pudenti:
Macte esto tædis ô Hymenæe tuis.
Tam bene rara suo miscẽtur cinnama nardo,
Maßica Theseis tam bene vina favis.
Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi
Nec plus lotos aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuo reside Concordia lecto,
*Tamq; pari semper sit *Venus æqua jugo.* *connubium

Dili-

*illa V. *Diligat*ipsa senem quondã: sed & illa marito,*
Tunc quoq; cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Silum. XI.

Sili Castalidum decus sororum,
Qui perjuria barbari furoris,
Ingenti premis ore, perfidosque
Fastus Hannibalis, livesque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paullùm seposita severitate,
Dum blanda vagus alea December
Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Nostris otia commoda Camœnis,
Nec torva lege fronte, sed remissa
Lascivis madidos jocis libellos.
Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XII.

*V. luce. *Mille tibi nummos hesterna*nocte roganti,*
In sex aut septem Cæciliane dies,
Non habeo dixi: sed tu caussatus amici
Adventum lancem, paucaq; vasa rogas.
Stultus es, an stultum me credis amice? negavi
Mille tibi nummos, millia quinq; dabo?

De puero stillicidio jugulato. XIII.

Qua vicina pluit Vipsanis porta columnis,

Et madet aßiduo lubricus imbre lapis
In jugulum pueri, qui roſcida templa ſubibat,
Decidit hyberne prægravis unda gelu
Cumque peregiſſet miſeri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener
Quid non ſæva ſibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non eſt, ſi jugulatis aquæ?

De endromide. XIV.

Hãc tibi Sequanice pinguẽ textricis alumnã
Quæ Lacedæmonium barbara nomẽ habet.
Sordida ſed gelido non aſpernanda Decembri,
Dona peregrinam mittimus endromida.
Seu lentum Ceroma teris, tepidumve trigona, Quatuor ſũt genera pilarũ.
Sive harbaſta manu pulverulenta rapis:
Plumea ſeu laxi partiris pondera fellis;
Sive levem curſu vincere quæris* Atham.* *V. forſan. *Athan.
Ne madidos, intret penetrabile frigus in artꝰ,
Neve gravis ſubita te premat Iris aqua,
Ridebis ventos, hoc munere tectus & imbres. *cultus ſed melius tectus.
*Non ſic in Tyria ſindone *tutus eris.*

De Cærelia, & Gellia. XV.

Dicit ſe vetulam, cùm ſit Cærelia puppa,
Puppam ſe dicit Gellia, cùm ſit anus.
Ferre nec hanc poßis, poßis Coline nec illam.
Altera ridicula eſt, altera putidula.

De Selio. XVI.

De Selio. XVI.

Nullos esse Deos, inane cœlum
Affirmat Selius, probatque quòd se
Factum, dum negat hæc, videat beatum.

Ad Thaliam. XVII.

Dum tu lenta nimis, diuque quæris,
Quis primus tibi, quisve sit secundus:
Gratum quisve epigramma comparabit:
Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ.
Illi me facias, precor secundum.

Ad Tabianum. XVIII.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas,
Extulit, uxori fiat amica meæ.

* Ad Aquilejã

*De littoribus Altini. XIX.

Æmula Bajanis, Altini littera villis,
Et Phaëtontei conscia sylva rogi.
Quæq; Antenorio Dryadũ pulcherrima Fauno:
Nupsit ad Euganios sola puella lacus,
Et tu Ledæo felix Aquileia Timano,
Hic ubi septenas Cyllarus haurit aquas.
Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
Si juris fuerint otia nostra sui.

Ad Postumum. XX.

Quod

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
Vis dicam, quantum, Postume, perdiderim? * V. de nostris computo nummis.
*Tricenos, puto, bis, *Vicenos ter, puto, nummos.*
Ignosces, togulam, Postume, pluris emo.

Ad Augustum. XXI.

Sæpe meos laudare soles, Auguste, libellos.
*Invidus ecce negat: *non minus ergò solet* * V. num minus ergo soles.
Quid, quòd honorato non sola voce dedisti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi.
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues.
Da Cæsar, tanto tu magis, ut doleat.

Ad Pudentem. XXII.

Obstat chare Pudens nostris sua turba libellis:
Lectoremq; frequens lassat, & implet opus.
Rara juvant, primis sic major gratia pomis:
Hybernæ pretium sic meruêre rosæ.
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quam levis in tota Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quæcunq; libellis.
Esse puta solum: sic tibi pluris ero.

Ad Piscatorem. XXIII.

Bajano procul à lacu monemus
Piscator fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Quæ norunt dominum, manumq; lambunt
Illam qua nihil est in orbe majus

Quid quod nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui, venit citatus?
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus, repentè cæcus
Captum non potuit videre piscem.
Et nunc sacrilegos perosus hamos
*mendicus. *Bajanos sedet ad lacus *rogator.*
At tu dum potes, innocens recede
Iactis simplicibus cibis in undas,
*V. delicatos. *Et pisces venerare *dedicatos.*

De ape electro inclusa. XXIV.

Et latet & lucet Phaëthontide condita gutta,
Et videatur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit ille laborũ,
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Sosibianum. XXV.

Plena laboratis habeas cum scrinia libris,
Emittis quare, Sosibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina, quando?
* te nempe mortuo *Tempus erat, jam te, Sosibiane, *legi.*

Ad Attalum. XXVI.

Sordida cùm tibi sit, verũ tamen, Attale, di-(cit.
Quisquis te niveam dicit habere togam.

De pugna Damarum. XXVII.

Frontibus adversis molles concurrere Damas
Vidi-

*Vidimus, & *fati ſorte jacere pari.* *V. fato fortè.
Spectavêre canes prædam, ſtupuitq́ue ſuperbus,
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Unde leves animi tanto caluêre furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidêre viri.

Ad Olum. XXVIII.

Cana eſt barba tibi: nigra eſt coma: tingere barbã
Non potes, hæc cauſa eſt: ſed potes Ole comã.

Ad Afrum. XXIX.

Centum Coracinus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumq́ue Serranus.
Ex inſulis, fundisq́ue tricies ſoldum,
Ex pecore redeunt ter ducenta Parmenſi.
Totis diebus Afer hoc mihi narras:
Et teneo melius iſta quàm meum nomen
Numeres oportet aliquid, ut pati poßim.
Quotidianam refice nauſeam nummis.
Audire gratis; Afer, iſta non poſſum.

Ad Charinum. XXX.

Argenti genus omne comparaſti,
Et ſolus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæq́ue
Solus Phidiaci toreuma cœli,
Solus Mentoreos habes labores.
Nec deſunt tibi vera Glaniana,

* Callarco rectius.

Nec quæ Gallaico linuntur auro,
Nec mensis Anaglypta de paternis.
Argentum tamen inter omne, miror
Quare non habeas, Charine, purum.

Ad Postumum. XXXI.

* tres fratres interpretor cũ Delrio. Sen. Mellã, Gallionem.

Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
*Et docti Senecæ *ter numeranda domus.*
Prætulimus tantis solum te, Postume, regnis:
Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Postume, brumas:
Communis nobis lectus, & unus erat.
Iam donare potes, jam perdere, plenus honorũ,
Largus opum: expecto: Postume, quid facias.
Nil facis: & serum est aliũ mihi quærere regẽ.
Fortunæ placet hoc? Postumus imposuit.

* poëtã mala, &c.

In *malè recitantem. XXXII.

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
Conveniunt nostris auribus ista magis.

De Vesuvio monte. XXXIII.

Hic est pãpineis viridis modò Vesuius umbris:
Presserat hic madidos nobilis uva lacus.
Hæc juga, quã Nysæ colles, plus Bacchus amavit:
Hoc nuper, Satyri mente dedêre choros.
Hoc Veneris sedes Lacedæmone gratior illi.
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta jacent flammis, & tristi mersa favilla:
Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

Ad

Ad Phœbum. XXXIV.

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerra,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Ut, qui prima novo signat quinquennia lustro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris, sic te tua diligat uxor,
Gaudeat & certa virginitate soror.
Perpetuo sic flore mices: sit denique non sint
Tam longæ Bromio, quam tibi Phœbe, coma.

De Sabello. XXXV.

Saturnalia divitem Sabellum
Fecerunt, meritò tumet Sabellus:
Nec quemquam putat esse, prædicatq́;
Inter causidicos beatiorem.
Hos fastus, animosque dat Sabello
Farris semodius fabæque fresæ.
Et turis, piperisque tres selibræ,
Et lucanica ventre cum falisco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libyca gelata testa,
Cum bulbis, cochleisque cascoque
Piceno quoque venit à cliente
Parce cistula non capax olivæ,
Et crasso figuli polita cœlo
Septenaria synthesis Sagunti,
Hispanæ luteum rotæ toreuma,

Et lato variata mappa clavo.
Saturnalia fructuosiora
Annis non habuit decem, Sabellus.

De Phaëtonte. XXXVI.

Incautus Phaëton tabula depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëtonta facis?

In Flaccum. XXXVII.

Nescis, crede mihi, q̄d sint epigrammata Flacce.
*Qui tantùm lusus illa, jocosq́ue *putas:* *V. vocas.
Ille magis ludit, qui scribit prandia sævi
Tereos, aut cœnam crude Thyesta, tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,
Pascentem Siculas aut Polyphemon oves.
A nostris procul est omnis vesica libellis:
Musa nec insano Syrmate nostra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorāt,
Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

Ad Cæcilianum. XXXVIII.

Cùm tibi non essent sex millia Cæciliane,
Ingenti latè vectus es hexaphoro.
Postquam bis decies tribuit dea cæca sinumq́ue
Ruperunt nummi: factus es, ecce, pedes.
Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem:
Di reddant sellam, Cæciliane, tibi.

In Ædilum. XXXIX.

Gestari junctis nisi desinis, Ædile, capris:
Qui modò ficus eras, jā caprificus eris. (Ad

Ad Cosmum. XL.

Hunc, quem sæpè vides inter penetralia nostra * intra legit Pictius.
Pallados, & templi limina, Cosme novi
Cum baculo, peraq; senem, cui cana, putrisq;
Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:
Serea quem nudi tegit uxor ab olla grabati,
Cuique datis latrat obvia turba cibis.
Esse putas Cynicum deceptus imagine falsa?
Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. XLI.

O cui Tarpeias licuit contingere quercus.
Et meritas prima cingere fronde comas:
Si sapis, utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi semper adesse putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit, observant, quem statuêre diem.
Divitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
Lautior & nitido sis Meliore licet,
Nil adjicit penso Lachesis, fusosq; sororum
Explicat: & semper de tribus una necat.

Ad Lucium. XLII.

Luci, gloria temporum tuorum
Qui Gaurum veterem, Tagumq; nostrum,
Arpis cedere non sinis disertis,
Argivas generatus inter urbes.
Thebas carmine cantet aut Mycenas,

Aut claram Rhodon, aut libidinosæ
Ledæas Lacedæmonis palestras:
Nos Celtis genitos, & ex Iberis,
Nostræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat te ferre versu:
Cavo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalibasq; Noricosq;,
Et ferro Plateam suo sonantem:
Quam fluctu tenui, sed inquieto
Armorum Salo temperator ambit.
*Risa- marum. *Tutelamq; charosq; *Rixamarum,*
* Poterò *Et convivia festa Carduarum*
* V. C. *Et textis *Peteron rosis rubentem*
Ripas. *Atque antiqua patrum theatra *Rigas*
* V. C. habet *Et certos jaculo levi *Silaos,*
Suevos *Turgentisque lacus, *Petusiæque,*
* M S. Perusi- *Et parvæ vada pura *Vetonissæ,*
æque. *Et sanctum *Baradonis ilicetum,*
*alii To nevissæ *Per quæ vel piger ambulat viator,*
Vatine- sæ M.S. *Et quod fortibus excolit juvencis,*
Teuto- *Curvæ Manlius arva *Matinessæ.*
nissæ. *Hæc tam rustica delicate lector,*
*Bura- *Rides nomina? rideas licebit:*
tonis. *Hæc tam rustica malo, quàm Britannos.*
* al. M. S. Nari-

In Gargilianum. XLIII.

nessæ. *V. ve- tulis. *Munera quòd senibus, *viduisque ingentia mittis*

Vi

Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
Qui potes insidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piscibus hamus:
Callida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri quid sit donare, docebo,
Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

Ad Faustinum. XLIV.

Dum nos blanda tenēt lascivi stagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
Tu colis Argivi regnum Faustine colent,* * V. Argo
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Horrida sed fervent Nemæi pectora monstri,
Nec satis est Bajas igne calere suo.
Ergo sacri fontes, & littora sacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumque domus.
Herculeos colles gelida vos vincite bruma,
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. XLV.

In tenebris luges amissum, Galla, maritum: *
**Num plorare pudet te puto Galla virum?* Nam V.

De vipera electro inclusa. XLVI.

Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpit.
Fluxit in obstantem succina gemma feram:
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
*Concreto riguit *vincta, repentè gelu.* * V. Victa.

Ne tibi regali placeas, Cleopatra sepulcro,
Vipera si tumulo nobiliore jacet:

De Curiatio. XLVII.

Ardea solstitio, Pæstanaque rura petantur,
Quique Cleonæo sidere fervet ager:
Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga missus aquas.
Nullo fata loco possis excludere: cùm mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Mancinum. XLVIII.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,
Nuper superbo lætus ore jactasti,
Quartus dies est, in schola poëtarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti,
Emptas lacernas munus esse pompillæ,
**Sardonychas auro, lineisque ter cinctum,*
Duasque similes fluctibus maris gemmas
Dedisse Bassam, Cæliamque jurasti,
Heri, de theatro Pollione cantante,
Cùm subitò abires, dum fugis, loquebaris,
Hæreditatis tibi trecenta venisse:
Et manè centum, & post meridiem centum.
Quid tibi sodales fecimus mali tantùm?
Miserere jam crudelis, & sile tandem.
Aut si tacere lingua non potest ista,
Aliquando narra, quod Maucine audire.*

*Sardonychis veris ac sardonycha verum, ut alibi Martialis.

*quod velims audire.

De

De Lycori. XLIX.

Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De Cærelia. L.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Bäjas.
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit vobis, hæc monstra Nero-
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ. (ni,

De hortis Martialis. LI.

**Tulli jugera pauca Martialis* * Iul in fra lib. 7.
Hortis Hesperidum beatiora
Longo janiculi jugo recumbunt:
Lati collibus imminent recessus:
Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur saniore:
Et curvas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
*Puris leniter admovetur *astris* * Austris.
Celsæ culmina delicata villæ.
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam,
Albanos quoque Tusculasque colles,
Et quodcunque jacet sub urbe frigus,
Fidenas veteres brevesq; Rubras,
Et quod virgineo cruere gaudet.
Annæ pomiferum nemus Perannæ.

Illic Flaminea Salariaque
*V. jacet. Gestator *patet, Essedo tacente,
Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum celeuma,
Nec clamor valet helciariorum.
Cum sit tam propè Mulvius, sacrumq;
Lapsæ per Tyberim volent carinæ,
Hoc rus (seu potius domus, vocanda est)
Commendat dominus, tuam putabis
Tam non invida, tamque liberalis,
Tam comi patet hospitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,
Aut facti modò divites Molorchi.
Vos nunc omnia parva qui putatis,
Centeno gelidum ligone Tibur
Vel Præneste domate pendulamq;
Vni dedite Setiam colono;
Dum me judice, præferantur istis
*V. Iuli *Tulli jugera pauca Martialis.

De Philæni. LII.

Oculo Philænis semper plorat.
Quo fiut istud quæritis modo? lusca est.

Ad Linum. LIII.

Egisti vitam semper, Line, municipalem,
Qua nihil omninò dulcius esse potest.
* tibi fumea. Idibus & raris togula est *excussa Kalendis:
Duxit

Duxit & æstates synthesis una decem.
Saltus aprum, campus leporẽ tibi misit inem- (ptũ:
Sylva gravis turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis.
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica missus de gente minister,
Sed stetit inculti rustica turba foci.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis.
Supposita est blando nunquam sibi tessera ta- (lo:
Alea sed parcæ sola fuêre nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit?
Nusquam est, fecisti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. LIV.

Prætorem pauper centum sestertia Gaurus
*Orabat *cara notus amicitia,* *V. cana.
Dicebatq; suis hæc tantum deesse trecentis,
*Ut posset domino plaudere *jussus eques.* *justus emendatius.
*Prætor ait, scis me Scorpo, *Thalioq; daturũ:* *Thalloque Lipsius
Atque utinam centum millia sola darem.
Ah pudet ingratæ pudet ah malè divitis arcæ.
Quod non das equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. LV.

Invitas centum quadrantibus, & benè cœnas,
Ut cœnem invitor, Sexte, an ut invideam?

Ad Pamphilum. LVI.

Tu Setina bibis semper, vel Maßica ponis
Pamphili: sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cælebs quater esse lagena.
Nec puto, nec credo, Pamphile, nec sitio.

Ad Quinctum. LVII.

Exigis ut donem nostros tibi, Quincte, libellos,
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emā tua carmina san⁹?
Non, inquis, faciam tam fatuè: nec ego.

De Vestino. LVIII.

Cùm gravis extremas Vestinus duceret horas,
Et jam per Stygias esset iturus aquas;
Ultima volventes orabat pensa sorores,
Ut traherent parva stamina pulla mora.
Iam sibi defunctus, caris dum vivit amicis,
Moverunt tetricas tam pia vota Deas.
Tum largas partitus opes, à luce recessit:
Seque mori post credidit ille senem.

De Damis. LIX.

Aspicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontib⁹ audent.
Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

De Nigrina. LX.

O felix animo, felix Nigrina marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.

Te patrios miscere juvat cum conjuge sensus,
Gaudentem socio, participique viro.
Asserit Euadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alcestim fama sub astra ferat.
*Tu melius certè meruisti *pignore vitæ,* * pignora.
Ut tibi non esset morte probandus amor.

In avarum amicum. LXI.

Millia misisti mihi sex; bis sena petenti,
Ut bis sena feram, bis duodena petam.

In Zoilum invidum. XLII.

Nunquam divitias Deos rogavi,
Contentus modicis, meq; lætus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Caussa est tam subiti, novique voti?
Pendentem volo, Zoilum, videre.

In Varum. LXIII.

Ad cœnam nuper Varus me sorte vocavit;
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur mensa, ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ,
Tunc ego: nõ oculos, sed ventrem pascere veni,
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

In Afrum. LXIV.

Condita cùm tibi sit jam sexagesima meßis,
Et facies multò splendeat alba pilo,
Discurris tota vag⁹ urbe, nec ulla cathedra est

Cui non mane feras, irrequietus, Ave.
Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
Nec caret officio consul uterque tuo,
Et sacro decies repetis pallatia clivo,
Sigeriosq; modos, Partheniosq; sonas,
Hæc faciunt sanè juvenes deformius, Afer,
* Ardelione. *Omnino nihil est *ardelione sene.*

Ad Mathonem. LXV.

Hospes eras nostri semper Matho Tiburtini,
*V. ius. *Hoc emis: imposui, *rus tibi vendo tuum.*

In Mathonem. LXVI.

* Phrenetin. Scotus legit. *Declamas in febre Mathon: hanc esse *phrene-*
Si nescis, non es sanus amice, Mathon. (sim
Declamas æger, declamas hemitritæus;
Si sudare aliter non potes, est ratio,
Magna tamen res est errãs cùm viscera febris
Exurit, res est magna tacere Mathon.

Ad Rufum. LXVII.

Hos quoque commenda Venuleio, Rufe, libel-
* V. rogo. *Imputet & nobis otio parva, *roga. (los.*
Immemor & paullùm curarũ, operumq; suorũ
Non tetrica nugas exigit aure meas. (tem
Sed nec post primũ legat hæc, summũve trien-
Sed sua cum medius prælia Bacchus amat.
Si nimis est legisse duos, tibi charta plicetur
Altera: divisum sic breve fiet opus.

In Nævolum. LXVIII.

Securo nihil est te, Nævole pejus, eodem
Sollicito nihil est, Nævole, te melius.
Securus nullos resalutas, despicis omnes
*Nec quisquã liber nec tibi*gratus homo est.* *notus.
Sollicitus donas, dominum: regemque salutas,
Invitas: esto, Nævole, sollicitus.

In Ponticum. LXIX.

*Nos bibimus vitro, *tu myrrha, Pontice, qua-* * V. murrha
Prodat perspicuus ne duo vina calix. (re?

*Ad librum suum. LXX. *ad Fabullum.

Si vis auribus Atticis probari
Exhortor, moneoq; te libelle,
Ut docto placeas Apollinari.
Nil exactius, eruditiusque est,
Sed nec candidus, benigniusque:
Si te pectore, si tenebit ore
Nec ronchos metues maligniorum
Nec scombris tunicas dabis molestas.
Si damnaverit: ad Salariorum
Curras scrinias protinus licebit,
Inversa pueris arande charta.

De Bassa. LXXI.

Infantem secum semper tua Bassa Fabulle,
Collicat, & lusus deliciasque vocat.
Et quod mireris magis infantaria non est.

Ergò

Ergò quid in caussa est? pedere Bassa solet.

In dissimulatorem. LXXII.

Nulla remisisti parvo pro munere dona,
Et jam Saturni quinque fuêre dies.
Ergo nec argenti sex scrupula* Septitiane*
Missa, nec à querulo mappa clienta fuit.
Antipolitani nec quæ de sanguine thynni
Testa rubet: nec quæ coctana parva gerit.
Nec rugosarum vimen breve Picenarum?
Dicere te posses, ut meminisse mei.
Decipies alios verbis, vultuq; benigno:
Nam mihi jam notus dissimulator eris.

* scriptula. *Septitiani, malæ notæ argentum

De rusticatione. LXXIII.

Rure morans quid agã, respondeo pauca, roga-
Luce Deos oro, famulos post arua reviso, (tus.
Partibus atque meis, justos indico labores,
Inde lego Phœbum que cio, Musamq; lacesso,
Hinc oleo corpusq; fuco, molliq; palæstra.
**Pondero, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco,*
Dum parvus lychnus modicum consulat olivi,
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

* notatur. V.

Ad librum. LXXIV.

Ohe jam satis est. Ohe libelle
Iam pervenimus usque ad umbilicos.
Tu procedere ad huc, & ire quæris:
Nec summa potes in scheda teneri.

Sic

Sic tanquam tibi res peracta non ſit,
*Quæ prima quoque paginâ *peracta eſt,* *notatur. V.
Iam lector queriturque, deficitque:
Iam librarius hoc & ipſe dicit.
Ohe jam ſatis eſt, Ohe libelle.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER V.

HOc tibi, Palladiæ, ſeu collib. ut eris Albæ,
Cæſar, & hinc Triviā proſpicis inde Thetin:
*Seu tua veridicæ *diſcūt reſponſa ſorores,* *diſcēt V.
Plana ſuburbani qua cubat unda freti:
Seu placet Æneæ nutrix, ſeu filia ſolis,
Sive ſalutiferis candidus Anxur aquis,
Mittimus, ô rerum felix tutela ſalusque,
*Soſpite quo gratum *credimus eſſe Iovem,* * quæritimus V.
*Tu tantum *accipies: ego te legiſſe putabo,* * aſpicias.
*Et tumidus Gallâ, *credulitate fruar.* *falſa.

Ad Lectores. II.

Matronæ, puerique virgine sque,
Vobis pagina noſtra dedicatur.
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimiam, ſalesq; nudi,
Laſcivos lege quatuor libellos.

Quin-

*vocatur.

Quintus cum domino liber *jocetur,
Quem Germanicus ore non rubenti,
Coràm Cecropia legat puella.

Ad Domitianum. III.

*Degis

Accola jam nostræ *degis, Germanice, ripæ,
A famulis Istri qui tibi venit aquis,
Lætus & attonitus, viso modò præside mundi,
*Affatus comites dicitur esse suos. (est:
Sors mea quã fratris melior: cui tã propè fas
Cernere, tam longè quem colit ille Deum.

*Sic fatus.

In *Myrtalen. IV.

* Ad Paullũ.

Fœtere multo Myrtale solet vino,
Sed fallat ut nos folia devorat lauri,
Merumq; cauta fronde non aqua miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire Paulle videris contrà,
Dicas licebit Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. V.

Sexte Palatinæ cultor facunda Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore Dei,
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pectora nosse licet.
Sit locus & nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marsus, quaq; Catullus erit.
Et Capitolini cœlestia carmina belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad

Ad Musas. VI.

Si non est grave, nec nimis molestum,
Musæ, Parthenium rogate vestrum.
Sic te serior, & beata quondam
Salvo Cæsare finiat senectus :
Et sis invidia favente felix,
*Sic Burrus cito *sentiat parentem,* * nesciat. V. nescio an bene.
Admittas timidam brevemq; chartam
*Intra limina sanctioris *aulæ :* * V. ævi
Nosti tempora tu Iovis sereni,
Cùm fulget placidus, suoque vultu,
Quo nil supplicibus solet negare,
Non est quod metuas preces iniquas,
Nunquam grandia, nec molesta poscit,
Quæ cedro decorata purpuraq;
Nigris pagina crevit umbilicis.
Nec porrexeris ista : sed teneto,
Sic tanquam nihil efferas agasque.
Si novi dominum novem sororum,
Ultro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum. VII.

Qualiter Assyrios renovant incendia nidos,
Una decem quoties sæcula vixit avis :
Taliter exuta est veterem nova Roma senectã
Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui,
Iam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ

Parce

*Æneæ f. matris. *Parce sumus Martis turba, sed & *Veneris.*

*De Phaside. VIII.

*De edicto Cæsaris *Edictum domini Deiq; nostri,*
Quo subsellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modò, Phasis, in theatro
Phasis purpureis ruber lacernis:
Et jactat tumido superbus ore,
Tandem commodius licet sedere,
Nunc est reddita dignitas equestris,
Turba non premimur, nec inquinamur;
Hæc, & talia dum refert supinus,
Illas purpueras, & arrogantes
Iussit surgere Lectius lacernas.

In Symnachum medicum. IX.

Languebam: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symnache, discipulis,
Centum me tetigére manus Aquilone gelatæ.
Non habui febrem, Symnache: nunc habeo.

Ad Regulum de fama Poëtarum. X.

Esse quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,
Et sua quod rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos semper ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeij quærimus umbram,
*Villa, Lipsius & Scorsus. Et laudant Catuli *Iulia templa senes.*

Ennius

Ennius est lectus salvo tibi Roma Marone:
Et sua riserunt sæcula Mæonidem.
Rara coronato plausêre theatra Menandro:
Norat Nasonem sola Corynna suum.
Vos tamen ô nostri, ne festinate libelli;
Si post fata venit gloria, non, propero.

De *Stella. XI. *ad Severum.

Sardonychas smaragdos, adamantes, jaspidas,
Portat in articulo Stella, Severe meus. (uno
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: inde est hæc puto, culta manus.

De *eodem. XII. * Masclione.

Quod nutantia fronte pertinaci
Gestat pondera Masclion superbus,
*Aut grandis *Linus *omnibus lacertis,* * V. nimis. * Emineus Schortus.
Septem quod pueros levat, vel octo;
Res non difficilis mihi videtur,
Uno cum digito, vel hoc, vel illo
Portet Stella meus decem puellas.

In Calistratum. XIII.

Sum, fateor, semperq; fui, Callistrate pauper,
Sed non obscurus, nec malè notus eques,
Sed toto legor orbe freques: & dicitur, hic est
Quodq; cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:

Magnaq́; Niliacæ servit tibi gleba Syenes,
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuq́; sumus: sed quod sum, nō potes esse
Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

De Manneio. XIV.

Sedere primo solitus in gradu semper,
Tunc cùm liceret occupare Manneius.
Bis excitatus, terq́; transtulit castra.
Et inter ipsas pene tertius sellas
Post Cajumq́; Luciumq́; consedit.
Illinc cucullo prospicit, caput tectus,
Oculoq́; ludo spectat indecens uno.
Et hinc miser dejectus in viam transit,
Subsellioque semifultus extremo,
Et malè receptus altero genu, jactat
Equiti, sedere se: Lectioque se stare.

Ad Cæsarem Domitianum. XV.

Quinctus nostrorū liber est Auguste jocorum,
Et queritur læsus carmine nemo meo.
* carmine. *Gaudet honorato, sed multus* nomine lector,*
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamē hæc prosunt quāvis venerātia mul
Nō prosunt sanè: me tamē ista juvant. (tos?

Ad Lectorem. XVI.

* quid delectātia. *Seria cùm possim, * quòd delectantia malim*
Scribere, tu caussa es lector amice mihi

Qui

Qui legis,&tota cantas mea carmina Roma,
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa tonantis,
Sollicitisq́; velim vendere verba reis:
Plurimus *Hispanas mittet mihi nautame-
Et *fiet vario sordidus ære sinus. (tretas
At nunc conviva est, commessatorq́; libellus,
Et tantum gratis pagina nostra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
Cùm minimum vati munus Alexis erat.
Belle,inquis,dixti: satis est laudabimur usque
Dißimulas? facies me puto causidicum.

In Gelliam. XVII. (quæ,
Dum proavos,atavosq́; refers,&nomina ma-
Dum tibi noster eques sordida conditio est:
Dum te posse negas nisi lato Gellia clavo
Nubere: nupsisti Gellia *cistifero. * Celtibero V. Cistigero.

Ad Quinctianum. XVIII.
Quod tibi Decembri mense quo volāt mappæ,
Gracilesq́; ligulæ, cereiq́;, chartæq́;,
Et acuta senibus testa cum Damascenis,
Præter libellos vernulos nihil misi,
Fortasse avarus videar, aut inhumanus,
Odi dolosas munerum, & malas artes,
Imitantur hamos dona: namq́; quis nescit,
Avidum vorata decipiscarum musca?

Quoties amico diviti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis est pauper.

Ad Cæsarem Domitianum. XIX.

Si qua fides veri, præferri maxime Cæsar
Temporibus possunt sæcula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare trium-
Quando Palatini plus meruêre Dei? (phos?
Pulchrior & major quo sub duce Martia Ro-
Sub quo libertas principe tanta fuit? (ma?
Est tamen hoc vitiũ, sed non leve, sit licet unũ,
Quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoq; sodali,
Aut quem prosequitur non alienus eques.*

* equo.

Ad eundem. XX.

Saturnalitiæ ligulam misisse selibræ,
**Flaminat æve togæ scriptura tota decem*
Luxuria est, tumidiq; vocãt hæc munera reges,
Qui crepat aureolos forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt esto tu, Cæsar, amicus,
Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Iam dudum tacito rides Germanice, naso:
Utile, quod non vis, do tibi consilium.

* Flammaris-ve.

Ad Martialem. XXI.

Si tecum mihi care, Martialis,
Securis liceat frui diebus,
Si disponere tempus otiosum,

Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domus potentum
Nec lites tetricas, forumque triste
Nossemus, nec imagines superbas.
Sed gestatio, fabulæ libelli,
*Campus, porticus, umbra, *virgo, therma,* * aquā virginē intel-lige.
Hæc essent loca semper, hi labores,
Nunc vivit sibi neuter heu, bonosq;
Soles effugere, atque abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quisquam vivere cum sciat, moriatur?

De Apollonio. XXII.

*Quinctū pro Decimo, p̄ Crasso, Regule, *Mar-*
Antè salutabat rhetor Apollonius. (cum

* Macrum M. S. multò argutiùs quàm Marcus, ut non solum in nominibus, sed etiam in re erraverit, Marcum propinqui salutando.

Nunc utrumq; suo resalutat nomine; quantū
Cura laborq; potest: scripsit & edidicit.

In Paullum. XXIII.

*Mane domi *si te merui, voluiq; videre,* * alii, nisi te.
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquiliæ;
Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ,
Qua videt antiquum rustica Flora Iovem.
*Alta *suburbani vincenda est semita olivi,* * Omnino, Suburani,
Et nunquam sicco sordia saxa gradu.

hic lego, per suburam enim ad montem Exquilinum ascendebatur. Juven. Exquilias à ferventi migrare subura.

Vixq́; datur longas malorũ vincere mandras,
Quæq́; trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quòd te post mille labores
Paulle, negat lasso janitor esse domi.
*hic V. *Exitus* hinc operis vani, togulæq́; madentis,*
Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos:
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

Ad Bassum. XXIV.

Herbarum fueras indutus, Basse, colores,
Iura theatralis dum siluêre loci.
Quæ postquam placidi censoris cura renasci
Iussit, & Oceanum certior audit eques:
Non nisi vel cocco madida, vel murice tincta
Veste nites, & tu sic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ sunt Basse, lacernæ:
*Cord9 *Aut mens ante omnes* Codr9 haberet equũ.*

De Hermete. XXV.

Hermes Martia sæculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
*V. nec. Lipsius se & vincere nec ferire est eludendo ictus vincere. *Hermes & gladiator, & magister,*
Hermes turba sui tremorq́; ludi.
Hermes, quem timet Ælius, sed unum,
Hermes cui cadit advolans, sed uni.
*Hermes vincere, * sed ferire doctus,*
Hermes suppositıtius sibi ipsi.

Hermes

*Hermes divitiæ *locarioriorum,* *jocariorum.
Hermes cura laborque ludiarum,
**Hermes belligra superbus hasta,* * Samnitem.
**Hermes æquoreo minax tridente,* *Retiarium.
**Hermes caßide languida timendus,* * andabatasñ intelligit Lipsius.
Hermes gloria Martis universi,
Hermes omnia solus, & ter unus.

De Chæreſtrato. XXVI.

Quadringẽta tibi nõ sunt, Chærestrate, surge,
Lectius ecce: venit; sta fuge, curre, latè.
Ecquis, iô, revocat discedentemq́ reducit?
Ecquis, iô largas pandit amicus opes?
Quem chartis famæq́ damus populisq́ loquen-
Qui stygios non vult totus adire lacus? (dũ?
Hoc rogo, nõ melius, quàm rubro pulpita nim-
Spargere, & effuso permaduisse croco? (bo
Quàm nõ sensuro dare quadringenta caballo, †Æreus legit Bulengerus lib. de Circo.
Aureus ut Scorpinosus ubique micet?
O frustra locuples ô dißimulator amice:
Hæc legis, & laudas: quæ tibi fama perit.

Ad Codrum. XXVII.

*Quòd alpha dixi Codre *pœtulatorum* *ditissimũ pauperum.
Te nuper, aliqua cum jocarer in charta:
Si fortè bilem movit hic tibi versus,
*Dicas licebit beta me *togatorum.*

*pauperrimum divitum. Sic lib. 12. ad Labullum dixit optimus malorum, ultimus bonorum.

In fictum equitem. XXVIII.

Ingenium, studiumq́; tibi moresq́;, genusq́;
Sunt equitis fateor: cætera plebis habes,
Bis septena non sunt subsellia tanti,
Ut sedeas viso pallidus Oceano.

*Ad Aulum.

*In Mamercum. XXIX.

Ut bene loquatur sentiatque Mamercus,
Efficere nullis Aule moribus poßis:
*Pietate fratres *Curtios, licet vincas,*
Quiete Nervas comitate Rusones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regalos, jocis Paullos.
Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsan esse tu credas,
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

* Curios.

Ad Gelliam. XXX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis,
Formosus septem, Marce, diebus eris
Si non derides, si verum lux mea narras,
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXXI.

Varro Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra suspiciende lyra,
*Differ opus nec te facundi scena *Catulli*
Detineat, cultis aut elegia comis,
Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
Car-

*Comicum, nō epigrāmatariū Catullū dicit. Juven. sat. 8. phasma Catulli.

Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi fortè tibi, potiusque videtur
Saturnalitias perdere, Varro, unces.

De ludo puerorum cum juvencis.
XXXII.

Aspice, quàm placidis insultet turba juvencis,
Et sua quàm facilis pondera taurus amèt.
Cornibus hic pēdet summis: vagus ille ꝑ armos
Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget. non esset arena
*Tutior, & *possent fallere plana magis.* * poterant.
*Nec trepidant *gressus: sed de discrimine pal-* * V. gestus.
Securus puer est, sollicitumq́; pecus. (*mæ*

De *Crispo. XXXIII. * ad Faustinum.

Quadrantē Crispus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit uxori cui dedit ergo? sibi.

In Causidicum. XXXIV.

Carpere Causidicus fertur mea carmina, qui
Nescio, si sciero, væ tibi Causidice. (*sit*

*De Erotio. XXXV. * Mendosè quidam legunt de Erotionte.

Hanc tibi Fronto pater, genitrix Flaccilla pu-
Oscula commendo, deliciasq́; meas: (*ellā,*
**Pallida ne nigras horrescat, Erotion, umbras* *V. Parvula ne.
Oraq́; Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modò frigora brumæ,

Cōjunximus sequēs hoc priori, sensus enim & res docet esse unum epigramma.

 Vixis-

Vixisset totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum.
*V.non *Mollia*nec rigidus cespes tegat ossa nec illi*
Terra gravis fueris: non fuit illa tibi.

*ad Fabullum

*De Euclide. XXXVI.

*aliter. redire è. *Cùm sibi redire *de patruelibus fundis*
Ducenta clamat coccinatus Euclides,
Corinthioque plura de suburbano:
Longumq́; pulcra stemma repetit à Leda,
Et suscitanti Lectio reluctatur,
*hostiarium fuisse & servum insinuat. hostiarii enim insigne clavis. Lipsius. *Equiti superbo, nobili locupleti,*
*Cecidit repentè magna de sinu*clavis.*

Ad Faustinum. XXXVII.

Laudatus nostro quidam, Faustine, libello
Dissimulat, quasi nil debeat; imposuit.

De Erotio puella. XXXVIII.

Puella senibus dulcior mihi cygnis,
Agna Galesi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior stagni,
Cui nec lapillos præferas Erythreos,
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem;
* V. vicit flavum. aureum li.12.17 Bætia. *Nivesque primas, liliumque non tactum:*
*Quæ crine *vincit Bætici gregis vellus,*
Rhenique nodos aureamque nitellam.
Fragravit ore quod Rosarium Pæsti,

Quod

Quod Atticarum prima mella cerarum,
Quod succinorum rapta de manu gleba:
*Cui comparatus indecens erat *pavo,* *pavus.
Inamabilis sciurus, & frequens phœnix:
Adhuc recenti tepet Erotion busto.
*Quam pessimorum lex *avara fatorum* *amara
Sexta peregit hyeme, nec tamen tota.
Nostros amores, gaudiumque lususque.
Et esse tristem me meus vetat Pætus:
*Pectusq; *pulsans, pariter & comam vellens,* *pulsat V.
Deflere non te vernulæ pudet mortem?
Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
Notam, superbam nobilem, locupletem:
Quid esse nostro fortius potest Pæto?
**Ducenties accepit, & tamen vivit.*

* ducenties centena millia H. S. intellige, id est, 10000. Philippæorum.

In Calliodorum. XXXIX.

Calliodorus habet censū, quis nescit? equestrē,
Sexte: sed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta secat qui dicit σῦκα μερίζει
Uno credis equo posse sedere duos?
Quid cum fratre tibi, qd cū Polluce moleste?
*Non esset Pollux si tibi, *Castor erus,* *eques justus.
Unus, cum sitis duo, Calliodore sedetis.
Surge solœcismum Calliodore facis.

Yo, aut redundat. Aut imitare genus Ledæ. aut cum fratre se-
Non potes; alternis Callidiore sede. (dere

In Carinum. XL.

Supremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, misi
Hyblæis madidas thymis placentas,
Defeci: miserere jam, Carine.
Signa rarius. aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tussis.
Excussi loculosque sacculumque
Crœso divitior licet fuissem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si concham toties meam comesses.

Ad Artemidorum. XLI.

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, minervã
Et miraris opus displicuisse tuum?

In Didymum. XLII.

Theatra loqueris & gradus, & edicta,
Trabeasq; & idus, fibulasq; censusque,
Et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

Amicis esse donandum. XLIII.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
Prosternet patrios impia flamma lares.
Debitor usuram pariter, sortemque negabit;

Non

Non reddet sterilis somnia jacta seges,
Dispensatorem fallax spoliabit amica,
Mercibus extructas obruet unda rates.
Extra fortunam est, quicquid donatur amicis:
Quas dederis, solas semper habebis opes.

De Thaide & Lecania. XLIV.

Thais habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos.

In Dentonem. XLV.

Quid factum est rogo, quid repentè factum?
Ad cœnam mihi, Dento, quòd vocanti,
Quis credat quater ausus es negare.
Sed nec respicis, & fugis sequentem:
Quem thermis modò quærere, & theatris,
Et conclavibus omnibus solebas,
*Sic est: captus es unctiore *cœna* *V. mensa.
Et mater rapuit canem culina
Iam te: sed citò cognitum, & relictum,
Cùm fastidierit popina dives,
Antiquæ venies ad ossa cœnæ.

In Bassam. XLVI.

Dicis formosam dicis te, Bassa, puellam,
*Istud quod non est, dicere Bassa, *solet:* *solus.

De Philone. XLVII.

**Nunquã se cœnâsse domi, Philo, jurat, & hoc* *V. Nusquam.
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum: (est;

Ad

Ad Labienum. XLVIII.

Vidissem modò fortè cùm sedentem
Solum te, Labiene: tres putavi.
Calvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illic tibi, sunt & hinc capilli,
Quales nec puerum decere poßint.
Nudum est in medio caput, nec ullus
In longâ pilus areâ notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cùm prandia misit imperator:
Cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites, censeo, porticum Philippi,
Si te viderit Hercules, peristi.

In Charopinum. XLIX.

Cœno domi quoties, nisi te, Charopine, vocavi
Protinus ingentes sunt inimicitiæ;
* V paras. *Meq; *petis stricto medium transfigere ferro,*
Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
Improbius nihil est hac, Charopine, gula.
Desine jam nostrã, precor, observare culinam;
*focus. *Atq; aliquãdo meus det tibi verba *coquus.*

* De Causidico. *Ad Rufum. L.

Hic qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chorus lævis,

Qui

Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epistolisque commodat gravem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque.
Exprimere, Rufe, fidiculæ licet cogant,
Ave Latinum χαῖρε *non potest Græcum.*
*Si fingere *me istud putas, salutemus.* * V istud me. sic versus constat.

In Postumum. LI.

Quæ mihi præstiteris memini, semperq; tene-
Cur igitur taceo, Postume, tu loqueris: (bo.
Incipio quoties alicui tui dona referre,
Protinus exclamat dixerat ipse mihi.
Non bellè quædam faciunt duo; sufficit unus
Huic operi: si vis ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quamvis ingentia, Postume, do-
Auctoris pereunt garrulitate sui. (nes.

Ad Bassum. LII. *(esten?*

**Colchida qd scribis quid scribis amice Thy-*
Quid tibi vel Niobe, Basse, vel* Andromache*

*Vide Lucilii epigram Græcum lib. 2 εἰς ποιητάς. Nioben. *Andromachon M. S. Modii. Ut vel aqua, vel igne pereant.

Materia est, mihi crede, tuis aptißima chartis
Deucalcon: vel si non placet hic, Phaethon.

De Rhetore. LIII.

Extemporalis factus est meus rhetor.
Calpurnium non scripsit, & salutavit.

Ad

Ad Lupum. LIV.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,
* V. diu levasq; *Quæris sollicitus, *diuque tentas*
Omnes grammaticosque, rhetorasque,
Devites moneo, nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
* Lucilium. *Famæ *Rutilium suæ relinquat.*
Si versus facit, abdices poëtam.
Artes discere vult pecuniosas?
*Fac *discat citharœdus, aut coraules.*

* hiscat, legit quispiam & rectè argutèque, nam hodie citharœdi, qui vel hiscere possunt, id est, parum canere, fiunt pecuniosi.

Si duri puer ingeni videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LV.

* V. noli. *Cũ voco te dominũ, *nolo tibi, Cinna, placere:*
Sæpe etiam dominum sic resaluto meum.

Ad Posthumum. LVI.

Cras te victurũ, cras dicis, Posthume, semper.
Dic mihi cras istud, Posthume, quãdo venit?
Quam longè cras istud ubi est, aut unde petendum?
Numquid apud Parthos, Armeniosq; latet?
Iã cras istud habet Priami, vel Nestoris annos
Cras istud quanti, dic mihi, poßit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Postume serũ est,

Illa

Ille ſapit, quisquis, Poſtume vixit heri.

Ad Stellam. LVII.

*Quòd non argentũ, quòd nõ tibi*miſimus au-* *V mit timus.
Hoc facimus cauſsâ, Stella diſerte, tuâ. (rũ,
Quisquis magna dedit, voluit ſibi magna re-
Fictilibus noſtris exoneratus eris. (mitti:

Ad detractorem. LVIII.

Allatres licet usque nos & usque,
Et gannitibus improbis laceſſas:
Certum eſt hanc tibi per negare famam,
Olim quàm petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis ſciat fuiſſe?
Ignotus pereas miſer neceſſe eſt.
Non deerunt tamen hac in urbe forſan,
Unus, vel duo, tresvé quatuorvé
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à ſcabie tenemus ungues.

Ad hoſpites. LIX.

Iure tuo noſtris maneas licet hoſpes in hortis:
Si potes in nudo ponere membra ſolo:
Aut ſi portatur tecum tibi magna ſupellex:
*Nam mea jam digitum*ſuſtulit hoſpitibus.* *vendita eſt hoſpitibus, vel negavit ſe hoſpitibus.
Nulla tegit fractos, nec inanis culcita lectos:
Putris, & abrupta faſcia reſte jacet.
Sic tamen hoſpitium nobis commune duobus:

Emi

Emi hortos, plus est, instrue tu, minus est.

Ad Ponticum. LX.

Quid sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?
Sic me sollicitus, Pontice sæpe rogas.
Admiror, stupeo: nil est perfectius illis,
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc sentis? inquis, faciat tibi sic bene Cæsar,
Sic capitolinus Jupiter: immo tibi.

Ad suos ministros. LXI.

Sextantes Calliste duos infunde Falerni:
Tu super æstivas Alcine funde nives.
* solve nives. *Pinguescat nimio madidus mihi crinis *amo-*
Lassenturq; rosis tempora futilibus. (mo,
Jam vicina jubent nos vivere Mausolæa:
Cùm doceant ipsos posse perire Deos.

Ad Cæsarem. LXII.

Astra, polumq; dedit, quamvis obstante nover-
Alcidæ Nemeæ terror, & Arcas aper: (ca,
* Lybicæ. *Et castigatum *Lybiæ ceroma palestræ:*
Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx:
Sylvarumq; tremor, tacitâ quæ fraude solebat
Ducere nec rectas Cacus in antra boves.
Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat majora novus prælia mane dies.
Quot graviora cadũt Nelеæo põdera monstro?
Quot tua Mænalios collocat hasta sues?

Redda-

Reddatur si, pugna triplex pastoris Iberi,
Est tibi, qui posit vincere Geryonem.
Sæpe licet Grata numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Promeritis cœlum tantis, Auguste, dederunt
*Alcidæ citò Dii; sed tibi *serò dabunt.*

*Credo nondũ dedisse.

In Pontilianum. LXIII.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

De Hirundine. LXIV.

Hybernos peterent solito cum more recessus
Atthides, in nidis una remansit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reversæ,
Et profugam volucres diripuêre suæ.
Serò dedit pœnas, discerpi noxia mater
Debuerat: sed tunc, cùm laceravit Itym.

Ad Lesbiam. LXV.

Arctoa de gente comam tibi, Lesbia, misi:
Ut scires, quantò sit tua flava magis.

In M. Antonium. LXVI.

Antoni Phario nil objecture, Photino,
Et levius tabulâ, quàm Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana stringis in o-
Hoc admisisset nec Catilina nefas. (ra?
Impius infando miles corrumpitur auro,
Et tantis opibus vox tacet una tibi.

Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syrisco. LXVII.

Infusum sibi nuper à patrono
Plenum, Maxime, centies Syriscus
* cellatiolis Schortius. *In *sellartolis vagus popinis*
Circa balnea, quattuor peregit.
O quanta est gula, centies comêsse
Quantò major ad huc, nec accubare?

Ad Faustinum. LXVIII.

Humida qua gelidas submittit Trebula val-
Et viridis cancri mensibus alget ager, (les,
Rura Cleonæo nunquam temerata leone,
Et domus Æolio semper amica Noto,
Te Faustine, vocant, longas hic exige messes
Collibus, hybernum jam tibi Tibur erit.

De origine Bacchi. LXIX.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse tonantem,
Ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

Ad Theodorum. LXX.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris Theodore? magna caussa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompejo & filiis. LXXI.

* Pompeij Pe- **Pompejos juvenes Asia atq; Europa, sed ipsũ*

Terra

Terra tegit Libyces: ſi tamen ulla tegit.
lusii in Africa. Cn. Põp. F. Mundæ Europa. Sextus Mileti. Asia.
Quid mirum toto, ſi ſpargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quinctum. LXXII.

Quæ legis cauſſâ nupſit tibi Lælia, Quincte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam?

Ad Cinnam. LXXIII.

Profecit poto Mithridates ſæpè veneno,
Toxica ne poſſent ſæva nocere ſibi;
Tu quoq; caviſti cœnando tam malè ſemper,
Ne poſſes unquam, Cinna perire fame.

Ad Marullum. LXXIV.

Narratur bellè quidam dixiſſe Marulle
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Ad Turanium. LXXV.

Si triſti domicœnio laboras
Turani, potes eſurire mecum.
Non deerunt tibi *ſi ſolis ϖροπίνῶν
** ſessiles propinquæ Merula*
Viles Cappadocæ, graveſq; porri,
Diviſis cybium latebit ovis.
Ponetur digitis tenendus *unctis
**unctis*
Nigra coliculus virens patella,
Algentem modò qui reliquit hortum
Et pultem niveam premens botellus,
Et pallens faba cum rubente lardo.
Menſæ munera ſi voles ſecundæ,

Mar-

Marcentes tibi porrigentur uvæ,
Et nomen pyra quæ ferunt Syrorum,
Et quas docta Neapolis creavit,
Lento castaneæ vapore tostæ,
Vinum tu facies bonum bibendo.
Post hæc omnia, fortè si movebit
Bacchus, quam solet, esuritionem.
Succurrent tibi nobilet olivæ,
Piceni modò quas tulêre rami,
Et fervens cicer, & tepens lupinus,
Parva est cenula, quis potest negare?
Sed finges nihil audietvé fictum.
Et vultu placidus tuo reçumbes,
Nec crassum dominus léget volumen:
*Sed, quod non grave sit nec*infacetum,*
Parui tibia condyli sonabit,
*Hæc est cænula,*Claudiam sequeris,*
**Quam nobis cupis esse *turpiorem.*

*inficetum. Armolaus legit.
* Claudium.
*Quē. V. tupiorē, melius.

In Zoilum. LXXVI.

Undecies una surrexti Zoile, cœna;
Et mutata tibi est synthesis undecies:
Sudor inhæreret madida ne veste retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non sudo qui tecum, Zoile, cœno?
Frigus enim magnum synthesis una facit.

Ad

Ad Severum. LXXVII.

Non totam mihi si vacabis horam,
Dones, & licet imputes, Severe,
Dum nostras legis, exigisq; nugas,
Durum est perdere ferias: rogamus,
Jacturam patiaris hanc, ferasq;.
Quod si legeris ipsa cum diserto,
Sed numquid sumus improbi? Secundo,
Plus multo tibi debiturus hic est,
Quàm debet domino suo libellus.
Nam securus erit, nec inquieta
Laßi marmora Sisyphi videbit,
Quem censoria cum meo Severo
*Docti lima momorderit *Secundi.*

*Secundum libertum Lucensis, an Plinium intelligit? illum puto.

Ad Æmilianum. LXXVIII.

Semper eris pauper, pauper si es, Æmiliane.
Dantur opes nullis nunc, nisi divitibus.

In Gaurum. LXXIX.

Quid promittebas mihi millia, Gaure ducēta
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
**An potes, & non vis? rogo non est turpius istud*
**I, tibi dispereas, Gaure: pusillus homo es.*

*An potes & non vis rogo? non est turpius istud? Si tibi, despereas Gaure &c, Lipf. lib. 1, cap. 5. *V. si tibi despereas.

Ad Dindymum. LXXX.

Insequeris, fugio; fugis, insequor hæc mihi mens
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo. (est:

Ad Gallam. LXXXI.

Iam tristis, nucibus puer relictis
Clamoso revocatur à magistro.
Et blando malè proditur fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Ædilem rogat udus aleator.
Saturnalia transiêre tota,
Nec munuscula parva, nec minora
*V. quā *Misisti mihi, Galla, *quæ solebas.*
Sanè sic abeat meus December.
*nostra *Scis certè, puto *vestra jam venire*
Saturnalia, Martias Kalendas,
Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VI.

SExtus mittitur hic tibi libellus,
Inprimis mihi care Martialis:
Quem si terseris aure diligenti,
Audebit minus anxius, tremensque
Magnas Cæsaris in manus venire.

*De

*De filio Domitiani. II.

*Nascere Dardanio promissum *nomen Iule,
Vera Deûm soboles, nascere magne puer.
Cui pater æternas post sæcula tradat habenas:
Quique regas orbem cum seniore senex.
Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Julia nubit ovem.

*Ad Cæsarem.
*numẽ, futurũ imperatorem vaticinatur. Quid si alludat Virgil. 1 Æne. Iulius à magno, &c.

*Adulatorium. III.

Censor maxime principumque princeps,
Cùm tot jam tibi debeat triumphos,
Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, tot deos, tot urbes:
Plus debet tibi Roma, quòd pudica est.

* V. Ad Cæsarẽ hoc lemma poetæ credo quod verò est in ordine, grammatici.

Ad Cæcilianum. IV.

Rustica mercatus nummis sum prædia multis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondes, tacitum te dicere, credo,
Non reddes: ideo, Cæciliane, rogo.

De Thelesina. V.

Julia lex populis ex quo, Faustine *renata est, *relata V.
Atque intrare domos jussa pudicitia est,
Aut minus, aut certè non plus tricesima lux (est,
Et *nubit decimo jam Thelesina viro. *V. nubet.
Quæ nubit toties, non nubit: adultera lege est.
Offendor mœcha simpliciore minus.

Ad Severum. VI.

Prætores duo quattuor tribuni,
Septem causidici, decem poëtæ,
Cujusdam modò nuptias petebant
A quodam sene, non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

Ad Lævinum. VII.

In Pompejano dormis, Lævine, theatro,
Et quereris si te suscitat Oceanus?

Petit latenter à Domitiano pecuniam. VIII.

Pauca Jovem nuper cùm millia fortè rogarē:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidē dedit ille Jovi, sed millia nobis
*Nulla dedit:*pudeat pauca rogasse Jovem.*
At quàm non tetricus, quàm nulla, nubilus irâ
Quam placido nostras legerat ore preces,
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor ô nostri, dic conscia virgo tonantis:
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
Sic ego, si breviter positâ mihi Gorgone Pallas.
Quæ nondum data sunt, stulte negat a putas?

* V. pudet heu.

In Marcum. IX.

Quòd non sit Pylades hoc tempore, nō sit Orestes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.

Nec

Nec melior panis, turdusve dabatur Oresti:
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu Lucrina voras: me pascit aquosa Peloris:
Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula
Te Cadmæa Tyros, me pinguis Gallia vestit:
Vis te purpureum, Marce sagatus amem?
Vt præstẽ Pyladen, aliquis mihi præstet Orestẽ.
Hoc non fit verbis: Marce, ut ameris, ama.

De Fabulla. X.

Jurat capillos esse, quos emit, suos
Fabulla, nunquid, Paulle, pejerat?

*De statua Juliæ. XI. *Ad Juliam.

Quis te Phidiaco formatam, Julia cælo,
*Vel quis Palladiæ non *putet artis opus?* * V. putat.
*Candida nõ *tacitâ respõdet imagine Lygdos,* * V. tacta.
*Et placido fulget vivus in ore *decor.* * V. liquor, id est, teneritudo.

In Lamberium. XII.

Versus scribere posse te disertos
Affirmas, Laberi; quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
Non scribat, Laberi; virum putabo.

De formica succino inclusa. XIII.

Dũ Phaëthontæa formica vagatur in umbra,
Implicuit tenuem succina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vita cõtempta manente,
Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

In Cinnamum. XIV.

Cinnam, Cinname, te jubes vocari,
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus:
*V. arte *Tu, si Furius *antè dictus esses,*
Fur ista ratione diceeris.

Ad Priscum de Salonino. XV.

Sancta Salonini terris requiescit Iberis,
Qua melior Stygias non videt umbra domos.
Sed lugere nefas, nam qui te, Prisce, reliquit;
Vivit, quâ voluit vivere parte magis.

In Postumum. XVI.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis,
Vicini queror has abesse furto:
Hoc judex sibi postulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumque bellum,
Et perjuria Punici furoris,
Et Sullas, Mariosque, Muciosque
Magna voce sonas, MANUQUE TOTA.
Jam dic, Postume, de tribus capellis.

In Phœbum. XVII.

Mutua te centum sestertia, Phœbe, rogavi:
Cùm mihi dixisses, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meq; diebus,
Teq; decem crucias: jam rogo, Phœbe, nega.

De Carisiano. XVIII.

Nil

Nil lascivius est, Carisiano:
Saturnalibus ambulat togatas.

Ad Marcellinum. XIX.

Marcelline boni soboles sincera parentis,
Horrida Parrhasio quem tegit ursa jugo:
Ille vetus pro te patriusq; quod optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
*Cauta sit, ut virtus, *ne te temerarius ardor* * V, nec
In medios enses, sævaque tela ferat.
Bella velint, Martemq; ferum rationis egẽtes: *patris. V.
*Tu potes & patriæ *miles & *esse decus.* *ducis, V.

Ad Nepotem. XX.

Bis vicino, Nepos (nam tu quoq; proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
Est tibi, quæ patrii signatur imagine vultus,
Testis maternæ nata pudicitiæ.
Tu tamen annoso nimium ne parce, Falerno,
Et potius plenos ære relinque cados.
Sit pia, sit locuples, sed potet filia mustum,
Amphora cum domina nunc nova fiat anus.
Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos;
Possunt & patres vivere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ ad viatorem. XXI.

Libertus Melioris ille notus. Stat. lib 2. silvarum.
Tota qui cecidit dolente Roma,

Cari deliciæ breves patroni.
Hoc sub marmore Glaucias humatus
Juncto Flamineæ jacet sepulchro:
Castus moribus integer pudore,
Velox ingenio, decore felix,
*Bis senis modo *messibus peractis*
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.

* vitiosissimè legitur mesib9. Quod ingeniū in hinnulo.

De eodem. XXII.

Non de plebe dom9, nec avaræ verna catastæ,
Sed domini sancto dignus amore puer:
Munera cùm posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formaq; datū; quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulcrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas, & rara senectus:
Quidquid amas, cupias, non placuisse nimis.

Ad Pætum. XXIII.

Sex sestertia si statim dedisses,
Cùm dixti mihi: sume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte pro ducentis,
At nunc cùm dederis diu moratus,
Post septem puto, vel novem Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris,
Sex sestertia, Pæte perdidisti.

De morte Othonis. XXIV.

Cùm dubitaret adhuc belli civilis Enyo
Forsitan & posset vincere mollis, Otho,
*Damnavit multo *saturatum sanguine Mar-* *saturã
Et fodit certa pectora nuda manu. (tem, tam.
Sit Cato dum vivit, sanè vel Cæsare major:
Dum moritur, nunquid major, Othone fuit?

Ad Cæcilianum. XXV.

Septem clepsydras magnâ tibi voce petenti,
Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreisq; tepentem
Ampullis potas semisupinus, aquam.
Vt tandem saties vocemq;, sitimq; rogamus,
Jam de clepsydrâ, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli. XXVI.

Adspicis ut parvus, nec adhuc trieteride plena
*Regulus auditum *laudat & ipse patrem?* *V lau-
Maternosque sinus viso genitore relinquat, det hæc
Et patrias laudes sentiat esse suas? & ego laude scriptu-
Jam clamor, centumq; viri, densumq; corona ram.
Vulgus, & infanti Julia recta placent.
Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet:
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
DII SERVATE, *precor, matri sua vota, patriq;*
Audiat ut natum, Regulus, illa duos.

In raucum Poëtam colla lana tegentem. XXVI.

Qui recitat lanâ fauces, & colla revinctus,
Hic se posse loqui, posse tacere negat.

De Ethrusci thermis. XXVIII.

* V. lavaris.

*Etrusci nisi thermulis *laveris,*
Illotus morieris Oppiane,
Nullæ sic tibi blandientur undæ,
Nec fontes Aponi rudes puellis,
Non mollis Sinuessa, fervidique
Fluctus Passeris, aut superbus Anxur,
Non Phœbi vada, principesq́ Baiæ.
Nusquam tam nitidum nitat serenum:
Lux ipsa est ibi longior, diesque
Nullo tardius à loco recedit.
Siccos pinguis onyx anhelat æstus:
Illic Taygeti virent metalla,
Et certant vario decore saxa,
Quæ Phryx, & Libys altius cecidit,
Et flamma tenui calent Ophitæ.
**Ritus si placeant tibi Laconum,*
Contentus potes arido vapore
Cruda virgine, Martiaque mergi,
Quæ tam candida, tam serena lucet,
Vt nullas ibi suspiceris undas,
Et credas vacuam nitere Lygdon.
Non attendis, & aure me supina,
Jam dudum quasi negligenter audis.
Illotus morieris, Oppiane.

* Adi Celsum lib. 2. Vitruv. lib. 5. de qua re plura in Cõmentariis.

Ad

Ad Castricum. XXIX.

Dum tibi felices indulgent, Castrice, Baiæ,
Canaq́ sulphureis nympha natatur aquis:
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et casa jugeribus non onerosa suis.
Hic mihi Bajani soles, mollisq́ Lucrinus,
Hic nostræ mihi sunt, Castrice, divitiæ.
*Quondā laudatas *quocunq́ libebat ad undas* *V. quacunque
Currere, nec longas pertimuisse vias.
Nunc urbi vicina juvant facilesq́ recessus,
Et satis est, pigro si licet esse mihi.

In Calliodorum. XXX.

Festivè credis te, Calliodore, jocari,
Et solum multò permaduisse sale.
Omnibus arrides dicteria dicis in omnes.
Sic te convivam posse placere putas.
*At si ego*non bellè, sed verè dixero quiddam:* * V. nūc vellem tibi verè dicere.
*Nemo propinabit, Calliodore*tibi.* * Os n. impurū habes.

In Catianum. XXXI.

Vapulat aßiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hiantida Nympham. XXXII.

*Nympha*mei Stellæ, quæ fōte domestica puro* *V. meo
Laberis, & domini gemmea tecta subis:
*Sive Numæ conjux Triviæ te misit *ab antro.* *ab Anna. Tur. V. ad Annam.
Sive Camœnarum de grege nona venis.

Exsoluit votis hæc se tibi virgine porca
Marcus furtivam quòd bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da secura tui: sit mihi sana sitis.

In Pomponium. XXXIII.

Quòd tā grande sophos clamat tibi turba togata:
Non tu, Pomponi, cœna diserta tua est.

Ad Lupercum. XXXIV.

Quòd convivaris sine me tam sæpè, Luperce,
Juveni, noceam qua ratione tibi.
Irascar, licet usque voces, mittasq; rogesq;.
Quid facies, inquis; quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XXXV.

Hoc jacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura dolorq; sui,
Vix tangente vagos ferro resecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
SIS LICET *INDE *SIBI TELLUS PLACATA LEVISQUE,
Artificis levior non potes esse manu.

* sito aliter.
* V. imposito.

De Andragora. XXXVI.

Lotus nobiscum est hilaris, cœnavit & idem:
Inventus mane est mortuus Andragoras.
Tam subitæ mortis caussam, Faustine, reqris?
In somnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XXXVII.

Quòd

Quòd ſemper caſiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis ſuperbe
*Fragras *plumbea *Nicerotiana,*
Rides nos Coracine, nil olentes:
Malo, quàm bene olere, nil olere.

* Nice-roniana mendoſè.
* pinguia.

In Phœbum. XXXVIII.

Mentiris fictos unguento, Phœbe capillos,
Et tegitur pictis ſordida calva comis.
*Tonſorem capiti non eſt adhibere *neceſſum.*
Radere te melius ſpongiâ Phœbe poteſt.

* V. neceſſe.

Ad Aulum Pudentem. XXXIX.

Cernere Parrhaſios dũ te juvat, Aule, Triones,
*Cominus & *Scythici ſidera ferre poli;*
O quàm penè tibi Stygias ego rapt⁹ ad undas.
Elyſiæ vidi nubila fuſca plagæ.
Quamvis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores
Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos:
Soſpite me ſoſpes Latias revehêris ad urbes,
Et referes pili præmia clarus eques.

* V. Getici.

In Baccaram. XL.

Et dolet, & queritur, ſibi non contingere frigus
Propter ſexcentas, Baccara, gauſapinas:
Optat & obſcuras luces, ventoſque, niveſque;
Odit & hybernos ſi tepuêre, dies.

Quid fecêre mali nostræ tibi sæva, lacernæ?
Tollere de scapulis quas levis aura potest?
Quanto simplicius, quanto est humani⁹ illud:
Mense vel Augusto sumere gausapinas.

De Pompilio. XLI.

* V. ad Faustinum.

Rem factã Pompillus habet, Faustine, legetur,
Et nomen toto sparget in orbe suum.
Sic leve flavorum valeat genus Vsipiorum,
Quisquis & Ausonium non amat imperium.
Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
Sed famæ non est hoc, mihi crede, satis.
Quam multi tineas pascunt, blattasq; diserti,
Et redimunt soli carmina docta coci.
Nescio quid plus est, quod donat sæcula char-
Victurus Genium debet habere liber. (tis,

In Invidum. XLII. (los,

Laudat, amat, cãtat, nostros mea Roma libel-
Meq; sinus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placẽt.

Ad Apianum. XLIII.

Amisit pater unicum Silanus,
Cessas mittere munera, Apiane?
Heu crudele nefas, malæq; Parcæ,
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

Ad Marianum. XLIV.

Scis te captari, scis hunc, qui captat, avarum:
Et scis, qui captat, quid Mariane velit?
Tu tamen hunc tabulis hæredem stulte supre-
Scribis, & esse tuo vis furiose loco? (mis
Munera magna quidē misit, sed misit in ha-
Et piscatorem piscis amare potest? (mo:
*Hiccine deflebit vero *mea fata dolore?* * V. tua verius. Marianum enim alloquitur.
Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

In detrectatorem. XLV.

Cùm sis nec rigidâ Fabiorum gente creatus,
Nec qualē Curio, dum prandia portat aranti,
Hirsuta peperit rubicunda sub ilice conjux.
Sed patris ad speculum tonsi, matrisq; togatæ
*Filius, & *sponsam possit te sponsa vocare.* * V. sponsū.
Emendare meos, quos novit fama libellos,
Et tibi permittis felices carpere nugas:
Has inquam nugas, quibꝰ aurē advertere to-
Non aspernantur proceres urbisq;, foriq;: (tā
Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
Et repetit toties facundo Regulus ore,
Quiq; videt propius magni certamina Circi,
Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ.
Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
Non dedignatur bis terq; revolvere Cæsar.
Sed tibi plus mentis, tibi cor limāte Minerva

 Acrius,

* V finxerunt. *Acrius, & tenues *fixerunt pectus Athenæ*
* V illud. *Ne valeam, si non multò sapit altius *istud:*
*Quod. **Quid cũ panticibus laxis, & cũ pede grandi,*
Et rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
Omnia crudelis lanius per compita portat.
Audes præterea, quos nullus noverit, in me
Scribere versiculos, miseras & perdere chartas.
At si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor,
Vivet, & hærebit, totoque legetur in orbe.
Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte:
Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
Fumantem nasum vivi tentaveris ursi.
Sit placid⁹ licet, & lambat digitosq; manusq;,
Si dolor, & bilis, si justa coëgerit ira,
*fatiga. *Vrsus erit: vacua dentes in pelle *fatiges,*
Et tacitus quæras, quam possis rodere carnem.

Ad Tuccam. XLVI.

Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuc- (cã:
Tucca solet fieri: deniq; Tucca licet. (licere;
Sed tamen hoc longũ est solet hoc quoq; Tucca
Si breviora probas, disticha sola legas;
Conveniat nobis, ut fas, epigrammata longa
Si transire tibi: scribere, Tucca, mihi.

De Bassa. XLVII.

Non miror, quod potat aquam tua Bassa, Ca-
Miror, quod Bassi filia potat aquam. (tulle

80

Ad Martianum. XLVIII.

Sexagesima, Martiane, meßis
Acta est, & puto jam secunda Cottæ
**Nec se tædia lectula calentis* * semper valuit.
Expertum meminit die vel uno.
At nostri bene computentur anni,
Et quantum tetricæ tulêre febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vita meliore separentur;
Infantes sumus, & senes videmur.
Ætatem Priamique Nestorisque
Longam qui putat esse, Martiane,
Multum decipiturque falliturque.
Non est vivere, sed valere, vita.

De Cilice fure. XLIX.

Fur notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum:
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacua manu redire;
Ipsum surripuit Cilix Priapum.

Ad Esculanum. L.

Medio recumbit imus ille qui lecto
*Calvam *Triphilem segmentatus unguento,*
Foditque tonsis ora laxa lentiscit:
Mentitur Esculane: non habet dentes.

* V. trisilem à trib9 filis, alii putant triplicē legendum.

In Pontiam. LI.

Cũ mittis turdũq́ mihi, quadramvé placētæ,
Sive femur leporis, sive quid his simile.
Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis,
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci. LII.

Ille sacri lateris custos, Martisque togati,
Credita cui summi castra fuêre ducis:
Hic situs est Fuscus, licet hoc fortuna fateri,
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

In Afrum. LIII.

Cùm sis tam pauper, quàm nec miserabilis I-(rus,
Tam juvenis, quam nec Parthenopæus erat:
Tã fortis, quàm nec, cũ vinceret, Artemidor⁹,
Quid te Cappadocum sex onus esse juvat?
Rideris, multoque magis traduceris, Afer,
Quam nudus medio si spatiare foro. (lo,
*Nõ aliter monstratur Atlas cũ compare *mu-*
Quæq́ vehit similem bellua nigra Libyn.
Invidiosa tibi quàm sit lectica requiris?
Non debes ferri mortuus hexaphoro.

*gibbo Politianus (mulo) docet scribendũ.

Ad Aulum de lusco. LIV.

Potor nobilis, Aule, lumine uno
Luscus Phryx erat, alteroque lippus:

Huic

Huic dicit medicus, bibas caveto
Vinum: si biberis, nihil videbis.
Ridens Phryx, oculo, valebis, inquit.
Misceri sibi protinus deunces,
Sed crebros jubet: exitum requiris?
Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. LV.

Tristis es, & felix, sciat hoc fortuna, caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

De rosis ad Cæsarem missis. LVI.

Vt nova dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus
Miserat hybernas ambitiosa rosas:
Navita derisit Pharios Memphiticus hortos,
Vrbis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaque Pæstani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus gressumque, oculosque ferebat
Textilibus sertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ jussus jam cedere brumæ,
Mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

Ad Rufum. LVII.

Quidam me modò Rufe, diligenter
Inspectum, velut emptor, aut lanista,
Cum vultu, digitoque subnotasset,
Tune es, tune, ait, ille Martialis,
Cujus nequitias, jocosque novit,

* Batavam. En Batavos priscos.

*Aurem qui modò non habet *severam?*
Subrisi modico, levique nutu
Me, quem dixerat esse, non negavi.
Cur ergo, inquit, habes malas lacernas?
Respondi: quia sum malus poëta,
Hoc ne sæpius accidat poëtæ
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Ad Cæsarem Domitianum. LVIII.

Quantum sollicito fortuna parentis Etrusco,
Tantum summe ducum, debet uterque tibi.
Nam tu missa tua revocasti fulmina dextra:
Hos cuperem mores ignibus esse Jovis.
Si tua sit summo Cæsar natura tonanti,
Vtetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumq; tui testatur Etruscus
Esse quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LIX.

Octaphoro sanus portator, Avite Philippus;
Hunc tu si sanum, credis, Avite, furis.

Flet mortem Rufi. LX.

Editus est sextus sine te mihi, Rufe, Camœnis:
Nec te lectorem sperat, amice, liber.
*Impia Cappadotum tellus, & *numine læve*
*Visa tibi cineres reddit, & ossa *patri.*
Fundo tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo.
Et resonet tota planctus in Æmilia.

* V. lumine. * V. patris, sed malo. patri, legere.

Heu qualis pietas: heu quã brevis occidit ætas,
Viderat Alphei præmia quinque modò
Pectore tu memori nostros evolvere lusus,
Tu solitus nostros, Rufe, tenere jocos.* * totos.
Accipe cum fletu mœsti breve carmen amici,
Atque hæc absentis thura fuisse puta.

In bibentes aquam. LXI.

Setinum, dominæq; nives, densiq; trientes
Quando ego vos medico nõ prohibente bibã?
Stultus & ingratus, nec tanto munere dignus,
Qui mavult hæres divitis esse Midæ.
Possideat Libycas messes Hermumq; Tagumq;:
*Et potet calidam qui mihi *laudat aquam.* * V. libet.

Ad Cæsarem. LXII.

Dii tibi dent, & tu Cæsar, quæcunque mereris;
Dii mihi dent, & tu, quæ volo, si merui,

Ad Cæcilianum. LXIII.

Mâne salutavi vero te nomine casu:
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quanti libertas constet mihi tanta requiris?* * V. cõstat tibi
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

De Panareto potore. LXIV.

*Cum peteret *serã media jam nocte matellã* * V. sævam, melius, seram.
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:
Nec fuerat soli tanta lagena satis.

Ille

Ille fide summa testæ sua vina remensus,
Reddidit œnophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

In Amianum. LXV.

Cælatus, tibi cùm sit, Amiane,
Serpens in patera Myronis arte:
Vaticana bibis: bibis venenum.

De Calpeciano. LXVI.

Ponuntur semper Chrysendeta, Calpetiano:
Sive foris, seu cum cœnat in urbe domi.
Sic etiam in stabulo semper, sic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immò suũ.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VII.

Accipe belligeræ crudũ thoraca Minervæ,
Ipsa Medusææ quem timet ira deæ.
Dum vacat hæc, Cæsar, poterat lorica vocari:
Pectore cum sacro sederit, Ægis erit.

Ad loricam Domitiani. II.

Separo hoc à priore. *Invia Sarmaticis domini lorica sagittis,*
Et Martis Getico tergore fida magis:

Quam

Quam vel ad Ætolæ securam cuspidis ictus,
Texuit innumeri lubricus unguis apri.
Felix sorte tua es: sacrum cui tangere pectus
Fas erit, & nostri mente calere Dei.
I comes, & magnos illæsa merere triumphos.
Palmatæq; ducem, sed citò redde togæ.

Ad Pontilianum. III.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos,
Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppino. IV.

Esset, Castrice, cum mali coloris,
Versus scribere cœpit Oppianus.

Ad Cæsarem Domitianum. V.

Si desiderium, Cæsar, populique, patrumque
Respicis, & Latiæ gaudia vera togæ,
Redde Deum votis poscentibus: invidet hosti
Roma suo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille; tuoque
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. VI.

Ecquid hyperboreis ad nos conversus ab oris
Ausonias Cæsar jam parat ire vias?
Certus abest actor, sed vox hoc nuntiat omnis:
Credo tibi, verum dicere, Fama, soles.
Publica victrices testantur gaudia chartæ:
Martia laurigera cuspide pila virent.

Rursus jo magnos clamat tibi Roma triumphos,
Invictusq; tua, Cæsar, in urbe sonas,
Sed jam lætitiæ quo sit fiducia major,
Sarmaticæ laurus nuntius ipse veni.

Ad Cæsarem Domitianum. VII.

Hyberna quamvis Arctos, & rudis Peuce.
Et ungularum pulsibus calens Ister,
Fractusque cornu jam ter improbo Rhenus.
Teneat domantem regna perfidæ gentis,
Te summe mundi rector, te parens orbis:
Abesse nostris non tamen potes votis,
Illic & oculis, & animis, Cæsar,
Adeoque mentes omnium tenes unus,
Vt ipsa magni turba nesciat Circi,
Vtrumne currat Passerinus, an Tigris.

De reditu Domitiani. VIII.

Nunc hilares si quando mihi, nũc ludite Musæ:
Victor ab Othryfio redditur orbe Deus,
Certa facis populi tu primus vota, December:
Jam licet ingenti dicere voce, venit.
Felix sorte tua, poteras non cedere Jano,
*Gaudia si nobis, quæ *dabit ille, dares,*
Festa coronatus ludet convicia miles,
Inter laurigeros cùm comes ibit equos.
Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæsar,
Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

*dabat, erat in contextu.

De

De Casselio. XI.

Cùm sexaginta numeret, Casselius, annos:
Ingeniosus homo est: quando disertus erit?

In Olum. X.

In lucem cœnat Sertorius, Ole, quid ad te?
Cùm liceat tota stertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus, Ole quid ad te?
Assem ne dederis, credideris ve Lupo.
Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole:
Quodque magis curæ convenit esse tuæ.
Pro togulâ debes, hoc ad te pertinet, Ole:
*Quadrantẽ nemo jam tibi *credet; & hoc.* *V. credit.
Vxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.
Poscit jam dotem filia grandis: & hoc.
*Dicere quindecies poterã, *quid ꝑtinet ad te:* * V. quod.
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Pudentem. XI.

Cogis me calamo, manuque nostra
Emendare meos, Pudens libellos.
O quàm me nimium probas; amasq́;,
Qui vis archetypus habere nugas!

Ad Faustinum. XII.

Sic me fronte legat Dominus, Faustine, serena,
Excipiatq́; meos, qua solet aure, jocos.
Vt mea nec justè quos odit, pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.

Quid

Quid prodest, cupiant cũ quidã nostra videri,
Si qua Lycambeo carmine tela madent?
Vipereumq; vomant nostro sub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre, diemq; negant?
Ludimus innocuis verbis: hoc juro potentis
*V. Castalimque. *Per genium famæ* Castalidumque gregem:*
Perq; tuas aures magni mihi numinis instar,
Lector, inhumana liber ab invidia.

De Lycoride. XIII.

Dum Tiburtinis albescere collibus audit
Antiqui dentis fusca, Lycoris, ebur,
Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
Aura valet? aruo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIV.

*V. solum. *Æra domi nõ sunt superest hoc, Regule,* tan- (tũ,*
Vt tua vendamus munera: nunquid emis?

Ad bibliothecam Julii Martialis. XV.

Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem,
Inter carmina sanctiora si quis
Lascivæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inferas vel imo,
Septem quos tibi misimus libellos
Auctoris calamo sui notatos.
Hæc illis pretium facit litura.
At tu munere dedicata parvo,

Qui

Quæ cantaberis orbe nota toto;
Pignus pectoris hoc mei tuere,
Juli bibliotheca Martialis.

De fragmento Argus. XVI.

Fragmentum, quod vile putas, & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyneæ quondam potuêre ruinæ
Frangere, nec Scythici tristior unda freti.* *V. ira,
Sæcula vicerunt: sed quamvis cesserit annis,
Sanctior est salva parva tabella rate.

In Sanctram. XVII.

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctra;
Rectam vocatus cùm recurrit ad cœnam,
Quam tot diebus, noctibusque captavit:
Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
Et utramque coxam leporis, & duos armos:
Nec erubescit pejerare de turdo,
Et ostreorum rapere lividos cirros.
**Dulci placenta sordidam linit mappam.* *V. dulcit,
Illic & uvæ collocantur ollares,
Et punicorum pauca grana malorum,
Et lippa ficus, debilisque boletus.
Sed mappa cùm jam mille rumpitur furtis,
Rosos tepenti sphondylos sinu condit, *Et devorato. alii Indevorato.
**Inde, vorato capite turturem truncum*
Colligere longa turpe nec pudet dextra

Analecta, quicquid & canes reliquerant,
*V. nesetilete. *Nec *esculenta sufficit gulæ præda,*
Misto lagenam replet ad pedes vino.
Hæc per ducentas cùm domum tulit scalas,
Seque obseratâ clausit anxius cella,
Gulosus ille, postero die vendit.

De natali Lucani. XVIII.

Hæc est illa dies, quæ magni conscia partus,
Lucanum populis, & tibi Polla dedit.
Heu Nero crudelis, nullaq; invisior umbrâ:
Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. XIX.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit: Aonidum turba faveto sacris.
Hæc meruit, cùm te terris, Lucane, dedisset
Mixtus Castaliæ Bætis ut esset aquæ.

De eodem ad Phœbum. XX.

Phœbe veni; sed quantus eras, cùm bella canẽ-
Ipse dares Latiæ plectra secunda lyræ. (ti,
Quid tanta pro luce precer? tu Polla maritũ
*V. ille. *Sæpe colas, & se sentiat *ipse coli.*

*In maledicum. XXI.

*V. Ad detractorem. *Cũ Iuvenale meo quæ me committere tentas,*
Quid non audebis perfida lingua loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Pirithoi destituisset amor.

Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,
Et Ledæ poteras dissociare genas.

In malum Poëtam. XXII.

Dulcia cùm tantùm scribas epigrammata sẽ-
Et cerussata candidiora cute. (per,
Nullaq; mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit: ô demens, vis tamen illa legi?
Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti:
Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti mela mela dato, fatuasque mariscas:
Nam mihi, quæ novit pungere, Chia sapit.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXIII.

Apollinarem conveni meum, Scazon,
*Et si vacabit, *ne molestus accedas,* *V. non
Hoc qualecumque, cujus aliqua pars ipse est,
Dabis: hoc facetum carmen imbuat aures.
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis ut favore sustentet.
Quando mearum scis amore nugarum
Flagret: nec ipse plus amare te possum.
Contra malignos esse si cupis tutus,
Apollinarem conveni meum, Scazon.

*Ad aprum missum. XXIV. *V ad aprum missum rectius, subjun-

Tusca glandis aper populator, & ilice multa,
Jam piger, Ætolæ fama secunda feræ,

git enim, Ad dominum redeas. * alii culter placet Domi- tii lectio.

Quē meus intravit ſplendenti cuſpide Dexter,
Præda jaces noſtris invidioſa focis.
Pingueſcunt madidi læto nidore penates,
Flagret & exciſo feſta culina jugo,
Sed equus ingentem piperis conſumet acervū,
Addet & arcano mixta Falerna garo.
Ad dominum redeas: noſter te non capit ignis
Conturbator aper, vilius eſurio.

Ad Fuſcum. XXV.

Sic Tiburtinæ creſcat tibi ſylva Dianæ,
Et properet cæſum ſæpe redire nemus.
Nec Tarteßiacis Pallas tua, Fuſce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona muſta lacus.
Sic fora mirentur, ſic te pallatia laudent.
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dū medius præſtat tibi parva December
**Excipe, ſed certa, quos legis, aure jocos.*
*Scire*licet verum, res eſt hæc ardua: ſed tu*
Quod tibi vis dici, dicere, Fuſce, potes.

*V. Exigis & Exige, ſed forte melius ad judiciū
*V. libet

Ad Regulum. XXVI.

Raucæ cortis aves, & ova matrum,
*Et *flavas medio vapore Chias,*
Et fœtum querulæ rudem capellæ,
Nec jam frigoribus pares olivas,
Et canum gelidis olus pruinis,
De noſtro tibi rure miſſa credis.

*V. fortuas.

O quàm, Regule, diligenter erras!
Nil nostri, nisi me, ferunt agelli.
Quicquid villicus Vmber, aut colonus,
Aut Tusci tibi, Tusculive mittunt,
Aut rus marmore tertio notatum:
*Id tota *mihi nascitur Subura.* *V. tibi

Ad Atticum. XXVII.

Attice, facundæ renovas qui nomina gentis,
Nec sinis ingentem conticuisse domum:
Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
Te secreta quies, te sophos omnis amat.
At juvenes alios fracta colis aure magister,
Et rapit immeritas sordidus unctor opes:
Non pila, non follis, non te paganica thermis
Præparat, aut nudi stipitis ictus habes:
**Vana nec injecto ceromate brachia tendis;* * Rara,
Non harpasta vagus pulverulenta rapis:
Sed curris niveas tãtùm prope virginis undas,
Aut ubi Sidonio taurus amore calet.
Per varias artes, omnis quibus area servit,
Ludere cùm liceat, currere pigritia est.

In Cinnam. XXVIII.

Sordidior cœno cùm sit toga, calceus autem
Candidior prima sit tibi, Cinna, nive:
Dejecto quid inepte pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam, calceus ecce perit.

Ad Severum. XXIX.

Quo poßit fieri modo, Severe,
Vt vir peßimus omnium Charinus
Vnam rem benè fecerit, requiris?
Dicam: sed citò, quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis.

Ad Stellam. XXX.

Cùm pluvias madidūq; Iovem perferre nega- (ret
Et rudis hybernis villa nataret aquis.
Plurima quæ posset subitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat Boreæ stridore December:
Stella tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Castricum de theta. XXXI.

*Nosti *mortiferū quæstoris, Castrice, signum.* (*morti-ferum.)
Est operæpretium discere theta novum.
Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
Lethalem juguli jusserat esse notam.
Turpis ab inviso pendebat stiria naso.
*Cum *fleret madida fauce December atrox* (* V. fleret alii staret.)
Collegæ tenuêre manus, quid plura requiris?
Emungi misero, Castrice, non licuit.

De Polyphemo. XXXII.

Tantus es & talis nostri, Polypheme, Severi,
Vt te mirari poßit & ipse Cyclops.
*Sed nec Scylla *minus, quòd si fera monstra* (* V. minor.)
duorum *Jun-*

Junxeris, alterius fiet uterque timor.

De Cælio. XXXIII.

Discursus varios vagumque mane,
Et fastus, & AVE potentiorum,
Cùm perferri, patique jam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioso,
(Quantum cura potest, & ars doloris?)
Desit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etrusci. XXXIV.

Hic jacet ille senex, Augusta notus in aula,
Pectore non humili passus utrumq; Deum:
Natorũ pietas sanctum quem cõjugis umbris:
*Miscuit: Elysium posidet*umbra nemus.* *V. ambo.
Occidit illa prior viridi fraudata juventa.
*Hic prope ter*senas vidit Olympiadas.* * V. denas.
Sed festinatis raptum te credidit annis,
Aspexit lacrymas quisquis Etrusce tuas.

Ad Sempronium Tuccam. XXXV.

Cosmicus esse tibi, Semproni Tucca, videris:
Cosmica, Semproni, tam mala quàm bona (sunt.

Ad Castricum. XXXVI.

Muneribus cupiat, si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.

Non tenues in utroq; sumus, vincique parati.
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, (quæris?
Alcinoo nullum poma dedisse putas?

In Cinnam. XXXVII.

Primũ est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo,
*V.S. *Illud deinde sequens, *ut citò, Cinna, neges.*
Diligo præstantem; non odi Cinna, negantem:
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

Ad Ovidium. XXXVIII.

Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est,
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Nunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronẽ
Ausus es, & profugi, non tua fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis isti:
Qui modò nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis:
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hæc præsens, venturaq; turba: fuisse
Illi te, Senecæ, quod fuit ille suo.

Ad eundem. XXXIX.

Facundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic est Maximus ille, quem frequenti
Felix littera pagina salutat:
Hunc tu per Siculas secutus undas,

O nullis Ovidi tacende linguis.
Sprevisti domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes exsulis parentis.
Quis discrimina comparet duorum
Hæsisti comes exuli Neronis.

Ad Priscum. XL.

Commendare tuũ, dum vis mihi carmine mu-
Mæonioq; cupis doctius ore loqui: (*nus.*
Excrucias multis pariter me, teque diebus:
*Et tua de nostro, Prisce, Thalia*placet.* * tacet. Turneb
Divitibus poteris Musas, elegosque sonantes.
*Mittere: pauperibus munera*pexa dato.* * alii plana, alii plena legunt, ut Modius ex M.S.

*Ad Licinium. XLI.

* Quod convaluit Gryph.

Doctorum, Licini, celeberrime, summe virorũ,
Cujus prisca graves lingua reduxit avos:
Redderis heu quanto fatorum munere nobis,
Gustata Lethes pene remissus aqua.
Perdiderant jam vota metum, securaq; flebat
Tristitia:& lacrymis jamq; peractus eras.*

* heu lacrymis, recte Schottus emendat, sequitur enim, jamque.

Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
*Et *raptas fatis reddidit ipse *colos.* *raptũ. *solo.
Scis igitur, quantas hominum mors falsa que-
Moverit? & frueris posteritate tua. (*relas*

Vive velut rapto, fugitivaq; gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reversa diem.

De Anio. XLII.

*V. tre-centas. *Cùm mensas habeat ferè *ducentas,*
Pro mensis habet, Anius, ministros:
Transcurrunt gabatæ, volantq; lances
Has vobis epulas habete lauti,
Nos offendimur ambulante cœna.

Ad Severum. XLIII.

Parva suburbani munuscula mittimus horti,
Faucibus ova tuis: poma, Severe, gulæ.

Ad Urbicum. XLIV.

Mercari nostras si te piget, Vrbice, nugas:
Et lasciva tamen carmina nosse libet,
Pompejum quæras, & nosti forsitan Auctum,
Vltoris prima Martis in æde sedet.
Jure madens, varioq; togæ limatus in usu
Non lector meus hic, Vrbice, sed liber est.
Sic tenet absentis nostros cantatq; libellos:
Vt pereat chartis littera nulla meis.
Deniq; si vellet, poterat scripsisse videri:
Sed famæ mavult ille favere meæ. [bit)
Hũc liçet à decima(neç enim satis ante vaca-
*V. parca. *Sollicites çapiet çœnula *parva duos.*
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:
Et cùm, jam satis est, dixeris, ille leget.

Ad

Ad Auctum. XLV.

Gratũ est q̄ Celeri nostros legis, Aucte, libellos
Si tamẽ & Celerem quod legis, Aucte, juvat
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in nostro certior orbe fides:
Major me tanti reverentia turbat, & aures
Non auditoris, judicis, esse puto.

In Umbrum. XLVI.

Omnia misisti mihi Saturnalibus, Vmber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies.
Bis senos triplices, & dentiscalpia septem:
His comes accessit spongia, mappa, calix,
Semodiusq; fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena sapæ:
Parvaq; cum canis venerunt coctana prunis,
*Et Libycæ *fici pondere testa gravis.* * V. ficcut.
Vix puto triginta nummorum tota fuisse
Munera, quæ grandes octo tulêre Syri,
Quantò commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

In Nasidianum. XLVII. *(ras,*

*Semper mane mihi de me*mera somnia nar-* * tua.
Quæ moveant animum, sollicitentq; meum:
Jam prior ad facem sed & hæc vindemia ve-
Exorat noctes dum mihi saga tuas. (nit
Consumpsit falsasq; molas, & thuris acervos:

Decrevêre greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aves, non ova supersunt.
Aut vigila, aut dormi, Nasidiane, tibi.

Ad Rabirium. XLVIII.

Astra, polumq; tua cepisti mente, Rabiri.
Parrhasiam mira qui struis arte domum.
Phidiaco si digna Jovi dare templa paravit,
Has petat à nostro Pisa tonante manus.

De Achilla. XLIX.

Castore de Polluce Gabinia fecit, Achillam:
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

De Cæciliano. L.

Non cœnat sine apro noster, Tite, Cæcilianus:
Bellum convivam, Cæcilianus, habet.

Ad Jovem. LI.

Tarpeiæ venerande rector aulæ.
Quem salvo Duce credimus tonantem,
Cùm votis sibi quisque te fatiget,
Et poscat dare, quæ Dei potestas:
Nil pro me mihi Juppiter petenti,
Ne succensuêris, velut superbo.
Te pro Cæsare debeo rogare:
Pro me debeo Cæsarem rogare.

Ad Cæsarem Domitianum. LII.

Abstulerat totam temerarius institor urbem,
Inque suo nullum limine limen erat.

Jussisti

Jussisti tenues, Germanice, crescere vicos;
Et modò quæ fuerat semita, facta via est.
Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.
*Stringitur in *densa nec cæca novacula *turba* * V. densas.
Occupat aut totas nigra popina vias. * V. turbas.
Tonsor, caupo, coquus, lanius sua limina servant
Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

De Silo. LIII.

Perpetui nunquam moritura volumina, Sili,
Qui legis, & Latia, carmina digna togâ;
Pierios tantùm vati placuisse recessus
Credis, & Aoniæ Bacchica serta comæ.
Sacra cothurnati non attigit antè Maronis,
Implevit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorum
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Postquam bis senis ingentem fascibus annum
Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit:
Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos:
Proque suo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. LIV.

Qui tonsor fueras totâ notissimus urbe,
Et post hæc dominæ munere factus eques:
Sicanias urbes, Æthnæaque regna petisti,
Cinname, cùm fugeres tristia jura fori.

Qua nũc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix, & fugitiva quies?
Nõ rhetor, non grammaticus, ludive magister,
Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes?
Vendere nec vocẽ Siculis, plausumq; theatris.
Quod superest, iterum, Cinname, tonsor eris.

In Gargilianum. LV.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser, & demens, viginti litigat annis
Quisquam? cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. LVI.

Hæredem Fabius, Labienum, ex asse reliquit:
Plus meruisse tamen se, Labienus ait.

Ad Rufum. LVII.

Commendare meas Instanti, Rufe, camœnas
Parce precor socero, seria forsan amat.
Quòd si lascivos admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio, Fabricioque legem.

De Theophila ad Canium. LVIII.

Hæc est illa tibi promissa Theophila, Cani
Cujus Cecropiâ pectora voce madent.
Hãc sibi jure petat magni senis altus in hortis*
Nec minus esse suam Stoica turba velit.
Vivet opus quodcunq; per istas miseris aures:
Tam nec fœmineum, nec populare sapit.

* V. Atticus hortus.

Non

Non tua Parthenis nimium se præferat illi,* * Partheniæ.
Quamvis Pierio sit bene nota choro.
Carmina fingentẽ Sappho laudavit amatrix:* * alii laudarit vel laudaret.
Castior hæc, & non doctior illa fuit.

De familiosa ficosa. LIX.

Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus,
Filia ficosa est, & gener atque socer.
Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi
Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
Cum sint ficosi pariter juvenesq́; senesq́;
Res mira est: ficos non habet unus ager.

Ad Paullum. LX.

Gratus sic tibi, Paulle, sit December,
Nec vani triplices, brevesq́; mappæ,
*Nec thuris veniam *leves selibra:* *V. breves.
Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus,
Seu quod te potius juvat, capitque,
Sic vincas Noviumque Publiumque
Mandris, & vitreo latrone clausos:
Sic palmam tibi de trigone, nudo
Vnctæ det favor arbiter coronæ.
*Nec laudet Polybi *magis sinistras:* *V. manus.
Si quisquam mea dixerit malignus:
Atro carmina quæ madent veneno,
Et vocem mihi commodes patronam,

Et quantum poteris, sed usque clames:
Non scripsit meus ista Martialis.

Ad Maximum. LXI.

Esquiliis domus, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patritius culmina vicus habet:
*Hinc *viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ;*
Inde novum, veterem prospicis inde Jovem.
Dic ubi conveniã, dic qua te parte requiram:
Quisquis ubiq; habitat, Maxime, nusquã habitat.

* V. biviæ. Lipsius bivitæ propter Saturnum & Atym.

Ad Philomusum. LXII.

Quod te diripiunt potentiores,
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum quoties ita incidisti,
Gestari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuse, non amaris.

Ad Tuccam. LXIII.

Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

*In Papilum. LXIV.

*V. Pamphilum.

Cùm Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene si cœnas, conchis inuncta tibi est:
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
*Mittis habes nec cor, *Papile, nec genium.*

*V. Pamphile.

Ad Severum. LXV.

Potavi modò consulare vinum:

Quæris quàm vetus, atque liberale?
Ipso consule conditum: sed ipse
Qui ponebat erat, Severe consul.

Ad Lausum. LXVI.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
Si totidem bona sunt, Lause, bonus liber est.

De Eutrapelo. LXVII.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
**Expungitque genas: altera barba subit.* * V. expungit- que.

Ad Librum. LXVIII.

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo, * V. argutam.
*Spirat & *arguta picta tabella *manu:* *V. manum.
*I liber ad Geticam Peucen, Istrumq́; *tacen-* * V. ja- centē.
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet, (tē,
Parva dabis caro, sed dulcia dona sodali:
Certior in nostro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vives Apelleum cùm morietur opus.

Ad Sabellum. LXIX.

Quòd non insulsè scribis tetrasticha quædam:
Disticha quòd bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror, facilè, est epigrammata
Scribere: sed librū scribere, difficilè est. (bellè

In Sextum. LXX.

Ad natalitias dapes vocabar,
Essem cùm tibi, Sexte, non amicus.

Quid

Quid factum est, rogo, quid repentè factum
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quod sum præteritus vetus sodalis?
Sed caussam scio: nulla venit à me
* V. postulanti — *Argenti tibi libra *postulati.*
Nec levis toga, nec rudes lacernæ:
Non est sportula, quæ negotiatur.
*V. vah. pudet. vocetur — *Poscis munera, Sexte, non amicos.*
*Jam dices mihi, *vapulet vocato.*

De se. LXXI.

*Lagopice. — *Si meus aurita gaudet *Lagopode Flaccus,*
Si fruitur tristi Canius Æthiope:
Publius exiguæ si flagrat amore catellæ:
Si Cronus similem corcopithecon amat:
Delectat Marium si perniciosus Ichneumon:
Pica salutatrix si tibi Lause placet:
*Glaucilla. V. Galathia. — *Si gelidum collo nectit *Glacilla draconem:*
Lusciniæ tumulum si Thelesina dedit:
Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
*V. sua. — *Qui videt hæc dominis mõstra placere *suis?*

De suis libris. LXXII.

Fertur habere meos si vera est fama, libellos
Inter delicias pulcra Vienna suas.
Me legit omnis ibi senior juvenisq; puerq;,
Et coram tetrico casta puella viro.
Hic ego maluerim, quam si mea carmina cantent

Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt;
Quam meus Hispano si me Tag⁹ impleat auro
Pascat & Hybla, meas pascat Hymettus apes
Nō nihil ergo sum⁹, nec blandæ murmure lin* * V. munere
Decipimur, credā jā puto, Lause, tibi. (guæ

Ad Rosam. LXXIII.

O felix rosa, mollibusq; sertis
Nostri tinge comas Apollinaris.
Quas tu nectere candidas, sed olim.
Sic te semper amet Venus, memento.

Ad Creticum. LXXIV.

Jactat inæqualem Matho me fecisse libellum:
Si verum est laudat carmina nostra Matho.
Æquales scribit libros Calvinus, & Vmber.
Æqualis liber est, Cretice, qui malus est.

In Baccharam. LXXV.

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum,
Bis nobis dicis, Bacchara, terque die.
Appellat rigida tristis me voce secundus:
Audis, sed nescis, Bacchara, quid sit opus.
Pensio te coram petitur clareq; palamq;:* * V. &c.
*Audis, *sed nescis, Bacchara, quid sit opus.* *cur à me.
Esse queror, gelidasq; mihi, tritasq; lacernas:
*Audis, *sed nescis, Bacchara, quid sit opus.* * V. &c.
Hoc opus est, subitò fias ut sidere mutus,
Dicere ne posis, Bacchara, quid sit opus.

Ad Narniam. LXXVI.

Narnia sulphureo quā gurgite candid⁹ amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo,
Quid tam sæpe meū nobis abducere Quinctum
Te juvat; & lenta detinuisse mora?
Quid Nomentani caussam mihi perdis agelli,
Propter vicinum, qui pretiosus erat?
Sed jā parce mihi: nec abutere Narnia, Quin-
Perpetuo liceat sic tibi ponte frui. (ctο.

De Papilo. LXXVII.

Vnguentū fuerat, ꝙ onyx modò parva gerebat
Olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

In Linum. LXXVIII.

Bruma est, & riget horridus December,
Audes tu tamen osculo nivali
*Omnes*obvios hinc & hinc tenere,*
Et totam, Line, basiare Romam.
Quid possis graviusque, sæviusque
Percussus facere, atque verberatus?
Cujus livida naribus caninis
Dependet glacies rigetque barba,
*Qualem*forcipibus metit supinis*
Tonsor Cinyphio Cilix marito.
Quare si tibi sensus est, pudorq;:
Hybernas, Line, basiationes
In mensem rogo differas Aprilem.

*V. obvius sic versus requirit.

*V. forpicibus

Epi-

Epitaphium Urbici pueri. LXXIX.

Cōdit⁹ hic ego ſum, Baſſi dolor, Vrbic⁹ infans,
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menſes,
Ruperunt tetricæ cùm mala penſa deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, q̃d profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſerior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Ad Librum ſuum. LXXX.

Noſti ſi bene Cæſium, libelle,
Montanæ decus Vmbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis:
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Inſtent mille licet, premantq́; curæ,
Noſtris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum mihi nominis paratur?
O quæ gloria, quàm frequens amator?
Te convivia, te forum ſonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ
Vni mitteris, omnibus legeris.

Ad Caſtorem. LXXXI.

*Omnia Caſtor *emit, ſic fiet ut omnia *vendat.* *emis. *vendas.

Ad

Ad Crispinum. LXXXII.

Sic placidum videas semper, Crispine, tonantem:
Nec te Roma minus, quàm tua Memphis amet.
Carmina Parrhasia si nostra legētur in aula:
(Namq; solent sacra Cæsaris aure frui)
*Dicere de nobis, ut lector candidus *audet,*
Temporibus præstat non nihil iste tuis.
Nec Marco nimiū minor est doctoq; Catullo,
*Hoc satis est ipsi, cætera mando *Deo.*

* Aude, mon. audet lege

*Domitiano nempe.

Ad Ponticum. LXXXIII.

**Pontice, per reges discurris, & omnia lustras:*
Magna quidem sequeris; Pontice magnus homo es.
Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba:
Non adhibes multos, Pontice, cautus homo es.
Pontice te celebrem formâ natura creavit:
Dignus eras Helena, Pontice, pulcer homo es
Pontice, voce tua posses adamanta movere:
Vox tua dulce sonat: Pontice, dulcis homo es.
Pontice sic alios, sic te quoque decipit error:
Vis dicam verum? Pontice nullus homo es.

*Vix ausim hoc epigrāma Martiali adscribere.

M. VAL:

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER VIII.

IMperatori Domitiano Cæsari Augusto, Germanico, **Diacio, Valerius Martialis salutem.* *Daci-co.

Omnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam, dedisti, tibi supplicant: & puto, propter hoc leguntur. Hic tamen qui operis nostri Octavus inscribitur, occasione pietatis, frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cujus locum materia successerat. Quam quidem subinde aliqua jocorum mistura variare tentavimus: ne cœlesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quàm nos satiare omnes versus ingererent. Quamvis autem Epigrammata severißimis quoque & **supremæ fortunæ viris ita scripta sint, ut***nimiam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam liberè loqui, quàm solent: cum pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit. Meminerit non nisi***religionis purificatione lustratus accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus limine profiteri brevißimo placuit epigrammate.*

* summæ V.

* V. mimicam vel inimicam.

* V. religiosa.

Ad

Ad librum suum. I.

Laurigeros domini liber intrature penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non est tuus iste libellus,
Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

Ad Janum. II.

* V. paterque. *Fastorum genitor *parensque Janus*
* V. Istro. *Victorem modò cùm modo videret *Istri,*
Tot vultus sibi non satis putavit,
Optavitque oculos habere plures,
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum Domino, Deoque rerum
Promisit Pyliam quater senectam.
* V. pater tuā. *Addas, Jane, *tuam pater, rogamus.*

Ad Musam. III.

Quinq; satis fuerant, vel sex, septemq; libelli,
Et nimium: quid adhuc ludere, Musa, juvat?
Sit pudor, & finis. Iam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.
Et cùm rupta situ Massalæ saxa jacebunt,
Altaq; cum Licini marmora pulvis erunt:
Me tamen ore legent, & secum plurim⁹ hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finieram, cùm sic respondit nona sororum.
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Túne potes dulces, ingrate relinquere nugas?

Dic

Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
An juvat ad tragicos soccū trāsferre cothur-
Aspera vel paribus bella tonare modis? (nos
**Perlegat ut tumidus rauca te voce magister,* *V. prælegat.
Oderit & grandis Virgo, bonusque puer?
*Scribant ista graves*nimium, nimiūq; severi,* * V. potius.
Quos media miseros nocte lacerna videt.
At tu Romano lepidos sale tange libellos:
Agnoscat mores vita, legatque suos.
Angusta cantare licet videaris avena;
Dum tua multorum vincat avena tubas.

Ad Cæsarem Domitianum. IV.

Quantus jo latias mundi conventus ad aras
Suscipit, & solvit pro duce vita suo?
**Nā non hæc hominū, Germanice, gaudia tā-* *V. Nō sunt.
Sed faciunt ipsi nunc puto, sacra dei. (tum,

Ad Macrum. V.

Dum donas, Macer, anulos amicis:
Desisti, Macer, anulos habere.

In Euctum. VI.

Archetypis vetuli nihil est odiosius, Eucti,
Ficta Saguntino cymbia malo luto.
*Argenti*furiosa sui cùm stemmata narrat* *fumosa, Lips. lib. 1. Ep. 5. & Schottus.
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula mensæ
Ferret ut hæc, muros struxit Apollo lyrâ,

* alii Rhæc9.

*Hoc cratere ferox commisit prælia *Rhætus,*
Cùm Lapythis pugna: debile cernis opus.

* columma.

Hi duo longævo censentur Nestore fundi
*Pollice de Pylio trita *columba nitet.*
Hic Scyphus est, in quo misceri jußit amicis

* V. usque.

*Largius Æacides, & bibit *ipse merum.*
Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
In patera, Phrygio cum data cœna viro est.
Miratus fueris cum prisca toreumata multũ;

* V. calathis.

*In Priami *cyathis Astyanacta bibes.*

In Cinnam. VII.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, diser-
Horis, Cinna, decẽ dicere verba novem? (te:

* V. Si.

**Sed modò Clepsydras ingenti voce petisti*
Quattuor, O quantum, Cinna, tacere potes?

Ad Janum. VIII.

Principium des, Jane, licet velocibus annis,

* V. renoves.

*Et *revoces vultu sæcula longa tuo:*

* V. vota.

*Te primum pia thura rogent, te *voce salutẽt;*
Purpura te felix, te colat omnis, honos:
Tu tamen hoc mavis, Latiæ ꝙ contigit urbi,
Mense tuo reducem, Jane, videre Deum.

Ad Quinctum. IX.

Solvere dodrantẽ nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
Accipe quàm primum: brevis est occasio lucri:

Si

Si fuerit cæcus, nil tibi ſolvet Hylas.

De Baſſo. X.

Emit lacernas millibus decem, Baſſus,
Tyrias coloris optimi, Lucrifecit.
*Adeò bene emit? inquis, imò non *ſolvit.* * V. ſolvet.

Ad Cæſarem Domitianum. XI.

Perveniſſe tuam jam te ſcit Rhenus in urbem;
Nam populi voces audit & ille tui.
Sarmaticas etiam gentes, Iſtrumq́; Getasq́;
Lætitiæ clamor terruit ipſe novæ.
Dum te longa ſacro veneratur gaudia Circo,
Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullũ Roma ducem, nec te ſic Cæſar amavit:
Te quoq́; jam non plus, ut velit ipſa, poteſt.

Ad Priſcum. XII.

Vxorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis? uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
Non aliter fuerint fœmina, virq́; pares.

Ad Gargilianum. XIII.

**Morio dictus erat: viginti millibus emi.* * V. Mulio.
Redde mihi nummos, Gargiliane: ſapit.

In crudelem amicum. XIV.

Pallida ne Cilicum timeant pomari brumam,
Mordeat & tenerum fortior aura nemus,
Hybernis objecta notis ſpecularia puros

Admittunt soles, & sine face diem.
At mihi cella datur, non tota clausa fenestra,
In qua nec Boreas ipse manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

Ad Domitianum. XV.

*Dum nova Pannonici*narratur gloria belli,* — * V. numeratur.
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem:
Dat populus, dat gratus eques, dat thura Sena(tus
*Et ditant*Latias tertia dona tribus.* — * V. Latia lege Vitellium contra Merulam.
Hos quoq; secretos memorabit Roma triũphos,
Nec minor ista tuæ laurea pacis erit.
Quid tibi de sancta credis pietate tuorum?
Principis est Virtus maxima, nosse suos.

In Ciperum. XVI.

Pistor qui fueras diu, Cipere,
*Nunc caussas agis, &*ducenta quæris:* — * V. ducena.
Sed consumis, & usque mutuaris,
A pistore, Cipere, non recedis,
Et panem facis & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia caussam,
*Misisti nummos*quos mihi? mille: quid est?* — * V. quòd mihi mille.
*Narrasti nihil, inquis, & a te*prodita caussa* — * V perdita.
Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

Ad Cirinium. XVIII.

Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
Vt mecum poßis, vel prior ipse legi.
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
Carior ut mea ſit quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tẽtavit carmina Flacci
*Pindaricos *poſſet cùm ſuperare modos.* * V. noſſet.
Et Vario ceßit Romani laude cothurni,
Cùm poſſet tragico fortius ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit ami-
Qui velit ingenio, cedere rarus erit. (cus

De Cinna. XIX.

Pauper videri, Cinna, vult : & eſt pauper.

Ad Varum. XX.

*Cùm facias verſus nulla non luce *ducentos,* * V. ducenos.
Vare, nihil recitas, non ſapis, atq; ſapis.

*Ad Luciferum. XXI. *V. De Cæſare.

Phoſphore redde diẽ, q̃d gaudia noſtra mora-
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem. (ris?
Roma rogat placidi nunquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne ve-
*Ledæo poteras *abducere Cyllaron aſtro. (nis?* * V adducere.
*Ipſe ſuo cedet *nunc tibi Caſtor equo.* *V. tunc
Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus &
Æthon
Fræna volũt: vigilat Memnonis alma parẽs.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci.

Et cupit Ausonium Luna videre ducem.
* V. flent. *Jam, Cæsar, vel nocte veni: *sint astra licebit:*
Non deerit populo, te veniente, dies.

In Gallicum. XXII.

Invitas ad aprum: ponis mihi, Gallice, porcum:
Hybrida sum. si das, Gallice, verba mihi.

Ad Rusticum. XXIII.

Esse tibi videor sævus, nimiumq; gulosus,
Qui propter cœnam, Rustice, cædo cocum?
Si levis ista tibi flagrorum causa videtur;
Ex qua vis caussa vapulet ergo cocus?

Ad Cæsarem Domitianum. XXIV.

Si quid fortè petam timido, graciliq; libello,
Improba non fuerit si mea charta, dato.
Et si non dederis, Cæsar, permitte rogari:
Offendunt nunquam thura precesq; Jovem.
Qui fingit sacros auro vel marmore vultus,
Non facit ille Deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

Vidisti semel, Oppiane tantum
Ægrum me malè: sæpè te videbo.

Ad Cæsarem Domitianum. XXVI.

Non tot in Eois timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo.
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, ti-
Delicias potuit nec numerare suas. (gres
Vicit

Vicit Erythræos tua, Cæsar, arena triumphos,
*Et victoris opes divitiasque *Dei.* *Bacchi nempe.
Nam cùm captivos ageret sub currib⁹ Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. XXVII.

Munera quæ tibi dat locupleti, Gaure seniq́ȝ:
Si sapis & sentis, hic tibi ait; morere.

De Partheniana toga. XXVIII.

Dic toga, facundi gratum mihi munus amici,
Esse velis cujus fama decusque gregis?
Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Qua saturat Calabris culta Galesus aquis.
An Tartesiacus stabuli nutritor Iberi,
Bætis in Hesperia te quoque lavit aqua?
An tua multifidum numeravit lana Timanū,
Quem prius astrifero Cyllarus ore bibis?
Te nec Amyclæo decuit livere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc dilapsa ligustra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæq́ȝ culumbæ
Cedet Erythræis eruta gemma vadis,
Sed licet hæc primis nivibus sint æmula dona,
Non sunt Parthenio candidiora suo. (bè
*Non ego prætulerim *Babylonica picta *super-* * V. Babylonis
Texta, Semiramia quæ variantur acu. * V. superbæ.

Non Athamanteo potius me mirer in auro.

* V. pecus. *Æolium dones si mihi, Phryxe, *decus.*

* V. Cũ alii culta. *O quantos risus pariter spectata movebit*

**Trita Palatina *vestra lacerna toga.*

* V. nostra Lipsius probat. Cum

De distichis. XXIX.

Disticha q; scribit puto, vult brevitate placere

Quid prodest brevitas, dic mihi, si liber est?

De spectaculo Scævolæ. XXX.

Qui nunc Cæsareæ lusus spectantur arenæ:

Temporibus Bruti gloria summa fuit.

Aspicis, ut teneat flammas, pœnaque fruatur

Fortis & attonito regnet in igne manus

Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ

Funus amat: totis pascitur illa sacris,

Quòd nisi rapta foret nolenti pœna, parabat

* V. lassos. *Sævior in *laxos ire sinastra focos.*

Scire piget post tale decus, quid fecerit antè.

Quam vidi, satis est hanc mihi nosse ma- (num.

In Dentonem. XXXI.

Nescio quid de te non bellè, Dento, fateris,

Conjuge qui ducta jura paterna petis.

Sed jam supplicibus dominum lassare libellis

Desine, & in patriam servus ab urbe redi.

Nam dum tu longè deserta uxore, domoque

Tres quæris natos, quatuor invenies.

De Columba Aretullæ. XXXII.

Aër

Aëra per tacitum delapsa sedentis in ipsos
Fluxit, Aretullæ, blanda columba sinus,
Luserat hoc casus: nisi inobservata maneret.
Permissaque sibi nollet abire fuga.
Si meliora piæ fas est sperare sorori,
Et dominum mundi flectere vota valent.
Hæc à Sardois tibi forsitan exulis oris,
Fratre reversuro, nuncia venit avis.

Ad Paullum de Phiala. XXXIII.

De prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.
*Hac fuerat nup̄ *nebula tibi pegma perunctū,* *tactæ. argētea
Pallida quam rubri diluit unda croci.
An magis astuti derasa est ungue ministri
Bractea, de fulcro quod reor esse tuo?
Illa potest culicem longè sentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi,
Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ,
Et leviter fuso rumpitur icta mero.
Hoc linitur sputo Jani caryota Kalendis,
*Quam fert cū *parvo sordidus esse cliens.* *V. parco,
Lenta minus gracili crescunt colocasia filo,
Plena magis nimio lilia sole cadunt.
*Nec vaga tam tenui *discursat aranea telâ,* *V. discurrit.
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.
Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ:

Crassior offensæ bulla tumescit aquæ.
Fortior intortos servat vesica capillos,
Et mutat Latias spuma Batava comas.
Hac cute Ledæo vestitur pullus in ovo:
Talia lunata splenia fronte sedent.
Quid tibi cũ phiala, ligulã cùm mittere possis?
Mittere cùm possis vel cochleare mihi?
* V. cochlear. *Magna nimis loquimur: * cochleam cùm mittere possis,*
Denique cùm possis mittere, Paulle, nihil.

In Jactatorem. XXXIV.

Archetypum Myos argentum te dicis habere;
Quod sine te factum est, hoc magis archetypũ (est.

In pessimos conjuges. XXXV.

Cùm sitis similes, paresque vita
Vxor pessima, pessimus maritus,
Miror, non bene convenire vobis.

Ad Cæsarem Domitianum. XXXVI.

Regia Pyramidum, Cæsar, miracula ride:
Jam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasiæ labor est Mareoticus (aulæ;
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas assurgere montes:
Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit,
Æthera sic intrat nitidis ut conditus astris,
Inferiore tenet nube serenus apex,

Et

Et prius arcano satietur lumine Phœbi,
Nascentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc Auguste tamen, quæ vertice sidera pulsat;
Par domus est cœlo: sed minor est domino.

Ad*Polycarmum. XXXVII.

*al Polycharmum.

Quod Cajetano reddis, Polycarme, tabellas,
*Millia *te centum non tribuisse putas?*
Debuit hæc, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellas;
Et Cajetano millia crede tuo.

* ter centum num.

Ad Meliorem. XXXVIII.

Qui præstat pietate pertinaci
Sensuro bona liberalitatis,
Captet forsitan, aut vicem reposcat.
At si quis dare nomini relicto
Post Manes, tumulumq; perseveret,
Quærit quid nisi parcius dolere?
Refert sis bonus, an velis videri:
Præstat hoc, Melior, sciente fama:
Qui solennibus anxius sepulti
Nomen non sinis interire Blæsi,
Et de munifica profusus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori, piaque turbæ
Quod donas facis ipse Blæsianum.
Hoc longum tibi vita dum manebit,
Hoc & post cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXIX.

Qui Pallatinæ caperet convivia mensæ,
Ambrosiasq́ dapes, non erat ante locus.
Hic haurire licet sacrum, Germanice, nectar.
Et Ganymedea pocula mixta manu.
Esse velis, oro, serus conviva tonantis.
At tu si properas Juppiter, ipse veni.

Ad Priapum. XL.

Non horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos,
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces moneo manus repellas,
Et sylvam domini focis reserves.
*hæc. *Si defecerit *hoc, & ipse lignum es.*

Ad Faustinum. XLI.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
At sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
Me certè tristem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLII.

Si te sportula major ad beatos
Non corruperit, ut solet: licebit
De nostro, Matho, centies laveris.

In Fabium & Christillam. XLIII.

Effert uxores Fabius, Christilla maritos,
Funereamq́ toris quassat uterq́ facem.

Victo-

Victores committe Venus, quos iste manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Titullum. XLIV.

Titulle moneo, vive semper: hoc serum est
Sub pædagogo cæperis licet, serum est.
At tu miser Titulle, nec senex vivis:
Sed omne limen conteris salutator,
Et mane sudas urbis osculis udus,
Foroq; triplici sparsus ante equos omnes
Ædemq; Martis, & colosson Augusti
Curris per omnes tertiasq; quinctasq;.
Rape, congere, aufer, poßide; relinquendũ est.

Ad Flaccum. XLV.

Priscus ab Æthneis mihi Flacce, Terenti⁹ oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & cento splendescat turbida limo,
Amphora centeno consule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida mẽ-
Tam justo dabitur quando calero mero. (sis
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cy-
Luxuriæ fiet tam bona caussa meæ. (pros,

In variè se tondentem. XLVI.

Pars maxillarũ tõsa est tibi, pars tibi, rasa est
Pars vulsa est: unum quis putet esse caput?

De abolla Crispini. XLVII.

Nescit cui dederit Tyriam, Crispinus, abollam.

Dum mutat cultus, induiturque togam.
Quisquis habes, humeris sua munera redde, precamur.
Non hoc, Crispinus, te, sed abolla rogat.
Non quicunq; capit saturatas murice vestes,
Nec nisi deliciis convenit iste color.
Si te præda juvat, fœdique insania lucri.
Quò possis melius fallere, sume togam.

Ad Cæs. Domitianum. XLVIII.

Quanta Gigantei memoratur mēsa triumphi
Quantaque nox superis omnibus illa fuit.
*Phæbe. *Qua bon⁹ accubuit genitor cum *plebe deorū,*
Et licuit Faunis poscere vina Jovem;
Tanta tuas celebrant, Cæsar, convivia laur⁹:
Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
Vescitur omnis eques tecū, popul⁹q;, patresq;,
Et capit ambrosias cum Duce Roma dapes.
Grandia pollicitis quantò majora dedisti
Promissa est nobis sportula, recta data est.

De Phiala Rufi. XLIX.

Quis labor in Phiala? docti Myos, amne Myro- (nis?
Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua?
Livescit nulla caligine fusca, nec odit
Exploratores nubila massa focos.
Vera minus flavo radiant electra metallo,
* V. nineum. *Et *nimium felix pustula vincit ebur.*

Mate-

Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem.
Plurima cum tota lampade Luna nitet:
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, & tu
Ipse tua pasci vite Lyæe velis,
Terga premit pecoris geminis Amor aurea a- *al. Pal-
**Palldius tenero *lotos ab ore sonat. (lis* lados &c.
Sic Methymnæo gavisus Arione delphin * lotus.
Languida non tacitum perfreta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus,
*Non *grege de domini, sed tua ceste manus.* * V rogo det dominus.
Ceste decus mensæ, misce Setina: videtur
Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis. Instantis littera Rufi;
Auctor enim tanti muneris ille mihi.

In Catullam. L.

Formosißima quæ fuêre, vel sunt,
Sed vilißima quæ fuêre, vel sunt.
O quàm te fieri, Catulla, vellem,
Formosam minus, aut magis pudicam.

Ad Cæsarem Domitianum. LI.

Magna licet toties tribuas, majora daturus
Dona ducum victor, victor & ipse tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæsar,
Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad

Ad eundem de leone. LII.

Auditur quantum Maſſyla per avia murmur,
Innumero quoties ſylva leone furit,
Pallidus attonitos ad plena mapalia paſtor
Cùm revocat tauros, & ſine mente pecus:
Tant⁹ in Auſonia fremuit modò terror arena.
Quis non eſſe gregem crederet? unus erat.
Sed cujus tremerent ipſi quoque jura leones,
Cui diadema daret marmore picta Nomas.*
O quantum per colla decus, quē ſpargit hono-
*Aurea lunatæ cum ſtetit *unda jubæ? (rē,*
Grandia quàm decuit latum venabula pect⁹,
Quantaq; de magnâ gaudia morte tulit?
Vnde tuis Libyæ tam felix gloria ſylvis?
*A Cybeles nunquid venerat ille *jugis?*
An magis Herculeo, Germanice, miſit ab aſtro,
Hanc tibi vel frater, vel pater ipſe feram?

* V. darent marmora picta comas.

* V. umbra.

* V. jugo.

Ad Flaccum. LIII.

Temporibus noſtris ætas cum cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma ſuo:
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis,
Nec quemquam tanta bella ſonare tuba?
Sint Mæcenates, nō deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miſeræ vicinu Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves.

Risit Tuscus eques, paupertatemq; malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fugâ.
Accipe divitias, & vatum maximus esto,* *V. sed.
Tu licet & nostrum, dixit, Alexin ames.
Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
Marmorea fundens nigra falerna manu.
Excidit attonito pinguis Galatea poëtæ,
Thestylis & rubras messibus usta genas;
Protinus Italiam cõcepit, & arma virumq;,* *Vide exordium Æneidos.
Qui modò vix culicem fleverat ore rudi.
Quid Varios, Marsosq; loquar, ditataq; vatũ, *V. ditataq;.
Nomina, magnus erit quos numerare labor?
**Ergo ero Virgilius, si munera Mæcenatis* *al. Ipse ero,
Des mihi? Virgilius non ero: Marsus ero.

De Picente. LIV.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes
Ad tumulum, Picens, dum sedet ipse suum,
Collegitq; sinu fragmenta novissima fracti* *V. laxi
Oris, & aggestâ contumulavit humo.
Ossa licet quondam defuncti non legat hæres:
Hoc sibi jam, Picens, præstitit officium.

In Artemidorum. LV.

Cùm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacer- *Lipsius lib. 1 epist. 5. putat
*Possim te *sagarum jure vocare *meo.*

esse sagatum, qui munus theatrale fungebatur. *al. meum.

In Luscum furem. LVI.

Aspicis hunc uno contemptum lumine, cujus
Lippa sub attrita fronte lacuna patet:
Ne contemne caput, nihil est furacius illo.
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
*V. servare. *Hunc tu convivam cautus *vitare memento:*
Tunc furit, atque oculo, luscus utroque videt.
Pocula solliciti perdunt, ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit
Et tectus lenis sæpe duabus abit:
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

* fortè in Glaucia Severum.

*In Claudiam. LVII.

Summa Palatini poteras æquare Colossi,
Si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

In Carinum. LVIII.

Livet Carinus, rumpitur, furit, plorat:
Et quærit altos, unde pendeat, ramos.
Non jam quòd orbe cantor, & legor toto.
Nec umbilicus quod decorus & cedro
Spargor per omnes Roma quas tenet gentes:
Sed quòd sub urbe rus habemus æstivum,
Vehimurque mulis non ut ante conductis.

Quid

Quid imprecabor, ô Severe, liventi
Hoc opto, mulas habeat & ſuburbanum.

De Picente. LIX.

Scribit in averſa, picẽs epigrammata charta.
Et dolet averſo quod facit illa Deo.

In Clytum. LX.

Vt poſcas, Clyte munus, exigasq́;,
Vno naſceris octies in anno,
Et ſolas, puto tresve, quatuorve
Non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi lævior licebit
Tritis littoris aridi lapillis,
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut maſſam modò lactis alligati,
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive Neſtorisve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis,
Quòd ſi ludis adhuc, ſemelque naſci,
Vno jam tibi non ſat eſt in anno,
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

Ad Domitianum. LXI.

Hîc ubi fortunæ reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat.
Hîc ſtetit Arctoi formoſus pulvere belli

Purpu-

Purpureum fundens, Cæsar, ab ore jubar.
Hîc lauro redimita comas, & candida cultu*
Roma salutavit voce, manuque ducem.
Grande loci meritũ testantur & altera dona:
Stat sacer edomitis gentibus arcus *ovans.*
Hîc gemini curr⁹ numerāt elephanta frequẽ-*
Sufficit immensis aureus ipse jugis, (ter,
Hæc est digna tuis, Germanice, porta triũphis:
Hos aditus urbem Martis habere decet.

* vultu habet communis editio
* v. & domitis
* V. ovat
* frequentẽ, mallem legere.

De consulatu Silii. LXII.

Augusto pia thura, victimasque
Pro nostro date, Silio, Camenæ.
Bis senos jubet en redire fasces
Nato consule, nobilique virga
Vatis Castaliam domum sonare.*
Rerum prima salus, & una Cæsar,
Gaudenti superest adhuc quod optet
*Felix purpura, *tertiusque consul.*
Pompejo dederit licet senatus,
Et Cæsar genero sacros honores.
Quorum pacificus ter ampliavit
Janus nomina Silius frequentes
Mavult sic numerare consulatus,

*Castalii.

*Errant qui Silium ter Consulẽ fuisse tradũt. semel. fuit, semel itẽ filius filii, tertium optat poëta pro secundo filio, de patre & filiis, Plin. minor ep. 7. lib. 3.

In Cæcilianum. LXIII.

Horas quinq́ puer nondum tibi nunciat, & tu

iam

Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.
Cũ modò distulerim raucæ vadimonia chartæ
Et Floralicias lasset arena feras:
Curre, age, & illotos revoca, Calliste, ministros:
Sternantur lecti, Cæciliane, sede.
*Caldã poscis aquam, * sed nondũ frigida venit:* *nondũ mihi.
Alget ad huc nudo clausa culina foco.
Mane veni potiꝰ: nam cur te quincta moratur
Aut cur non serò, Cæciliane venis?

Ad Entellum. LXIV.

Qui Corcyræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.
Invida purpureos urat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat,
Condita perspicua vivit vindemia gemma,
Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
Fœmineum lucet sic per bombycina corpus:
Calculus in nitida sic numeratur aqua,
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum sterilis ferre jubetur hyems.

In Vacerram. LXV.

Miraris veteres, Vacerra, solos,
Nec laudas nisi mortuos poëtas,
Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
Non est, ut placeam tibi, perire.

De Nerva. LXVI.

Quan-

Quanta quies placidi, tanta est facūdia Ner-
Sed cohibet vires ingeniumque pudor. (va:
* V. sacram haud dubiè melius. *Cùm siccare*sacrum largo Panaßida posset*
Ore, verecundam maluit esse sitim:
Pieriam tenui frontem redimire corona
Contentus famæ nec dare vela suæ.
Sed tamē hunc nostri scit temporis esseTibullū
* V nostri docta. *Carmina qui*docti nota Neronis habet.*

In Postumianum. LXVII.

Quatuor argenti libras mihi tempore brumæ
Misisti annos, Postumiane, decem.
Speranti plures (nam stare aut crescere debēt
Munera) venerunt plusve minusve duæ.
Tertius, & quartus multò inferiora tulerunt.
Libra fuit quinto Septitiana quidem.
Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno.
Post hunc in cotula rasa selibra data est.
Octavus ligulam misit sextante minorem:
*aculerius, al. aculetius, al. permodicum vix. *Nonus *aculeolos in cochleare tulit.*
Quod mittat nobis, decimus jā non habet ar-
Quatuor ad libras, Postumiane, redi. (num:

Ad librum suum. LXVIII.

Nondum murice cultus, asperoque
Morsu pumicis aridi politus
**Artanum properas sequi libelle:*
Quem pulcerrima jam redire Narbo,

Docti

Docti patria Narbo, Votieni
Ad leges jubet, annuosque fasces:
Votis quod paribus tibi petendum est,
*Continget locus *ille, & hic amicus.* * V. hinc & hinc.
Quàm vellem fieri meus libellus.

In malum medicum. LXIX.

Hoplomachus nunc es, fueras ophtalmicus an- Occidis, ut occidisti.
Fecisti medicus, quod facis hoplomach⁹. (tè:

De Galle Lingono. LXX.

Dum repetit sera conductos nocte penates *Ad Lucanum.
*Lingonus à rectâ Flamineaq; *via* *recens
Expulit offenso vitiatum pollice talum,
Et jacuit toto corpore fusus humi.
Quid faceret Gallus, qua se ratione moveret?
Ingenti domino servulus unus erat;
Tam macer, ut minimā posset vix ferre lacer-
Succurrit misero casus, opemq; tulit. (nā:
Quattuor inscripti portabant vile cadaver
Accipit infelix qualia mille rogus.
Hos comes invalidus submissa voce precatur
Vt quocunque velint, corpus inane ferant.
*Permittatur *onus. stipataq; tollitur altè* * opus.
Grandis in angusta sarcina sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
Cui merito dici, mortue Galle, potest.

In Gallicum. LXXI.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo:
Nil est quod magis audiam libenter.
Sic & cùm recitas tuos libellos,
Et caussam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum amicum. LXXII.

Liber amicorum dulcißima cura tuorum,
Liber in æterna vivere digne rosa:
Si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea serta caput.
* vixit in ævo. *Qui sic vel medio finitus *vixerit ævo,*
Longior huic facta est, quàm data vita fuit.

De ludis Stellæ. LXXIII.

Quos cuperet Phlegræa suos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos.
Fecit Hyperborei celebrator, Stella, triumphi,
O pudor, ô pietas, & putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
*Omnis habet sua dona dies nec*linea dives*
Cessat, & in populum multa rapina cadit.

* Lipsiꝰ in Notis Orchestram interpretatur. i. scenam al, Turnebus. alit. Bulengerus, de quo in commentario.

Nunc

Nunc veniūt subitis lasciva numismata nimbis,
Nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere sinus securos gaudet, & absens
*Sortitur dominos, *nec laceratur avis.* * V. ne laretur.
Quid numerē curr°, ter denaq; præmia palmæ
Quæ dare non semper consul uterque solet:
Omnia seu, Cæsar, tanto superantur honore,
*Quòd spectatorem te tua laurus *habet.* * V. amat.

Ad Domitianum. LXXIV.

Sanctorum nobis miracula reddis avorum
Nec pateris, Cæsar, sæcula cana mori.
*Cùm veteres Latiæ ritut*renovantur arenæ,* * ...entur.
*Et*pugnat virtus simpliciore manu.* * pugnet.
Sic priscis servatur honos, te præside templi,
Et casa tam culto sub Jove numen habet.
Sic nova dum condis, revocas, Auguste priora:
Debentur, quæ sunt, quæque fuêre tibi.

In Gellam. LXXV.

*Non per mystica sacra*Dindymenes,* *Cybeles per quam jurare solebat.
Nec per Niliacæ bovem juvencæ,
Nullos denique per deos, deasque
Jurat Gellia: sed per uniones.
Hos amplectitur, hos deosculatur,
Hos fratres vocat, & vocat sorores,
Hos natis amat acrius duobus.
His si quo careat misella casu,

Victuram negat esse se nec horam
Eheu quàm benè nunc, Papiriane,
Annei faceret manus Sereni.

Ad Domitianum. LXXVI.

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
Nos quoq́; qui domino carmina parva dam⁹,
Posse Deum rebus pariter, Musisq́; vacare
Scimus, & hæc etiam seria placere tibi.
Nos tua cura prior, deliciæque sumus,
Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbo:
Fiat & ex edera civica nostra tibi.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER IX.

AVE mi Toranni, frater cariſſime, epigramma quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putavi, ne ignorares. Avitus iſte quis vocaretur, Vale, & para hoſpitium.

Ad Avitum. I.

*V. latè lucebis *Non* te letabis sublimi pectore vates,*
Cui referet serus præmia digna cinis.

Hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vi-
Quã non obscuris jungis, Avite, viris. (vat,
Ille ego sum nulli nugarum laure secundus.
Quem non miraris, sed puto lector amas,
Majores majora sonent: mihi parva locuto
Sufficit in vestras sæpe redire manus.

De templo Flaviæ gentis. II.

Dum Janus hyemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit æstates:
Dum grande famuli nomen asserit Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum:
*Tarpeia *summi saxa dum *patris stabunt:* *V. summo. *patri.
Dum voce supplex, dumq́ thure placabit
*Matrona *dives dulce *Julium *numen:* *V. divæ. *Juliæ. *nomẽ.
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum sole & astris, cumque luce Romana,
*Invicta quicquid condidit manus, *cœlum est.* *V. cœli est.

Ad Domitianum. III.

Quantum jam superis, Cæsar, cœloq́ dedisti,
Si repetas & si creditor esse velis;
Grandis in æthereo licet auctio fiat Olympo,
Coganturq́ Dei vendere, quicquid habent:
**Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota* *Non erit solutendo tamen.
Decidat tecum qua pater ipse Deûm.
Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
*Quid pro Tarpeiæ *frondis honore potest?* *lauro & quercu.

Quid pro culminib⁹ geminis matrona Tonan-
Pallada prætereo: res agit illa tuas. (tis?
Quid loquar Alciden, Phœbūq́; piosq́; Laconas,
Addita quid Latio Flavia templa polo?
Expectes & sustineas, Auguste, necesse est:
Nam tibi quod solvat, non habet arca Jovis.

In Paullam. IV.

Nubere vis Prisco, non miror, Paulla: sapisti.
Ducere te non vult Priscus: & ille sapit.

In Afrum. V.

Dicere te Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus AVE.
Nō vacat, aut dormit, dictum bis terq́; reverso:
Jam satis est: non vis, Afer, avare, VALE.

Ad Bithynicum. VI.

Nil tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu
Annua, si memini, millia sena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
Annua legavit millia sena tibi.

In Cantharum. VII.

Cœnes, Canthare, cùm foris libenter,
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & gulosus esse.

De Earino Domitiani. VIII.

Nomen cum violis rosisque natum

*Quo pars optima *nuncupatur anni,*
Hyblam quod ſapit, Atticosq́ flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ:
Nomen nectare dulcius beato,
Quo mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti:
Quid ſi Parrhaſia ſones in aula,
Reſpondent Veneres, Cupidinesque:
Nomen nobile, molle delicatum,
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu ſyllaba contumax repugnas.
Dicunt, Earinon tamen poëtæ,
Sed Græci quibus eſt nihil negatum,
Et quos ἄρες ἄρες decet ſonare:
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeveriores.

De hoc Statius in Sylvis 3.
* V. nominatur.

De eodem. IX.

Si daret autumn⁹ mihi nomẽ, ὀπώρινος eſſẽ
Horrida ſi brumæ ſidera, χειμέρινος.
Dict⁹ ab æſtivo θέρινος mihi menſe vocarer.
Tempora cui nomen verna dedêre, quis eſt?

De eodem. X.

Nomẽ habes, teneri ꝗ tempora nũcupat anni,
Cùm breve Cecropiæ vel populantur apes.
Nomen, Accedalia meruit ꝗ arundine pingi,
Quod Cytheræa ſua ſcribere gaudet acu.

Nomen Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.
*al. ex M.S. legunt, stridente. *Quod penna *scribente grues ad sidera tollat,*
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

In fictos amicos. XI.

Nunc, quem cœna tibi, quem mensa paravit amicum,
Esse putas fidæ pectus amicitiæ?
*V. mullos. *Aprū amat, & *mulos, & sumem, & ostrea: non te,*
*V. erit *Tam benè si cœnem, noster amicus *eris.*

De Chloë. XII.

*V. scelerata. *Inscripsit tumulo septem *celebrata virorum*
*Se *fecisse, Chloë: quid pote simplicius?*

CHLOE FECIT, id est, cecidit septem viros, ut poëta interpretatur.

De coma Earini. XIII.

Consilium formæ speculum, dulcesq; capillos
Pergameo posuit dona sacrata Deo.
*Ille puer *tanto domino gratissimus *aula,*
Nomine qui signet tempora verna suo.
Felix, quæ tali censetur munere tellus,
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

*tantæ. *aulæ.

Ad Æsculapium. XIV.

Latonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras pensa, brevesq; colos:
Hos tibi laudatos dominorum voce capillos
Ille tuus Latia misit ab urbe puer
Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,
*indice *Quo felix facies *judice tota fuit.*

Tu

Tu juvenile decus serva ne pulchrior ille
In longa fuerit, quàm breviore coma.

Ad Cæsarem Domitianum. XV.

Est mihi, sitq́ precor, longum te præside, Cæsar,
Rus minimum: parvi sunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas de sitientibus hortis,
**Cura laboratas antlia tollit aquas.* *curva. al. curta.
Sicca domus queritur nullo se rore foveri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet
Quam dederis Auguste Penatibus undam,
Castalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

In Sabellum. XVI.

Laudas balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle.
Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Ad Domitianum. XVII.

Hæc quæ tota patet, tegiturq́ & marmore & auro
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix, quæ tantis sonuit vagitibus, & quæ
Vidit raptantes, sustinuitque manus.
Hic steterat venerãda domus, q̃ præstitit orbi.
Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo,
**Cretenses texêre Jovem crepitantibus armis* *Contexere Jovem Cretes,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit superûm pater, & tibi, Cæsar,
Pro jaculo, & parma, fulmen & ægis erat.

Ad Paſtorem. XVIII.

Credis ob hoc me paſtor opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaq; turba rogat?
Vt Setina meos conſumat gleba ligones,
Et ſonet innumera compede Tuſcus ager,
Vt Mauri Libycis centum ſtent dentib⁹ orbes,
Et crepet in noſtis aurea lamna toris:
Nec labris niſi magna meis cryſtalla terãtur,
Et faciant nigras noſtra Falerna nives:
*Et canuſinatus noſtro Syrus *aſſere ſudet,*
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:
Vt luculẽta linat Tyrias mihi mula lacernas,
*Et *Maſſyleum virga gubernet equum.*
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos, ac ſidera teſtor.
Ergo quid? ut donem, Paſtor & ædificem.

* lecticam intelligit quam ſervi guſtabant.
* Maſſylia meũ.

Ad Carum. XIX.

O cui virgineo flaveſcere contigit auro,
Dic ubi Pallatium ſit tibi, Care, decus?
Adſpecis & domini fulgentes marmore vultus.
Venit ad has ultro noſtra corona comas.
Albanæ livere poteſt pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quod prior illa caput.

Ad eundem. XX.

Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies, hæc ſunt Jovis ora sereni:

Sic tonat ille Deus, cùm sine nube tonat.
Non solum tribuit Pallas tibi, Care, coronam,
Effigiem domini quam colis, illa dedit.* *V. colit,

De Nerva. XXI.

Audet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallia donavit glaucina Cosme tibi.
Pæstano violas, & cana ligustra colono,
Hyblæis apibus Corsica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla est gratia Musæ:
Appetitur posito vilis oliva lupo.* *V. jugis.
Nec tibi sit mirum, modici quod conscia vatis,
Judicium metuat nostra Thalia tuum.* *V. metui.
Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
**Lascivum juvenis cùm tibi lusit opus.* *Lascivus,

Epitaphium Latini. XXII.

Dulce decus scenæ, ludorum fama, Latinus,
Ille ego sum plausus, deliciæq; tuæ:
Qui spectatorem potui fecisse Catonem,
Solvere qui Curios Fabriciosque graves.
Sed nihil à nostro sumpsit mea vita theatro,
Et sola tantum scenicus arte feror:
Nec poteram gratus domino sine moribus esse:
Interius mentes suspicit ille deus,
Vos me laurigeri parasitum dicite Phœbi,
Romà sui famulum dum sciat esse Jovis.

Epitaphium*Philænis. XXIII.

Sæcula Nestoreæ permensa, Philæni, senectæ
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora, major erat mensibus illa tribus.
Heu quæ lingua silet, non illam mille catastæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magistri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa sonat.
Sit tibi terra levis mollique tegaris arena,
Ne tua non possint eruere ossa canes.

De Antistio Rustico. XXIV.

Cappadocum sævis Antistius occidit oris.
Rusticus, ô tristi crimine terra nocens.
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
Et questa est longas non satis esse vias:
Cumq; daret sanctam tumulus, quibus invidet (urnã,
Visa sibi est rapto bis viduata viro.

*V. Ad Cæsarẽ de ansere. *Vibius Crisp., de quo Suetonius.

*De Vibii voto. XXV.

Dum comes Arctois hæreret Cæsaris armis
**Vebius, hanc Marti pro duce vovit avem.*
Luna quater binos non tota peregrat orbes,
Debita poscebat jam sibi vota Deus.
Ipse suas anser lætus properavit ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides patulo pendere numismata nostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.

Quæ

Quæ litat argento pro te, non sanguine cæsa
Victima, jam ferro non opus esse docet.

In laudem Domitiani. XXVI.

*Juppiter Idæi *risit mendacia busti,* * ridet. Schortus legit.
*Dum videt Augusti Flavia templa *poli.* * tholi rectè Schortus.
Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
Pocula cùm Marti traderet ipse suo.
Respiciens Phœbum pariter, Phœbique sororem.
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat.
Cnoßia vos, inquit, nobis monumenta dedistis:
Cernite quàm plus sit Cæsaris esse patrem.

In Philomusum. XXVII.

Artibus his semper cœnam, Philomuse, mereris
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula,
Rhenanam numeras Sarmaticamque manum.
*Verba ducis Daci *Cattis mandata resignas.* * alii chartis & veris legunt.
Victricem laurum, quàm venit, antè vides.
Scis quoties Phario madeat Jove fusca Syene:
Scis quoties de Libyco littore puppis eat.
Cujus Judeæ capiti nascantur olivæ,
Destinet æthereus cui sua serta pater
Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me,
Hac lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

Ad Agathinum. XXVIII.

*Summa licet velox, Agathine, pericula *ludas,* * V. laudas.

Non tamen efficies, ut tibi parma cadat,
Nolentem sequitur, tenuesq; reversa p auras,
Vel pede, vel tergo, clune, vel ungue sedet;
Lubrica Coyricio quamvis sint pulpita nimbo,
*V. madidi. Et rapiant *celeres vela negata Noti,*
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus, & unda nihil.
Ut peccare velis, cùm feceris omnia falli
Nō potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

De natali Cæsoniæ. XXIX.

Prima Palatino lux est hæc orta tonanti,
Optasset Cybele quâ peperisse Jovem.
*V. Sanctameo Hac & *Santonici genita est, Cæsonia, *Rufi.*
*V. Rufe. Plus debet *matri nulla puella *suæ.*
V. patri. Lætatur gemina votorum sorte maritus,
V. suo. Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

Ad Apollinem. XXX.

*V. Myrinis. Campis dives, Apollo, sic *marinis,*
Sic semper senibus fruare cygnis,
Doctæ sic tibi serviant sorores,
Nec Delphis tua mentietur ulli,
Sic pallatia te colant, amantque:
Bis senos citò me rogante fasces:
Det Stellæ bonus annuatq; Cæsar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Casurum tibi rusticas ad aras

Ducam

Ducam cornibus aureis juvencum,
Nata est hostia Phœbe, quid moraris?

De statua Herculis. XXXI.

Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære deus,
Quæq; tulit spectat resupino sidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non est fama recens, nec nostri gloria cœli:
Nobile Lisippi munus, opusq; vides.
*Hoc habuit numen *Pellæi mensa tyranni* — * Alexandri M.
Qui citò perdomito victor in orbe jacet.* — * urbe. sed melius, orbe.
Hũc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras
Jusserat hic Syllam ponere regna trucem:
Offensus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare Lares.
Vtq; fuit quondã placidi conviva Molorchi:
Sic voluit docti vindicis esse Deus.

De eadem statua. XXXII.

**Alciden modò Vindicis rogabam,* — * Alcides Lipsius scribit.
Esset cujus opus, laborque felix.
Risit: nam solet hoc: levique nutu,
Græcè numquid, ait, poëta nescis?
Inscripta est basis, indicatque nomen.
Λυσίππου lego, Phidiæ putavi.

Ad Marcellinum. XXXIII.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones,

*Getici Et *Gotici tuleris sidera pigra *poli.
*polo. Ecce Prometheæ rupes, & fabula montis
Quàm propè sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cùm conclamata querelis
Saxa senis, dices, durior ille fuit.
Et licet hoc addas: potuit qui talia ferre
Humanum meritò finxerat ille genus.

In Gellium. XXXIV.

Gellius ædificat semper; modò limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emitq; seras:
* frangit. Nunc has nunc illas *mutat, reficitq; fenestras
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere possit amico,
Vnum illud verbum, Gellius, ædifico.

In Gallicum. XXXV.

Hæredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares sacra, caputq; tuum,
Credidimus, (qs enim damnet sua vota libē-
Et spem muneribus fovim⁹ usq; datis: (ter?)
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Misimus, Ætola de Calidone putes.
*candida, alter pallida. At tu continuò populumque, patresq; vocâsti:
Ructat adhuc aprum *callida Roma meum.
Ipse ego (qs credat?) cõviva nec ultimus hæsi:
Sed nec costa data est, caudave missa mihi.
De quadrante tuo quid sperem, Gallice: nulla

De

De nostro nobis uncia venit apro.

De toga à Parthenio sibi data. XXXVI.

Hæc est illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amatq; togam.
Partheniana fuit, quondã memorabile vatis
Munus: in hac ibam conspiciendus eques.
*Dũ nova, dum nitida *fulgebat splẽdida lana* *splen- debat fulgida
Dumque erat auctoris nomine digna sui:
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
*Quam possis niveam *dicere jure tuo.* *ducere.
Quid non longa dies, quid nõ consumitis anni?
Hæc toga jam non est, Partheniana: mea est.

In Gaurum. XXXVII.

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillũ,
Carmina quòd faciã, quæ brevitate placent:
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris,
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivũ
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo. XXXVIII.

Quod semper superos invito fratre rogâsti,
Hoc, Lucane, tibi contigit ante mori.
*Invidet ille tibi. Stygias *nam Tullus ad undas* *modo raptus,
Optabat quamvis sit minor, ire prior:
Tu colis Elysios, nemorisq; habitator amœni.
Esse tuo primum nunc sine fratre cupis.

Et si jam nitidis alternus venit ab astris
Pro Polluce mone Castora, ne redeat.

Ad Quinctum. XXXIX.

*ne me reris. *Si credis mihi, Quincte, *quod mereris,*
Natales Ovidi tuos Apriles,
Vt nostras amo Martias Kalendas.
Felix utraque lux, diesque nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, sed hic amicum:
Plus dant, Quincte, mihi tuæ Kalendæ.

Ad eundem. XL.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera, tu prohibes: imperiosus homo es.
Parendũ est monitis; fiat quod uterq; jubemus
Et quod utramq; juvat; tu mihi, Quincte, dato.

Ad Cognatum. XLI.

Si mihi Picena turdus palleret oliva,
Tenderet aut nostras sylva Sabina plagas.
Aut crescẽte vadis traheretur arũdine præda.
Pinguis & implicitas virga teneres aves.
*Clara. *Cara daret solenne *tibi cognatio munus,*
* mihi. *nobis. *Nec frater *vobis, nec prior esset avus.*
*Hunc. **Nũc sturnos inopes, fringillarumq; querelas,*
Audit, & arguto passere vernat ager.
Inde salutatus picæ respondit arator:
Hinc prope summa rapax milvus in astra volat.

Mit-

Mittimus ergo tibi parvæ munuſcula cortis,
Qualia ſi recipis, ſæpe propinquus eris.

Ad Flaccum. XLII.

Luce ꝓpinquorū, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens, oneroſaque turba,
In qua ſe primum quisque meumque putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures
Vix tutum: multis mittere dona, grave.
Qua poſſum ſola veniam ratione merebor:
Nec Stellæ turdos nec tibi, Flacce, dabo.

Ad Nympham. XLIII.

Nympha ſacra regina lacus cui grata Sabinꝰ,
Et manſura pio munere templa dedit.
Sic montana tuos ſemper colat Umbria fontes,
Nec tua Bajanas Sarſina malit aquas:
Excipe ſollicitos placidè mea dona libellos:
Tu fueris Muſis Pegaſis unda meis.
Nympharū templis quisquis ſua carmina do-
*Quid fieri libris debeat ipſe*monet. (nat,* *docet.

In Mamurram. XLIV.

In ſeptis Mamurra diu multumq́; vagatus.
(Hic ubi Roma ſuas aurea vexat opes)
Expendit veteres calathos, & ſi qua fuerunt
Pocula, Mentorea nobilitata manu,
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
Quis-

Quicquid & in nivea grandius aure sonat.
Sardonychas veros mensa quæsivit in omni,
Et pretium magnis fecit Jaspidibus,
Undecima lassus cùm jam discederet hora,
Asse duos calices emit, & ipse tulit.

De corona rosea. XLV.

Seu tu Pæstanis genita es, seu Tiburis aruis,
Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
Seu Prænestino te villica legit in horto,
Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulcrior ut nostro videare corona, Sabino,
De Nomentano te putet esse meo.

De Platano Cordubensi. XLVI.

In Tartessiacis domus est notissima terris,
Quà dives placidum Corduba Bætin amat:
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Hesperium bractea viva pecus.
Ædibus in medius totos amplexa penates
Stat platanus densis Cæsariana comis:
Hospitis invicti posuit quam dextera felix,
Cœpit & ex illa crescere virga manu.
*Auctorem, dominūq; *nemus sentire videtur* (* dominumq; suum.)
Sic viret, & ramis sidera celsa petit.
Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni.
Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
Dumq; fugit solos nocturnum Pana per agros,

Terruit,

Terruit, & tacitam fistula sera domum.
Atque oluêre Lares commessatore Lyæo,
Crevit & effuso lætior umbra mero.
**Hesternisq; rubens delecta est herba coronis,* *al. Externisque.
Atque suas potuit dicere nemo rosas.
O dilecta deis, ô magni Cæsaris arbor,
Ne metuas ferrum, sacrilegosque focos.
Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
Non Pompejanæ te posuêre manus.

*De Philæni. XLVII. *al. de Philænide.

Tinctis murice vestibus quòd omni
Et nocte utitur, & die Philænis,
Non est ambitiosa, nec superba:
Delectatur odore, non colore.

De statua Domitiani. XLVIII.

Herculis in magni vultus descendere, Cæsar,
Dignatus Latiæ dat nova templa viæ,
Qua Triviæ numerosa petit dum regna viator
Octavum domina marmor ab urbe legit.

De eadem statua. XLIX.

Antè colebatis votis, & sanguine largo
Majorem Alciden, nunc minor iste colit.
Hûc magnas rogat alter opes, negat alter ho-
Illi securus vota minora facit. (nores:

Ad Herculem de eadem statua. L.

Alcide Latio nunc agnoscende tonanti,

Post-

Postquam pulcra Dei Cæsaris ora geris,
Si tibi nunc isti cultus habitusque fuissent,
Cesserunt manibus cum fera monstra tuis,
Argolico famulum non te servire tyranno
Vidissent gentes, sævaque regna pati.
Sed tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax
Portâsset Nessi perfida dona Lichas.
OEtæi sine lege rogi securus adisses
Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec styga vidisses, Tartareumque canem.
Nunc tibi Juno favet, nũc te tua diligit Hebe:
Nunc te si videat nympha, remittat Hylan.

In magistrum ludi. LI.

*Quid tibi nobiscum est ludi scelerate, magister,
Invisum pueris, virginibusq; caput.
Nondum cristati rupêre silentia galli:
Murmure jam sævo, verberibusque tonas.
Tam grave percussis incudibus æra resultant.
Causidicum medio cum faber aptat equo,
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
Vincenti parmæ cum sua turba favet.
Vicini somnum non tota nocte rogamus:
Nam vigilare leve est, pervigilare grave.
Discipulos dimitte tuos, vis garrule, quantum
Accipis, ut clames, accipere ut taceas?

* al. Quo tibi.

In

In Cæcilianum. LII.

Dixerat ô mores ô tempora Tullius olim
Sacrilegum strueret cum Catilina nefas:
Cùm gener, atq; socer diris cõcurreret armis,
Mæstaque civili cæde maderet humus.
Cur nunc ô mores, cur nunc ô tempora dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
Pace frui certa, lætitiaque licet.
Non nostri faciunt, tua quòd tibi tempora sor-
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui. (dent,

De leone & ariete. LIII.

Massyli leo fama jugi, pecorisque maritus
Lanigeri, mirum, qua posuêre fide.
Ipse licet videas, cavea stabulantur in una,
Et pariter socias carpit uterque dapes.
Nec fætu nemorũ gaudent, nec mitib⁹ herbis:
*Concordem *satiat, sed rudis agna feram.* *sociat.
Quid metuit terror Nemees, q̃d portitor Hel-
Vt niteant celsi lucida signa poli? (les
Sidera si possent, pecudesq; feræq; mereri,
Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Ad Liberum Amicum. LIV.

Liber Amyclæa frontem redimite corona,
Qui quatis Ausonia verbera Graia manu,
Clausa mihi texto cũ prandia vimine mittas,

Cur

Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
Scis puto debuerint quæ mihi dona dari.

In sutorem. LIV.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,
Et mordere luto putre vetusque solum:
Prænestina tenes defuncti rura patroni,
In quibus indignor si tibi cella fuit.
At me litterulas stulti docuêre parentes
Quid cũ Grammaticis, Rhetoribusq; mihi?
Frange leves calamos, & scinde Thalia libel-
*Si dare *sutori calceus iste potest. (los,*

*V quæ sutor.

*De effigie Camoni. LVI.

*De Camono puero.

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
*Servat, & infantis *prima figura manet.*

*V. parvo.

Florentes nulla signavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

De balneo Tuccæ. LVII.

Non silice duro, structilive cæmento
Non latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed strage nemorum, pineaq; compage,
Vt navigare Tucca balneo poßit.
Idem beatas lautus extruit thermas,
De marmore omni quòd Carystos invenit,
Quod Phrygia sive Afra quod Nomas mittit,

Et quod virenti fonte lavit Eurotas,
**Sed ligna desunt: subjice balneum thermis.* * V. si.

De effigie Camoni. LVIII.

Hæc sunt illa mei, quæ cernitis ora, Camoni:
Hæc pueri facies, primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortiter annis,
Gaudebatq; suas pingere barba genas:
Et libata semel summos modò purpura cultus
Sparserat: incidit de tribus una soror.
Et festinatis incidit stamina pensis,
Absentemq; patri rettulit urna rogum.
Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

*De convivio Prisci. LIX. *Quale velit esse convivium.

Quod optimum sit, disputat, convivium,
Facunda, Prisci pagina:
Et multa dulci, multa sublimi refert,
Sed cuncta docto pectore,
Quod optimum sit quæritis convivium?
*In *quod choraules non *venit.* * quo. * venit.

Ad Picentinum. LX.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum
Picentine, sequi vult puto Galla viros.

Ad Domitianum. LXI.

*Oderat antè ducum famulos, turbāq; *mino-* *V. priorem.
Et Pallatinum Roma supercilium: (rem.

At

At nunc tantus amor cunctis Auguste tuorum,
Vt sic cuique sua cura secunda domus. (stri:

*V. mẽtis. *Tam placidæ*mentes, tanta est reverẽtia*no*
* V. vestri. *Tam pacata quies, tantus in ore pudor.*
Nemo suos (hæc est aulæ natura potentis)
Sed domini mores Cæsarianus habet.

Ad Aulum. LXII.

* excoctos, decocti us dixit Persius hoc intellectu *Lector, & auditor nostros probat, Aule, libellos:*
*Sed quidam *exactos esse poëta negat.*
Non nimium curo. nam cœnæ fercula nostræ
Malim convivis, quam placuisse cocis.

*In Cinnam. LXIII.

* Ad Nunnã. *Dixerat Astrolog⁹ periturum te citò, *Cinna:*
* V. Nunna. *Nec puto mentitus dixerat *ille mihi.*
* V. illa tibi *Nam te dum metuis, ne quid post fata relin-*
Hausisti patrias luxuriosus opes. (quas,
* flagitiosa scriptura Emenda, Bisque tuum. *Bis*quartum decies, non toto tabuit anno:*
* V. Nunna, *Dic mihi non hoc est, *Cinna, perire citò?*

Ad Cæs: Domitianum. LXIV.

Inter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ.
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur,
Se tibi, quòd spectant, qui recitare solent.

Ad Norbanum. LXV.

Cùm tua sacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæsare sancta fides:

Hæc

Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ,
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixisti meus est iste poëta, meus!
Omne tibi nostrũ, quod hic trieteride juncta
Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

*De Paullo. LXVI. *Ad Atilium.

Languidior noster si quando est, Paullus, Atili,
*Non se *convivis abstinet ille *suis.* *V. convivas.
Tu languore quidem subito, fictoque laboras,
*Sed mea *porrexit, sportula, Paulle, pedes.*

De filio Silii. LXVII.

*Festinata *sui gemeret *cùm fata Severi* *V. suos tua est. Plin. minor l. 1. ep 7.
Silius, Ausonio non semel ore potens:
Cum grege Pierio mæstus, Phœboq́ querebar,
Ipse meum flevi dixit Apollo, Linon. *V. sibi.
Respexitque suam quæ stabat proxima fratri * V. quod.
Calliopen, & ait, tu quoque vulnus habes.
Adspice Tarpeium, Pallatinumque tonantem.
Ausa nefas Lachesis læsit utrumq́ Jovem.
Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Invidia possis exonerare deos.

Ad Lupercum. LXVIII.

Septem post calices Opimiani

Denso cùm jaceam triente blæsus,
Adfers nescio quas mihi tabellas,
Et dicis, modo liberum esse jussi.
*V. Zonas. **Zenas servulus est mihi paternus:*
Signa cras melius, Lupexce, fiet.
Nunc signat meus annulus lagenam.

Ad Rufum. LXIX.

Dum me captares, mittebas munera nobis:
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoq; munera mitte,
De cauca fugiat ne malè pastus aper.

Ad Stellam. LXX.

*V. convivas. tale est apud Sidonium

*Lege nimis dura *convivam scribere, versus*
Cogis, Stella, licet scribere, nempe malos.

Ad Flaccum. LXXI.

*V. florido. * reclinis.

*Sic in gramine *floreo *reclivis,*
Qua gemmantibus hinc & inde rivis,
Curva calculus excitatur unda,
Exclusis procul omnibus molestis,
*V. Perfundo. **Perfundas glaciem triente nigro*
Frontem futilibus ruber coronis:
Infamem nimio calore cypron
Observes moneo precorque, Flacce,
Messes area cùm teret crepantes,
*fulvo. *V. leoni *Et *fulvi juba sæviet *leonis.*
At tu diva Paphi remitte nostris

Illa-

Illæsam juvenem, remitte votis.
Sic Martis tibi serviant Kalendæ,
Et cum thure meroq; victimaq;
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. LXXII.

Ad cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis,
Astra licet propius, Pallatia longius essent,
Responsa ad superos hæc referenda darem:
Quærite qui malit fieri conviva Tonantis:
Me meus in terris Juppiter ecce tenet.

Ad Condylum. LXXIII.

*Quæ mala sunt domini, q̄ servi commoda *nescis.* *al. quæris.
*Condyle, *qui servū te gemis esse diu.* *cum.
Dat tibi securos vilis lecticula somnos:
Pervigil in pluma Cajus ecce jacet.
Cajus à prima tremebundus luce salutat
Tot dominos, at tu, Condyle nec dominum.
Quod debes, Cai, redde, inqt Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, cheragraq; secatur
Cajus, & mallet verbera mille pati.

*Ad Calatissum. LXXIV. *Ad Calocisum

Addere quid cessas puer immortale Falernū?
Quadrantem duplica de seniore cado.

*ad Galathisse Nunc mihi dic, qs eris, cui te, *Calatisse, deo-
Sex jubeo cyathos fundere? Cæsar erit. (rũ
Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit
Qui posuit sacræ nobile gentis opus.

De Hippocrate. LXXV. (ga:

* Sardoa. *Santonica medicata dedit mihi pocula vir-
Os hominis mulsum me rogat Hippocrates.
Tam stupidus nunq̃, nec tu puto Glauce fuisti,
Chalcea donanti Chrysea qui dederas.
Dulce aliquis munus, pro munere poscit ama-
Accipiat, sed si potat in illeboro. (ro?

De Herode. LXXVI.

Clinicus Herodes trullam subduxerat ægro.
Deprensus, dixit, stulte, quid ergo bibis?

Ad Julium. LXXVII.

Rumpitur invidia quidam, carißime, Juli,
Quòd me Roma legit, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quòd turba semper in omni
Monstramur digito, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, tribuit quòd Cæsar uterq;
Jus mihi natorum, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quòd rus mihi dulce sub ur-
Parvaq; in urbe dom⁹, rũpitur invĩdia, (be est,
Rumpitur invidia, quòd sum jucundus amicis,
Quòd conviva frequens, rumpitur invidia.
Rumpitur invidia, quòd amamur, quodq; pro-
bamur?

Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.

Ad Ovidium. LXXVIII.

Vindemiarum non ubique proventus
*Cessavit Ovidi: pluvia *profluit grandis.* * V. profuit.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum de M. Antonio. LXXIX.

Marcus amat nostras Antonius Attice Musas,
Charta salutatrix si modò vera refert:
Marcus Palladiæ non infitianda Tolosæ.
Gloria, quem genuit pacis amica quies.

Ad Librum. LXXX.

Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
I liber absentis pignus amicitiæ.
*Vilis eras, fateor, si te nunc *mittere tento,* * al. mitteret emtor.
Grande tui pretium muneris auctor erit.
*Multum, crede mihi, refert * à fonte bibatur* * V. an.
Qui fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.

Ad Bassum. LXXXI.

Denariis tribus invitas, & mane togatum,
Observare jubes atria, Basse, tua:
Deinde hærere tuo lateri præcedere sellam,
*Ad vetulas tecum plus minus * ire decem.* *salutatum dicis causâ.
Trita quidem nobis togula est, vilisq; putrisq;:
Denariis tamen hanc non emo, Basse, tribus.

Adulatur Domitiano. LXXXII.

Appia, quā simili venerādus in Hercule, Cæsar

Consecrat Ausoniæ maxima fama viæ.
Si cupis Alcidæ cognoscere facta prioris,
Disce: Libyn domuit: aurea poma tulit:
Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem sylvis cervũ, Stymphalidas undis
Abstulit: a stygia cum cane venit aqua
Fæcundam vetuit reparari mortibus Hydrã:
Hesperias Tusco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides, major quæ cesserit audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Asseruit possessa malis Pallatia regnis.
Prima suo gessit pro Jove bella puer.
Solus Juleas cùm jam retineret habenas,
Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:
Sudantem Getica ter nive lavit equum.
Sæpe recusato Parthos duxisse triumphos.
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit,
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Astra suis, cœlo sidera, serta Jovi.
Herculeum tantis numen non sufficit actis:
Tarpeio Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum. LXXXIII.

Quadringentorũ reddis mihi, Phœbe, tabellas
Centum da potius mutua, Phœbe, tabellas

Quære

Quære alium, cui te tam vano nomine jactes:
Quod tibi nõ possum solvere, Phœbe, meũ est.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER X.

*SI nimius * videor, seraq; coronide longus* * V. videar.
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine parvo
Pagina facta tibi, quam cupis esse brevem.

Ad Lectorem. II.

Festinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus.
Nota leges quædam sed lima rasa recenti:
Pars nova major erit: lector utriq; fave.
Lector opes nostræ, quẽ cùm mihi Roma dedis-
Nil tibi ꝙ demus majus habemus, ait. (set,
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes,
Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Crispi mulio ridet equos.
*At chartis nec furta nocent, nec sæcula * præ-*
Solaq; nõ norunt hæc monumẽta mori. (sunt, * V. prosunt.

Ad Priscum. III.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem.

Et fœta linguæ probra circulatricis,
Quæ sulphurato nolit empta ramento
*proxeneta. *Vatiniorum *proxineta *fractorum*
* V. flagrorū. *Poëta quidam *clancularius spargit,*
Et vult videri nostra, credis hoc, Prisce,
* V. clancularius. *Voce ut loquatur psittacus coturnicis,*
*Et concupiscat esse *canus ascaules?*
*Galbæ Imper. tibicen. *Procul à libellis nigra sit meis fama,*
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
*V. Cōstare. *Cur ego laborem notus esse tam pravè,*
* Silentium possit. **Cum stare gratis cum *silentio possim?*

Ad Lectorem. IV.

Qui legis OEdipodem caligantemq; Thyesten,
Colchidas, & Scyllas, quod nisi mōstra legis?
* al. Artis. *Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus & * Atys,*
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutusve puer pennis labentibus, aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant miseræ ludibria chartæ?
* V. quod possit dicere quisq;. *Hoc lege, *quod possis dicere jure, meum est.*
Non hic Centauros, nō Gorgonas, Harpyiasq;
Invenies: hominem pagina nostra sapit.
Sed non vis Mamurra tuos cognoscere mores,
Nec te scire: legas αἴτια Callimachi.

In maledicum poëtam. V.

Quisquis stolæve, purpuræve contemptor,

Quos

Quos colere debet, læsit impio versu:
Pontes per urbis erret exul, & clives,
Interque raucos ultimus rogatores,
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruna,
**Claususq; fornix triste frigus extendat.* * Clususque.
Vocet beatos, clamitetque felices,
Orcinianæ qui feruntur in sponda.
Et cùm supremæ fila venerint horæ,
Diesque tardus, sentiat canum litem,
Abigatque moto noxias aves panno,
*Nec finiantur morte *supplicis pœnæ:* *al. simplicis melius.
Sed modò severi sectus Æaci loris,
Nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
Nunc inter undas garruli senis siccus,
Delásset omnes fabulas poëtarum,
Et cùm fateri Furia jusserit verum,
Prodente clamet conscientia, scripsi.

De adventu Cæsaris. VI.

Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
Solibus Arctoïs syderibusque ducem.
Quando erit illa dies, quo campus, & arbor, &
Lucebit Latia culta fenestra nurus? (omnis.
Quando moræ dulces, longusq; à Cæsare pulvis:
Totaque Flaminea Roma videnda via?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri

Ibitis, & populi vox erit una, venit?

Ad Rhenum. VII.

Nympharum pater, amniumque Rhene,
*Odrysias. *Quicunque *Othrysias bibunt pruinas,*
*fruerис. *Sic semper liquidis *fruaris undis,*
Nec te barbara contumeliosi
Calcatum rota conterat bubulci:
*V. auri es. *Sic & cornibus *aureus receptis,*
*V. Trojanum. *Et Romanus eas utraque ripa:*
**Trajanum populis suis, & urbi,*
Tibris te dominus rogat, remittas.

De Paulla. VIII.

Nubere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullā
*Nolo: anus est. *vellem si magis esset anus.*

*quia citò fierem hæres illa mortua

De se. IX.

Vndenis pedibusque syllabisque,
Et multo sale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis, quid invidetis?
Non sum Andromene notior Caballo.

In Paullum. X.

Cùm tu laurigeris annum qui fascibus intras,
Mane salutator limina mille teras, (quis,
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relin-
Qui de plebe Numæ, densaque turba sumus?
*respicies. *Qui me *respiciat, dominum regemq́; vocabo?*

Hoc

Hoc tu, sed quanto blandius ipse facis?
*Lecticam,*sellamq́ sequar? nec ferre recuso,* *V sellamne.
Per medium pugnas, sed prior ire lutum.
*Sæpius assurgam recitanti carmina*tu stas,* *V. testis.
Et pariter geminas tendis in ore manus.
Quid faciet pauper, cui non licet esse clientis
**Divisit nostras purpura vestra togas.* *V. Dimisit.

In Calliodorum. XI.

*Nil aliud loqueris, quã Thesea,*Pyrithoumq́,* *al. Perithoũque.
Teque putas Pyladi Calliodore parem.
Dispeream, si tu Pyladi præstare matellam
*Dignus es, aut porcos pascere*Pyrithoi.* *Perithoi.
Donavi tamen, inquis, amico millia quinque.
*Et lotam,*ut multũ, terq́ quaterq́ togã,* *Et lotã multum.
Quid, quòd nil unquã Pyladi donavit Orestes?
Qui donat quamvis plurima, plura negat.

Ad Domitium. XII.

Æmiliæ gentes & Appollineas Vercellas,
Et Phaëthontei qui petis arua Padi,
*Ne vivam, nisi te, Domiti,*permitto libenter,* *V. admitto, al. permuto.
Grata licet sine te sit mihi nulla dies.
Sed desiderium tanti est ut messe vel una
Vrbano releves colla perusta jugo.
I precor, & totos avida cute combibe soles.
*Quam formosus eris,*dum peregrinus eris.* *V. cum.
Et venies albis non agnoscendus amicis,

*V. Livebitque. *Libabitque tuas pallida turba *genas.
*Sed via quem dederit, rapiet citò Roma co- (lorem
*V. genis. Niliaco redeas tu licet ore niger.
*Te duce quẽ dederis

Ad Tuccam. XIII.

Cum cathedralitios portet tibi rheda mini- (stros:
Et Libys in longo pulvere sudet eques,
*V. tangant, Strataque non unas *cingant triclinia Bajas,
Et Thetis unguento palleat uncta tuo,
Candida Setini rumpant crystalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus:
*nec. Urere *non miserum cessant suspiria pectus.
Vis dicam, malè sit cur tibi, Tucca? bene est.

Ad Crispum. XIV.

Cedere de nostris nulli te dicis amicis.
Sed sit ut hoc verum, quid rogo, Crispe, facis?
Mutua cùm peterem sestertia quinq;, negâsti:
Non caperet nummos cùm gravis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium farrisque dedisti?
Cùm tua Niliacus rura colonus aret?
Quando brevis gelidæ missa est toga tempore brumæ?
Argenti quando missa selibra mihi est?
Nil aliud video quo te credamus amicum,
Quàm quòd me coram pedere, Crispe, soles.

De Apro. XV.

Dotatæ uxori cor arundine fixit acuta:

Sed

*Sed dum ludit Aper,*ludere novit Aper.* * filædere.

In Cajum. XVI.

Si donare vocas promittere, nec dare, Cai:
Vincam te donis, muneribusque meis.
Accipe Callaicis quicquid fodit Astur in arvis
Aurea quicquid habet divitis unda Tagi.
Quicq̃d Erythræa niger invenit indus in algâ
Quicquid & in nidis unica servat avis.
Quicq̃d Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
Quicquid habent omnes, accipe, quomodo (das.

De Macro. XVII.

Saturnalicio Macrum fraudare tributo
Frustra Musa cupis: non licet, ipse petit.
Sollennesque jocos, nec tristia carmina poscit,
Et queritur nugas obticuisse meas.
Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis,
Appia quid facies si leget ista Macer?

De Mario. XVIII.

Nec vocat ad cænā Mari⁹, nec munera mittit,
Nec spondet, nec vult credere: sed nec habet.
Turba tamē nō deest, sterilem q̃ curet amicū,
Heu quam perfatuæ sunt tibi Roma togæ.

Mittit librum suum ad Plinium. XIX.

Nec doctum satis & parum severum,
Sed non rusticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio Thali

*I, perfer: brevis est labor *peractæ,*
Illic Orphea protinus videbis
Altum vincere tramitem Suburæ,
Udi vertice lubricum theatri,
Mirantesque feras, avemque regis,
Raptum quæ Phriga pertulit tonanti,
Illic parva domus tui Pedonis
Cælata est aquila minore penna.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
* vacat. *Dum centum*studet auribus virorum,*
Hoc quod sæcula, posterique poßint
Arpinis quoque comparare chartis,
Seras tutior ibis ad lucernas.
* V. caussa es mansuetus, alii caussa es Maninot⁹, aut Mani amatus. *Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,*
Cùm regnat rosa, cùm madent capilli,
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. XX.

Ducit ad auriferas q me Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, Mani dilectus ab annis.*
* A pueris inita **Et prætextata cultus amicitia,*
* Ne lege igitur li. A. *Tu facis, in terris quo non est alter Iberis*
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Traducta est Getulis *Tecum ego vel sicci* Gætula mapalia Pœni,*

Et po-

*Et poteram Scythicas *hospes adire casas,* *hostis.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit?

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
*Et vix *Claranus quid rogo, Sexte juvat?* * V. Cajanus.
Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:
Judice te major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine grammaticis.

De M. Antonio. XXII.

Jam numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas primus Olympiadas:
Præteritosque dies & totos respicit annos:
Nec metuit Lethes jam propiris aquas.
Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque,
*Nulla *fuit cujus non meminisse velit,* * V. subit.
Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est
Vivere bis vita posse priore frui.

Ad Kalendas Martias. XXIII.

Natales mihi Martiæ Kalendæ,
Lux formosior omnibus Kalendis,
Qua mittunt mihi munus & puellæ.
Quinquagesima liba, septimamque
Vestris addimus hanc focis acerram.
His vos, si tamen expedit, roganti,

Annos

Annos addite ter precor novenos.
Vt nondum nimia piger senecta,
Sed vitæ tribus aureis peractis*
Lucos Elysiæ petam puellæ.
Post hæc tempora, nec diem rogabo.

* Aldus aree le git, & 4 hominũ ætates inter-preta tur, ex quibus poëta 3. priores optat.

De Mucio. XXIV.

In matutina nuper spectatus arena
Mucius imposuit qui sua membra focis.
Si patiens, fortisque tibi, purusque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur tunica præsente molesta,
Vre manum: plus est dicere, non facio.

De Varo. XXV.

* al'. Larias mo do ritè per ur-bes, sed rectius, vitæ.

Vare, Parethonias Latia modò vite per urbes*
Nobilis, & centum dux memorande viris.
At nunc Ausonio frustra promissa Quirino
Hospita Lagæi littoris umbra jaces,
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœstis addere thura rogis.
*Sed datur æterno victurum carmine *nomen.*
Nunquid & hoc fallax Nile negare potes?

* V. munus.

Ad Diodorum. XXVI.

Natali, Diodore, tuo conviva senatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques.
Et tua tricenos largitur sportula nummos:
Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Janum. XXVII.

Annorum, nitidique sator pulcerrime mundi,
*Publica quem primũ vota precesq; *canunt.* * V. vocant.
Pervius exiguos habitabas ante Penates,
Plurima qua medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæsareis cinguntur limina donis,
Et fora tot numeras, Jane, quod ora geris.
At tu sancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua claustra tuere sera.

De littore Formiano. XXVIII.

O temperatæ dulce Formiæ litus,
Vos, cùm severi fugit oppidum Martis,
Et inquietas fessus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille sanctæ dulce Tibur uxoris,
Nec Tusculanos, Algidosve secessus,
Præneste nec sic, Antiumve miratur,
Non blanda Circe, Dardanisve Cajeta
Desiderantur nec Marica, ne Lyris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic summa leni stringitur Thetis vento:
Nec languet æquor: viva sed quies ponti
Pictam phaselon adjuvante fert aura.
Sicut puellæ non amantis æstatem
**Multa salubre purpura venit frigus* * Mota, M. S.
Nec seta quærit in mari prædam,

Sed

Sed à cubiclo, lectuloque jactatum,
Spectatus altè lineam trahit piscis.
Si quando Nereus sensit Æoli regnum,
*V. Ridet. **Ridens procellas tuta de sua mensa*
Piscina, rhombum pascit, & lupos vernas:
Natat ad magistrum delicata muræna.
Nomen calator mugilem citat notum,
Et adesse jussi prodeunt senes mulli,
Frui sed istis quando Roma permittis?
Quot Formianos impurat dies annus
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O vinitores, villicique felices,
Dominis parantur ista, serviunt vobis.

In Calliodorum. XXIX.

Addixti servum nummis here mille ducentis.
Vt bene cœnares, Calliodore, semel:
*V. Non. **Nec bene cœnasti, mullus tibi quattuor emptus*
Librarum cœnæ pompa caputq́ue fuit.
Exclamare libet: non est hoc improbe: non est
*V. comes. *Piscis: homo est, hominem Calliodore *voras.*

De imagine M. Antonii ad Cæcilianum. XXX.

Hæc mihi quæ colitur violis pictura, rosisq́ue,
*V. Cæcidiane *Quos referat vultus *Cæciliane rogas?*
Talis erat Marcus mediis Antonius annis:
Primus in hoc juvenem se videt ore senex.

Ars

Ars utinam mores, animumq; effingere poßit.
Pulcrior in terris nulla tabella foret.

Ad*Numatium Gallum. XXXI.

*Simplicior priscis, *Numati Galle, Sabinis*
Cecropium superas qui bonitate senem.
*Sic tibi *cum soceri claros retinere Penates*
Perpetua natæ det face casta Venus:
Vt tu, si viridi tinctos ærugine versus
Fortè malus livor dixerit esse meos,
*Vt facis, à nobis abigas: nec *scribere quemquã*
Talia contendas carmina qui legitur.
Hunc servare modum nostri novêre libelli,
Parcere personis, dicere de vitiis.

*Ad Munatiũ A. Schottus.
* Munati Idem.
*V. Cõsoceri.
*V. stringere.

Ad Trajanum. XXXII.

Di tibi dent quicqd, princeps Trajane, mereris.
Et rata perpetuo, quæ tribuêre, velint.
Qui sua restituis spoliato jura patrono,
Libertis exul non erit ille suis.
*Dignus es ut poßis *tantum servare clientem:*
Vt liceat, tantùm vera probare potes.

* tottũ legit J. Scalig. ? Virgil. Moretum.

De*Sulpicia. XXXIII.

Omnes Sulpiciam legant puellæ,
Vni quæ cupiunt viro placere
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidis asserit furorem,

* Extãt ejus quædã carmina passim.

Diri

Diri prandia nec refert Thyestæ,
* Scyllam & Byblida *Scyllam, *Byblida nec fuisse credit,*
Sed castos docet, & pios amores,
Lusus, delicias, facetiasque.
Cujus carmina qui bene æstimârit,
Nullam dixerit esse sanctiorem.
Tales Egeriæ jocos fuisse,
Vdo crediderim Mamæ sub antro.
Hac condiscipula, vel hac magistra
Esses doctior, & pudica Sappho.
Sed tecum pariter, simulq; visam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Frustra namque ea nec tonantis uxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto sibi viveret Caleno.

* V. Nunnã.

In *Munnam. XXXIV.

Improba Massiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis
* V. vina. *Per freta, per longas toxica *sæva vias,*
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis Setia cara suis.
Nõ venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto caussa tibi est, ne tua vina bibas.

Ad Maternum jurisperitum. XXXV.

Juris, & æquarum cultor sanctissime legum,
Veri-

Veridico Latium qui regis ore forum,
Municipi, Materne, tuo, veterique sodali,
*Gallaicum mandas *si quid ad Oceanum,* * ecquid ad Oceanum?
*An Laurentino turpes in littore *ranas,* * ali rajas.
*Et satius tenues ducere credis *acos?* * al. acus.
Ad sua captivũ quàm saxa remittere nullũ,
Visus erit libris qui minor esse tribu?
Et fatuam summa cœnare Pelorida mensa,
Quosq; tegit lævi cortice concha brevis?
Ostrea Bajanis quàm non liventia testis,
Quæ domino pueri non prohibente vorent.
Hic solidam clamosus ages in retia vulpem,
Mordebitq; tuos sordida præda canes.
Illic picoso modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
Dum loquor ecce redit sporta piscator inani.
Venator capta matre superbus adest,
*Omnis ab urbano venit ad *mare cœna macel* * V. mea
*Gallaicũ mandas *si quid ad Oceanum. (lo,* * al. ecquid.

Ad Calenum. *XXXVI.*

O molles tibi quindecim, Calene,
Quos cum Sulpicia tua jugales
Indulsit deus, & peregit annos.
Vixisti tribus, ô Calene, lustris.
Ætas hæc tibi tota computatur,
Et solos numeras dies mariti.

Ex illis tibi si diu rogaram
Lucem redderet Atropos, vel unam
Malles, quàm Pyliam quater senectam.

Ad Lesbiam. XXXVII.

Consule te Bruto quid juras Lesbia natam?
Mentiris; nata es, Lesbia, rege Numa
V. narrent. *Sic quoq; mentiris: namq; ut tua sæcula* narrant,*
Ficta Prometheo diceris esse luto.

In Proculeiam. XXXVIII.

Mense novo Iani veterem Proculeia maritum
Deseris, atque jubes res sibi habere suas.
Quid, rogo, quid factum est? subiti quæ caussa doloris?
Nil mihi respondes? dicam ego, prætor erat,
Constatura fuit Megalensis purpura centum
Millibus, ut nimium munera parca dares:
Et populare sacrum bis millia dena tulisset.
Dissidium non est hoc, Proculeia; lucrum est.

In Philerotem. XXXIX.

Septima jam, Phileros, tibi cōditur uxor in agro
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Quinctum Ovidium, XL.

Quincte Calcedonios Ovidi visure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumq; patrem:
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia, nec retinebit rusq;, focusq; senem?

Gaudia

Gaudia tu differs, at non & stamina differt
Atropos, atq; omnis scribitur hora tibi,
Præstiteris caro, quis non hoc laudet amico,
Vt potior vitâ sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis,
Teque tuas numeres inter amicitias.

*In delicatum lectorem. XLI.

Si quid lene mei dicunt, & dulce libelli;
Si quid honorificum pagina blanda sonat;
*Hoc *tu pingue putas, & *costam rodere ma-*
Ilia Laurentis cùm tibi demus apri. (vis.
Vaticana bibas, si delectaris aceto:
Non facit ad stomachũ nostra lagena tuum.

* V. De libellis suis. al. In malignum.
*V. languere.
* V. tostam.

In Machonem. XLII.

Omnia vis bellè Matho dicere, dic aliquando
Et bene: dic neutrum: dic aliquando malè.

Ad *seipsum. XLIII.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundißime Martialis, hæc sunt.
Res non parta labore, sed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis,
Lis nunquam, toga rara, mens quieta,
Vires ingenuæ, salubre corpus,
Prudens simplicitas, pares amici,
Convictus facilis, sine arte mensa,
Nox non ebria, sed soluta curis,
*Non tristis torus, *attamẽ pudicus. (Som-*

* Martialem amicũ, quod placet. eodem li.6. ep. 1. appellat & alias.

* V. Et tamen.

Somnus, qui faciat breves tenebras:
Quo sis, esse velis, nihilque malis:
Summum nec metuas diem, nec optes.

Parat convivium. XLIV.

Nunciat octavam Pharia sua turba juvencæ,
Et pilata redit, jamq; subitq; cohors. (pores
*V. nimia. Tempat hic thermas, *nimios prior hora *va-*
vapore. Halat, & immodico sexta Nerone calet.
Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce venitis.
Septem sigma capit, sex sumus, adde Lupum.
Exoneraturas ventrem mihi villica malvas
Attulit, & varias, quas habet hortus opes.
Secta coronabunt rutatos ova lacerto,
*onyx vitiosè. *Et madidum thynni de sale sumen erit.*
*Parvus *in his una ponetur cœnula mensa.*
*V. egeat. *Hædus, inhumani captus ab ore lupi.*
*V. ofella. *Et quæ non *egeant ferro structoris *ofellæ,*
Et faba fabrorum, prototomiq; rudes.
Pullus adhæc, cœnisq; tribus jam perna super-
Addetur: saturis mitia poma dabo. (stes
De Nomentana vinum sine fæce lagena,
Quæ bis Frontino consule prima fuit.
Accedent sine felle joci, nec mane timenda
Libertas, & nil quod tacuisse velis.
De Prasino conviva meus, Venetoq; loquatur:
Nec facient quenquam pocula nostra reum.

In

In Cottam. XLV.

Cùm potes amethyſtinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano;
Propinas modò conditum Sabinum.
Et dicis mihi Cotta, vis in auro?
Quisquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. XLVI.

Frangat Idumæas triſtis victoria palmas:
Plange favor ſæva pectora nuda manu. Sub tri-
Mutet honor cultus, & iniquis munera flāmis: umphū Iudaicū
Mitte coronatas gloria mæſta comas. extinctus
Heu facinus prima frudatus, Scorpe juventa Scorpus.
Occidis, & nigros tam citò jungis equos.
Curribus illa tuis ſemper properata brevisque
Cur fuit, & vitæ tam prope meta tuæ?

Ad Fauſtinum. XLVII.

Sidera jam Tyrius Phryxæi reſpicit agni
*Taurus, & alternum Caſtora*fugit hyems:* * V. fugir.
Ridet ager, veſtitur humus, veſtitur & arbos,
Iſmarium pellex Attica plorat Ityn.
*Quo, Fauſtine, dies, * qualē tibi Roma Raven-* * V. quales.
Abſtulit? ô ſoles, ô tunicata quies! (nam
O nemus, ô fontes! ſolidumq; madentis arenæ
Littus & æquoreis ſplendidus Anxur aquis.
Et non unius ſpectator lectulus undæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!

Sed non Marcelli, Pompeianumque, nec illic
Sũt triplices thermæ, nec fora jacta quater.
Nec Capitolini summum penetrale tonantis,
Quæq; nitent cœlo proxima templa suo.
Dicere te lassum quoties ego credo Quirino,
Quæ tua sunt tibi habe: quæ mea redde mihi.

Epitaphium Scorpi. XLVIII.

Ille ego sum Scorpus clamosi gloria Circi,
Vigesimo septimo anno. *Plausus Roma tui, delitiæque breves:*
Invida quam Lachesis raptũ trieteride nona,
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Olum. XLIX.

Mensas Ole bonas ponis sed ponis opertas:
Ridiculum est, possum sic ego habere bonas.

In Gallum. L.

Totis Galle jubes tibi me servire diebus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Cassellius ægrum:
Infestos oculis uris Higine pilos.
Non secat, & tollit stillantem Fannius uvam,
*Tristia *saxorum stigmata delet Heros.*
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,
Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

*servorum optime Schottus.

Ad Sextum. LI.

Argenti libram mittebas, facta selibra est,
Sed piperis, tanti non emo Sexte piper.

Ad Frontinum. LII.

Anxuris æquorei placidos Frontine recessus,
Et propius Bajas, litoreamq; domum,
Et quod inhumanæ Cancro fervente cicadæ
Non novêre nemus, flumineosq; lacus,
Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas, nunc nos maxima Roma terit,
Hic mihi quando dies meus est jactamur in
Urbis, & in sterili vita labore perit. (alto
Dura suburbani dum jugera pascimus agri, * Ad Romuli templũ habuit sub rubanum.
Vicinosq; tibi sancte Quirine lares.*
Sed non solus amat, qui nocte dieq; frequẽtat* *patronos suos.
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Musarum sacra, ꝑ omnes
Juro deos, & non officiosus amo.

In delicatum lectorem. LIII.

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis,
Et breviora tibi, non meliora placent.
Dives & ex omni posita est instructa macello
Cœna tibi, sed te mattya sola juvant.* * alii mactya.
Non opus est nobis nimium lectore guloso.
Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

De* Munna. LIV. *V. Nunna.

Jura trium petiit à Cæsare discipulorum,
Adsuetus semper Munna docere duos.

Epitaphium Erotii. LV.

Hic festinata requiescit Erotion umbra,
Crimine quam fati sexta peregit hyems.
Supra l. 5. *Quisquis eris nostri post me regnator agelli,*
Manibus exiguis annua justa dato.
Sic Lare perpetuo, sic turba sospite solus
Flebilis in terra sit lapis iste tua.

Ad magistrum ludi. LVI.

Ludimagister parce simplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
* Musæ lege cũ V.D. *Et delicatæ diligat chorus *mensæ*
Nec calculator, nec notarius velox
Majore quisquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
* Tonsamque al. **Tostamq́ fervens Julius coquit messem.*
Scuticaq́ loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulavit Marsyas Celenæus,
Ferulæque tristes sceptra pædagogorum
Cessent, & idus dormiant in Octobris;
Æstate pueri si valent satis discunt.

Epitaphium nobilis matronæ. LVII.

* Vitta doctè Lipsius scribit, & refert ad connubium 40. annorum. *Marmora parva quidẽ, sed non cessura viator*
Mausoli saxis, Pyramidumq́ leges.
*Bis mea Romano spectata est *vita Terento,*
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinq́ dedit pueros, totidẽ mihi Juno puellas
Clauserunt omnes lumina nostra manus.

In Carmenionem. LVIII.

Cùm te municipem Corinthiorum
Jactes; Carmenion negante nullo
Cur frater tibi dicor ex Iberis
Et Celtis genitus. Tagique civis?
An vultu similes videmur esse?
Tu flexa nitidus coma vagaris:
Hispanis ego contumax capillis.
Lævis Dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus, genisque.
Os blæsum tibi, debilisq; lingua est:
Nobis filia fortius loquetur,
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine me vocare fratrem,
Ne te Carmenion vocem sororem.

De Polla. LIX.

Custodes das Polla viro, non accipis ipsa.
Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum. LX.

Quòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
Desidiæ tibi sum, docte Potite, reus.
Justius at quantò mirêre, quòd exeat unus,
Labantur toti cùm mihi sæpe dies.
Nunc resalutanteis video nocturnus amicos.
Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi.

Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianã,
Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
Nunc, consul, prætôrve tenet, reduce sue cho-
Auditur toto sæpe poëta die. (reæ:
Sed nec causidico possis impunè negare,
Nec si te rhetor, grammaticusve rogent:
Balnea post decimam lasso, centumq; petũtur
Quadrantes, fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. LXI.

Quisquis læta tuis, & sera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama,
Condidit hoc caras tellure Rabirius umbras:
Nulli sorte jacent candidiore senes.
Bis sex lustra tori nox mitis, & ultima clausit.
Arserunt uno funera bina rogo.
Hos tamen, ut primis raptos sibi quærit in an-
Improbius nihil his fletibus esse potest. (nis:

Adulatorium. LXII.

Frustra blandiciæ venitis ad me
Attritis miserabilis labellis.
Dicturus dominum, deumq; non sum
Jam non est locus hac in urbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos,
Et turpes, humilesq; supplicesq;
Pictorum sola basiate regum.
Non est hic dominus, sed imperator,

Sed

Sed justißimus omnium senator:
Per quem de stygia domo reducta est
Siccis rustica veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapis, caveto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXIII.

Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit Ausoniæ dona severa togæ.
Quæ non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
Vellet Mæcenas Cæsarianus eques,
Vilior hæc nobis alio mittente fuisset:
Non quacunque manu victima cæsa litat.
A te missa venit, possem nisi munus amare
Marce tuum: poteram nomen amare meum.
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso
Officium docti, judiciumque viri.

Ad Romam. LXIV.

Jam parce lasso, Roma gratulatori,
Lasso clienti: quamdiu salutator
Anteambulones & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto,
Cùm Scorpus una quindecim graves hora
*Ferventis auri victor *afferat saccos:*
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim cam-
Non Hybla; non me spicifer capit Nilus, (pos:

* A. Schottus emẽdatis legit, auferat, ex Prisc. in 2 lib. p. 14.

Nec quæ paludes delicata Pontinas
Ex arce clivi ſpectat una Setini.
Quid concupiſcam quæris ergo? dormire.

De Mævio. LXV.

Hoc fortuna tibi videtur æquum?
Civis non Syriæve, Parthiæve,
Nec Cappadocis eques, cataſtis,
Sed de plebe Remi, Numæq; verna,
Jucundus probus, innocens amicus,
Lingua doctus utraq; cujus Vnum eſt,
Sed magnum vitium quod eſt poëta,
Pullo Mævius alget in cucullo.

De Caro Medico. LXVI.

Cocco mulio fulget incitatus? (eſt.
Nequius à Caro nihil unquā, Maxime factū
*V. illa. *Quam quod febre perit: fecit & *ille nefas.*
Sæva nocens febris ſaltem quartana fuiſſet;
Servari medico debuit illa ſuo.

Ad Macrum. LXVII.

Ibi litoreas Macer Salonas,
Ibit rara fides, amorque recti
*al. trahens pudorem ſemper &c. *Et ſecum comitem *tenet pudorem.*
Semper pauperior redit poteſtas
Felix aurifera colone terræ.
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabisque moras, & exeuntem

Vdo

Vdo Dalmata gaudia sequêris,
Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum desiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen feretur illis
Piscosi calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit.
Sic inter veteres legar poëtas,
Nec multos mihi præferas priores,
Vno sed tibi sim minor Catullo.

De Torquato & Otacilio. LXVIII.

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartũ
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit: cucumam fecit Otacilius.
Disposuit Daphnona suo Torquatus in agro:
Castaneas centum sevit Otacilius.
Consul Torquatus: vici fuit ille magister,
Nec minor in tanto visus honore sibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,
Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXIX.

Plorat Eros, quoties maculosæ pocula myrrhæ
*Inspicit, aut *pueros, nobiliusve vitrum.* * venales
*Et gemitus imo *promit de pectore, quòd non* * V. ducit
Tota miser coëmat septa feratque domum.
Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine sicco:

 Pars

Pars major lacrymas ridet, & intus habet.*

* hauet seu auet non nullus emendat quã feliciter, tu judica.

Ad Gallum. LXX.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus
Mâne, vel à media nocte togatus ero.
Stridentesque feram flatus Aquilonis iniqui
Et patiar nimbos, excipiamque nives.
Sed si non fias quandrante beatior uno,
Per gemitus nostros, ingenuasque cruces:
Parce precor lasso, vanosq; remitte labores,
Qui tibi non prosunt, & mihi Galle nocent.

Ad Marinum. LXXI.

Raros colligis hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, calvæ
Campum temporibus tegis comatis:
Sed moti redeunt jubente vento,
Redduntur que sibi, caputque nudum
Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.
*Inter *Splendophorum Telesphorumque,*
**Cidæ stare putabis *Halmyroten.*
**Vis tu simplicius senem fateri?*
Ut tandem videaris unus esse,
Tonsor jam reliquos metat capillos.
Calvo turpius est nihil comato.

* alii spendophorum
*V. Her merotem
* al. Calvum al. corvum
* alii Quintu

De Ladonte nauta. LXXI.

Jam senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.

Quæ

Quæ cũ sæpe vagus premeret torrentib⁹ undis
*Tybris, & hyberno rumperet arua *lacus* *V. gelu
Emeritam puppim, ripa quæ stabat in alta,
Implevit saxis, opposuitque vadis.
Sic nimia avertit aquas, quis credere posset?
Auxilium domino mersa carina tulit.

De natali Restituti. LXXIII.

Octobres age sentias Kalendas,
Facundi pia Roma Restituti.
Linguis omnibus & favete votis.
Natalem colimus: tacete lites.
Absit cereus aridi clientis,
Et vani triplices brevesque mappæ.
Expectent gelidi jocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas,
Pugnorum reus, ebriæque noctis.
Cœnatoria mittat advocato
Mirator veterum senex avorum
Donet Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporum, colonus hœdum,
*Piscator ferat æquorum *rapinas.* * V. rapinam.
Si mittat sua quisque, quid Poëtam
Missurum tibi Restitute credis?

Ad Cottam. LXXIV.

Omnes persequeris prætorum Cotta locellos,
Accipis & ceras: officiosus homo es.

De statua Junonis. *LXXV.*

Juno labor Polyclete tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruisse manus,
Ore nitet tanto, quanto superasset in Ida
Judice convictas non dubitante deas.
*Junone Polyclete suam nisi*frater amaret,*
*Junonem poterat frater amare *tuam.*

* Iupiter nempe.
* statuā scil.

Ad Marium. *LXXVI.*

Mari quietæ cultor, & comes vitæ
Quo cive prisca gloriatur Atina:
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinas, ilicesque Faunorum,
Et semidocta villici manu structas
Tonantis aras, horridique Silvani,
*Quas tinxit agni sæpe sanguis *& hædi,*
Dominamque sancti virginem deam templi,
Et quem sororis hospitem vides castæ
**Matrem mearum principem Kalendarum,*
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite parvuli numen
Seu tu cruore sive thure placabis:
Vbicunque noster Martialis est, dices,
Hac ecce mecum dextera litat vobis
Absens, sacerdos, vos putare præsentem,

* V. aut rectè sic n. integer Scazon.
*Martē lego. Martiæ n. Kalēdæ natalitiæ poetæ.

Et

*Et date duobus, quicquid alter *optarit.* *V. optabis.

Ad Clementem. LXXVII.

*Si prior Eugannas Clemens *Heliconis in oras,* *al. Helicaonis oras. præclarè quid enim. Et Antenor Helicaonis pater 4. H.
Pictaq; pampineis videris arua jugis:
Perfer Atestinæ nondum vulgata Sabinæ
*Carmina, purpurea sed modo *suta toga.* *V. culta.
Vt rosa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic nova, nec mento sordida charta juvat.

Munusculum pomorum. LXXVIII.

*Non *mea Massylus servat pomaria serpens,* * V. mihi.
Regius Alcinoi nec mihi servit ager:
Sed Nomentana securus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent,
*Hæc igitur, media q̃ sunt *mihi nata *Sabura* *V. modo. *al. sub urta.
Mittimus Autumni cerea poma mei.

Ad Avitum. LXXIX.

Sæpe loquar nimium gẽtes quod, Avite, remo-
Miraris, Latia factus in urbe senex; (tas
Auriferumq; Tagum sitiam, patriumq; Salonẽ
Et repetam saturæ sordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet igne mali-
Hîc focus, ingenti lumine lucet ibi. (gno
*Hîc pretiosa fames, *conturbaturq; macellus,* *V. conturbatrixque macelli Mensa. fortè; conturbatorq; posset legi cũ Budæo.
Mensa ibi divitiis ruris operta sui.

Quattuor hîc æstate togæ, pluresve teruntur:
Autumnis ibi me quattuor una tegit.
I, cole nunc reges quidquid nō præstat amicus,
Cùm præstare tibi poßit, Avite, locus.

De Numa. LXXX.

Dum levis arsura struitur Libitina papyro,
Dum myrrham & casiam flebilis uxor emit:
Jam scrobe, jam lecto jam pollinctore parato
Hæredem scripsit me Numa; convaluit.

De figura Socratis. LXXXI.

Si Romana forent hæc Socratis ora fuissent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

*V. ad poetam imperitum.

*In commiscentem versus operi suo. LXXXII.

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi miser libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisq; similes facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepto frustra crure ligneo curres.

De Capitolino. LXXXIII.

*V. antro. *V. vocantem.

*Elysio redeat si fortè remissus ab *argo*
Ille suo felix Cæsare Galba vetus,
*Qui Capitolinum pariter Galbamq; *jocantes*
Audierit dicet, rustice Galba tace.

*ad Municipes Bilbili-

*Ad Bilbilitanos agros. LXXXIV.

Muni-

Municipes augusta mihi quos Bilbilis* agri, tanos. alit. Ad Bilbitaneos.
Monte creat rapidis* quos Salo cingit aquis: *V. alto al acri.
Ecquid læta juvat vestri vos gloria vatis? * V. quem.
Nam decus & nomen, famaq; vestra sumus.
Nec sua plus debet tenui Verona Catullo,
Meque velit dici non minus illa suum.
Quattuor accessit trigesima messibus æstas,
Ut sine me Cereri rustica liba datis.
Mœnia dum colimus, dominæ pulcherrima Ro-
Mutavêre meas Itala regna comas. (mæ
Excipitis reducem, placida si mente, venimus:
Aspera si geritis corda. redire licet.

Ad librum. LXXXV.

I nostro comes, i libelle Flavo.
Longum per mare, sed faventis undæ,
Et cursu facili, tuisque ventis.
Hispanæ pete Tarraconis artes.
Illinc te rota tollet, & citatus,
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forsitan essedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? ut sodales,
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi nec laboriosos
Ipsa protinus à via salutes:
Et nostrum admoneas subinde Flaccum,
Jucundos mihi, nec laboriosos

Seces-

Secessus spatio paret salubri.
Qui pigrum faciant tuum parentem,
Hæc sunt, jam tumidus vocat magister,
Castigatque moras, & aura portum
Laxavit melior. vale libelle.
Navem, seu puto, non moratur unus.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER XI.

I.

QVo tu, quo liber otiose tendis,
Vultus sindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre tendas?
*Vadas, & redeas *inevolutus*
Libros non legit ille sed libellos:
Nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis æstimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini.
Turbam non habet otiosiorem
Pompejus, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus levis carinæ.
Sunt illic duo, tresve, qui revolvant
Nostrarum tineas ineptiarum:

*mendosè legebatur irrevolutus.

Sed

Sed cum sponsio; fabulæque lassæ.
De Scorpo fuerint, & Incitato.

Ad Lectores. II.

Lectores tetrici salebrosum ediscite Sanctra:
Nil mihi vobiscum est iste liber meus est.

De suis libellis. III.

Non urbana mea tantùm Pimpleide gaudent
Otia, nec vacuis auribus ista damus:
*Sed meus in *Geticis ad Martia signa pruinis* *V. gelidis.
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & nostros cantare Britannia versus.
Quid prodest: nescit sacculus ista meus.
At quàm victuras poteram⁹ pangere chartas,
Quantaque Pieria prælia flare tuba?
Cùm pia reddiderint Augustū numina terris,
*Et Mæcenatem si *mihi Roma daret.* *V. tibi

Precatur Deos pro Nerva Trajano. IV.

Sacra, Laresq; Phrygum, quos Trojæ maluit (hæres,
Quàm rapere arsuras Laodemontis opes.
*Scriptus *es æterno nūc primùm Iuppiter au- (ro.* *V. &, non es lege.
Et soror, & summi filia tota patris:
Et qui purpureis jam tertia nomina fastis
Jane refers Nervæ, vos precor ore pio,
Hunc omnes servate ducem, servate senatum:
Moribus hic vivat principis, ille suis.

In

In laudem Nervæ Trajani. V.

Tanta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui,
Quāta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
Et cùm tot Cræsos viceris, esse Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus:
*præ libertate. *Te volet invictus *pro libertate Camillus,*
Aurum Fabricius te tribuente volet
Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
Imperium tradet cùm positurus erit,
Et te privato cum Cæsare Magnus amabit:
Donabit totas & tibi Crassus opes.
Ipse quoq; infernis revocatus Ditis ab umbris
Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.

*Ad Dindymum de saturnalibus

*Ad Romam & Dindymum. VI.

Unctus falciferi senis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Versu ludere non laborioso
Permittis puto, pileata Roma.
Risisti: licet ergo, nec vetamur,
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quidquid venerit obvium loquamur:
Morosa sine cogitatione.
Misce dimidios puer trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:

Misce,

Misce, Dindyme, sed frequentiores
Possum nil ego sobrius, bibenti
Succurrerent mihi quindecim poëtæ.

De statua Memoris. VII.

Clarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,
*Spirat *Apellea redditus arte, Memor.* * V. Apollinea.

De Turno. VIII.

Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum suum. IX.

Tolle puer calices, tepidiq; toreumata Nili,
Et mihi secura pocula trade manu.
Trita patrum labris, & tonso pura ministro.
Antiquus mensis restituatur honos.

In Zoilum. X.

Jus tibi natorum vel septem, Zoile, dentur,
Dum matrem nemo, det tibi nemo patrem.

Epitaphium Paridis. XI.

Quisquis Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor,
Urbis deliciæ, salesque Nili,
Ars & gratia, lusus & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidinesque,
Hoc sunt condita, quo Paris, sepulcro.

De colono. XII.

Hæredes nolite brevem ſepelire colonum
Nam terra eſt illi quantulacumq; gravis.

Ad Sabinum. XIII.

Non omnis noſtri nocturna eſt pagina libri.
Invenies & quod mane Sabine legas.

In Lupum. XIV.

Donâſti, Lupe, rus ſub urbe nobis:
Sed rus eſt mihi majus in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo rura facit nemus Dianæ,
Arguta tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis invenitur herba,
Quam coſti folium, piperve crudum
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec ſerpens habitare tuta poſſit.
Erucam malè paſcit hortus unam,
Conſumpto moritur culex ſalicto
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.
Non boletus hiare non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt:
Fines mus populatur, & colono
Tanquam ſus Calydonius timetur,
Et ſublata volantis ungue Prochnes
In nido ſeges eſt hirundinino.

Non

Non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta messis,
Et mustum nuce condimus picata.
Errâsti Lupe littera sed una.
Nam quo tempore prædium dedisti
Mallem tu mihi prandium dedisses.

Ad Labullum. XV.

Dum te prosequor, & domum reduco,
Aurem tum tibi præsto garrienti,
Et quidquid loqueris, facisq; laudo,
Quot versus poterant Labulle nasci?
Hoc damno tibi non videtur esse,
*Si *quod Roma legit, requirit hospes,* * V. quid.
Non deridet eques, tenet senator,
Laudat causidicus, poëta carpit,
Propter te perit, hoc Labulle verum est?
Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
*Sit major numerus *togatulorum,* * Alii Tragœdiorum
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una est
Nobis pagina vix peracta sic est.
Cum cœnare domi poëta non vult.

In Cæcilium. XVI.

Atreus Cæcilius cucurbitarum
Sic illas, quasi filios Thyestæ,
In partes lacerat, secatque mille.

Custu

*V. odens. Custu protinus has *edes in ipso,
Has prima feret, alteráve cœna,
Has cœnâ tibi tertiâ reponet,
Hinc seras epidipnidas parabit,
Hinc pistor fatuas facit placentas,
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Vt lentem positam fabamq; credas,
Boletos imitatur, & betellos,
Et caudam cibii, brevesq; manas:
*al, me l larius. Hinc *cellarius experitur artes,
Vt condat vario vafer sapore
In rutæ folium capelliana,
Sic implet gabatas, parapsidasq;,
Et leves scutulas, cavasq; lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
Vnum ponere ferculis tot assem.

In Nestorem. XVII.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice le- (ctus,
Nec tibi de bibula sarta palude teges: (fans,
Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec in-
Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Nestor, dici atq; videri
Pauper, & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoque tibi blandiris honore:
Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

De

De Prasino. XVIII.

Sæpius ad palmam Prasinus post fata Neronis
Pervenit & victor præmia plura refert:
*I nunc livor edax, dic *tu cessisse Neroni:* * V. te.
Vicit nimirum non Nero, sed Prasinus.

De Apro. XIX.

Ædes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
Esse suas: adeò nigra vetusque casa est,
Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

In Fabullum. XX.

Ignotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te,
Miraris quereris que litigasque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

Solus cænat, quicum ignotis cænat.

De Cajo Proculo. XXI.

Cajus hanc lucem, gemma mihi Julius alba
Signat, iò votis redditus ecce meis.
Desperâsse juvat; veluti jam rupta sororum
Fila, minus gaudent, qui timuêre nihil.
Hypne q̃d expectas piger? immortale Falernũ
Funde, senem poscunt talia vota cadum.
Quicunces & sex cyathos, bessemq́; bibamus,
Cajus, ut fiat Julius, & Proculus.

In Zoilum. XXII.

Zoile quid tota gemmam præcingere libra

Teju-

Te juvat, & miserum perdere sardonycha?
Annulus iste tuis fuerat modò cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De mulione surdo. XXIII.

Mulio viginti venit modò millibus, Aule,
Miraris pretium tam grave? surdus erat.

De Amynta. XXIV.

Indulget pecori nimium dum pastor, Amyntas,
Et gaudet famâ, luxuriaq; gregis.
Cedentes oneri ramos sylvamq; fluentem
Vicit, concussas ipse secutus opes.
Triste nemus diræ vetuit superesse rapinæ,
Damnavitq; rogis noxia ligna pater,
Pingues Lygne sues habeat vicinus Iolas:
Te satis est nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum. XXV.

Vidua cũ poscas epigrammata, mortua ponis
*ál qui *Lemmata, *quid fieri, Cæciliane, potest?*
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api.

Ad senem orbum. XXVI.

Orbus es, & locuples & Bruto consule natus,
Esse tibi veras credis amicitias! (bas.
Sunt veræ: sed quas juvenis, quas pauper habe-
Qui novus est, mortem diligit ille tuum.

In Silium. XXVII.

Silius

Silius* hæc magni celebrat monumēta Maro- (nis *V. hic.
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem dominumq; sui, tumuliq; Larisq;
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

De eodem Silio. XXVIII.

Jam prope desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina qui coleret pauper, & unus erat.
Silius* Arpino tandem succurrit agello.
Silius, & vatem *non minus ipse tulit.

* Andino, legerem. Et Andinus vates Virgilius.
*non minor, ipse, colit.

Ad Julium Cerealem. XXIX.

Cænabis bellè, Juli Cerealis, apud me:
Conditio est melior si tibi nulla, veni.
Octavam poteris servare: lavabimur una:
Scis quàm sint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
Utilis, & porcis fila resecta suis.
Mox vetus, & tenui major cordyla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui versata favilla,
Et Velabrensi massa recocta foco.
Et quæ Picenum senserunt frigus olivæ,
Hæc satis in *gustu: cætera nosse cupis?
Mentiar, ut venias, pisces conchylia sumen,
Et cortis saturas, atque paludis aves.
Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cæna.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.

*[illegible] προπίνειν dixit.

Ipse tuos nobis relegas licet usque gigantes,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Rufina. XXX.

Claudia cæruleis cùm sit Rufina Britannis
*V. quā *Edita, *cur Latiæ pectora plebis habet?*
Quale dec⁹ formæ? Romanam credere matres
Italides possunt, Atthides esse suam.
Di bone, quod sancto peperit fœcunda marito
* Vide Quod. *Quot sperat generos *quotq; puella nurus.*
* V. quod. *Sic placeat superis, ut conjuge gaudeat uno.*
Et semper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXI.

Unguenta, & casias, & olentē funera myrrhā
Thuraq; de medio semicremata rogo.
Et quæ de Stygio rapuisti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicêre manus peccare protervæ.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

Ad Urbicum. XXXII.

Hortatur fieri quod te Lupus, Urbice, patrum,
Nec credas: nihil est quod minus ille velit,
Ars est captandi, quod nolis velle videri.
Ne facias optat, quod rogat, ut facias.
Dicat prægnantem tua se Cosconia tantum:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu consilio videaris ut usus amici

Sic morere, ut factum reputet esse patrem.

In Chæræmonem. XXXIII.

Quod nimium laudas Chæræmon Stoice mortem
Vis animum mirer, suspiciamq; tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
Et tristis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, & vimex, & nudi sponda grabati,
Et brevis, atq; eadem nocte dieq; toga.
O quã magnus homo es, qui face rubẽtis aceti
Et stipula, & nigro pane carere potes,
**Lingonicis agedũ tumeat tibi culcita lanis,* *V Leuconicis.
*Constringatq; tuos purpura*texta toros.* * V. pexa.
*O quam tu *cupias ter vivere Nestoris annos,* *V. quãtum cuperet.
Et nihil ex ulla perdere luce voles.
Rebus in angustis facilè est cõtemnere vitam;
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Ad Severum. XXXIV.

Miraris docto quod carmina mitto Severo,
*Ad cœnam*quod te, docte Severe, vocem?* *V. cum
Juppiter ambrosia satur est, & nectare vivit:
Nos tamen extra Jovi thura merũq; dam⁹,
Omnia cum tibi sint dono concessa deorum.
Si quod habes non vis, ergo quid accipies?

De Charino. XXXV.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit anulos.

Nec cùm lavatur caussa quæ sit quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Justinum. XXXVI.

Sexcenti cœnant, à te, Justine, vocati,
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos memini, non ultimus esse solebam:
Nec locus, hic nobis invidiosus erat.
*cœnæ. *Postera sed festæ reddis sollennia *mensæ.*
Sexcentis hodie cras mihi natus eris.

In Maronem. XXXVII.

Nil mihi das vivus, dicis post fata daturum;
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. XXXVIII. (gni,

Parva rogas magnos: sed nō dāt hæc quoq; ma-
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. XXXIX.

Amphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix, sylvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar domino fidißima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec qui Dictæa Cephalum de gente secutus
Luciferæ pariter venit ad astra deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuêre cani.
Fulmineo spumātus apri sum dente perempta:
Quantus erat Calyden, aut Erymāthe tuus:
Nec

Nec queror infernas quamvis citò rapta sub * *undas.
Non potui fato nobiliore mori. (*umbras.*

Ad Pætum. XL.

Solvere Pæte decem tibi me sestertia cogis. *V. Per
**Perdiderat quoniam* **Bucca ducenta tibi.* diderit.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu q; *Bucco
Bis centena potes perdere, perde decem.

Ad Pætum. XLI.

Ad primū decima lapidē **quod venimus hora,* *V. qui.
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista quidem, nō est mea, sed tua culpa:
Misisti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

De Bais. XLII.

Litus beatæ Veneris aureum, Bajas,
Bajas superbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, versibus Bajas:
Laudabo dignè non satis tamen Bajas.
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Bajas,
Optare utrumq; pariter, improbi votum est.
Quod si deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum est Martialis & Bajæ?

De Philostrato. XLIII.

A Sinuessanis conviva Philostratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Pæne imitatus obit sævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit usque gradus.

Si aquā bibisset non vinum lapsus nō fuisset.

Non esset nymphæ, tam magna pericula paß⁹,
Si potius vestras ille bibisset aquas.

Ad Sosibianum. XLIV.

Nemo habitat gratis, nisi dives & orbus apud
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat. (te

Ad Antiochum tonsorem. XLV.

Qui nondū Stygias descēdere quærit ad undas
Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.

*Orba.

** Alba minus sævis lacerantur brachia cultris,*
Cum furit ad Phrygios enthea turba modos,
Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,
Fractaq́; fabrili dedolat ossa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta,
Collaque pulverulea nudet equina jubet.
Hic miserū Scythica sub rupe Promethea ra-
Carnificem nudo pectore pascat avem. (dat
Ad matrē fugiet Pētheus, ad Mænadas Orph⁹,
Antiochi tantùm barbara tela sonent.
Hæc quæcunq́; meo numerâsti stigmata men-
In veteli picta qualia fronte sedent, (to,
Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

In Parthenophæum. XLVI.

Leniat ut fauces medicus quas aspera vexat

Aßi-

Aßiduè tußis Parthenopæe tibi:
Mella dari, nucleosq; jubet, dulcesq; placētas,
Et quidquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tußire diebus.
Non eſt hæc tußis, Parthenopæe, gula eſt.

Epitaphium Canaces. XLVII.

**Æolidon Canace jacet hoc tumulata ſepul-* * V. Æolidosal. Æolis heu.
Ultima cui parvæ ſeptima venit hyems. (cro
Ah ſcelus, ah facinus, properas quid flore via-
Non licet hîc vitæ de brevitate queri, (tor?
Triſtius eſt letho lethi genus: horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues:
*Ipſaque *crudeles ederunt oſcula morbi* * V. cærulei læſerunt.
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via,
Sed mors vocis iter properavit cludere blan-
Ne poſſet dura[illegible] fle[illegible]ere voce deas. (da,

In Zoilum. XLVIII.

Mentitur qui te vitioſus, Zoile, dixit.
Non vitioſus homo es, Zoile, ſed vitium.

De Theodoro. XLIX.

Pierios vatis Theodori flamma Penates
Abſtulit, hoc Muſis hoc tibi Phæbe placet?
O ſcelus, ô magnum facinus, crimenq; dearum,
Non arſit pariter, quòd domus, & dominus.

Ad Germanum. L.

Martia non Rhenus salit hic, Germane, quid obstas,
Et puerum prohibes divitis imbre lacus?
*f. ministri. *Barbare non debet submoto cive *ministro*
Captivam victrix unda levare sitim.

*al. Gauricum. Ad *Garricum. LI.

Mittebas libram: quadrantem Garrice mittis.
Saltem semissem Garrice solve mihi.

Ad Albium Maximum. LII.

*Albi Maxime si *vacavit hora,*
Hoc tantùm lege: namq; & occupatus,
Et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quatuor sapisti.

Ad Septitianum. LIII.

Explicitum nobis usq; ad sua cornua librum,
Et quasi perfectum Septitiane refers,
Omnia legisti? credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad Lectorem. LIV.

Quamvis tam longo possis satur esse libello.
Lector, adhuc à me disticha pauca petis.
Sed Lupus usuram, puriq; diaria poscunt.
Lector solve: taces, dissimulasq;? Vale.

M.VAL:

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATON LIBER XII.

Val. Martialis Prisco suo. S.

SCio me patrocinium debere contumacissimæ triennii desidiæ: quæ absolvenda non esset inter illas quoq; occupationes urbicas, quibus facilius cõsequimur, ut molesti potius, quam officiosi esse videamur: nedum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiã intemperanter studeamus, & sine solatio, & sine excusatione secessimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximũ primum est, quòd civitatis aures, quibus adsueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictavit auditor. Illam judiciorum subtilitatem, illud materiarũ ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt: ad summã omnium, *ea quæ delicatè reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & judicii loco livor, & unus aut alter mali, in pusillo loco multi: adversus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mireris igitur abjecta ab indignante, quæ à gestiente fieri solebant. Ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe

* illud quod.

& exigenti negarem, cui non refero gratiā,
*V. quod. si tantùm ea præsto, quæ possim, imperabo
mihi, *cui indulgere *consueveram, & *sta-
*V cen sueram tui paucissimis diebus, ut familiarissimas
mihi aures tuas exciperem advéctoria (sua).
*V. stu-dui. Tu velim ista quæ tantùm apud te nō periclitantur, diligenter æstimare & excutere
non graveris; & quod tibi difficillimū est,
de nugis nostris judices nitore seposito, ne
Romam, si ita decreveris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

Ad Priscum. I.

Retia dum cessant, latratoresque Molossi,
Et non invento sylva quiescit apro:
Otia, Prisce, brevi poteris donare libello.
Hora nec æstiva est, nec tibi tota perit.

Ad sua carmina. II.

Quæ modò littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ito sacra, jam non pulverulenta via est.

Ad librum suum. III.

Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
Ibis tu Romam nunc peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi tetricique Salonis
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi
Reddi-

Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
Vel si malueris prima gradiêre Sabura:
Atria sunt illic consulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
*Clarus Hianteæ Stella *sititor aquæ.* — * petitor erat in contextu.
Fons ubi Castalius vitreo torrente superbit,
Unde novem dominas sæpe bibisse ferunt.
Ille dabit populo, patribusq; equitiq; legendū,
*Nec nimium siccis perlegit *ipse genis.* — *V. ista.
Quid titulū posci? versus duo tresve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

Ad Priscum. IV.

Quod Flacco, Varioq; fuit, summoq; Maroni
Mæcenas atavis regibus ortus eques:
Gentibus, & populis hoc te mihi Prisce Terenti
Fama fuisse loquax, chartaq; dicet anus.
Tu facis ingenium tu, si quid posse videmur,
*Tu das *ingenuæ munera pigritiæ.* — * M. S. ingenuè jus mihi.

Ad Cæsarem. V.

Longior undecimi nobis, decimiq; libelli
*Arctatus labor est & breve *rasit opus.* — * V. vasit.
Plura legunt vacui, quibus otia tuta dedisti:
Hæc lege tu Cæsar, forsan & illa leges.

In commendationem Nervæ. VI.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerva, licet toto nunc Helicone frui.

Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas
Jam redeunt: longi terga dedêre metus.
Hoc populi, gentesq; tuæ pia Roma precantur:
Lux tibi sit semper talis, & iste diu.
Macte animi, quē rarus habet; morūq; tuorū,
Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato,
Largiri, præstare, breves extendere casus,
Et dare quæ faciles vix tribuêre Dei;
Nunc licet, & fas est, sed tu sub principe duro,
Temporibusq; malis ausus es esse bonus.

De Ligia. VII.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos si tot habet, Ligia, trima est.

In commendationem Trajani. VIII.

Terrarum dea, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, & nihil secundum.
Trajani modò læta cum futuros
Tot per sæcula computaret annos,
Et fortem juvenemq; Martiumq;
In tanto duce militem videret:
Dixit præside gloriosa tali,
Parthorum proceres, ducesq; Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere, Cæsarem, venite.

Ad Cæsarem. IX.

Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Iberos,

Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Misisti mores in loca nostra tuos.

De Africano. X.

Habet Africanus millies, & tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Mittit librum suum ad Parthenium. XI.

Parthenio dic Musa tuo, nostroque salutem,
Nam quis ab Aonio Largius amne bibit?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro,
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et si fortè, sed hoc vix est sperare, vacabit:
Tradat ut ipse duci carmina nostra roga.
Quattuor & tantùm, timidūq; brevēq; libellū
Commendet verbis: hunc tua Roma legit.

In Postumum. XII.

Omnia promittis, cum tota nocte bibisti.
Mane nihil præstas, Postume mane bibe.

Ad Auctum. XIII.

Genus, Aucte, lucri divites habent iram.
Odisse quàm donare vilius constat.

Ad Priscum. XIV.

Parcius utaris moneo rapiente veredo
Prisce, nec in lepores tam violentus eas:
Sæpe satisfecit prædæ venator, & acri

Decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet, nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt q. tanta tibi spectacula præstet:
Invidia fati sed leviore cadunt.
Si te delectant animosa pericula: tu scis,
Tutior est virtus, insidiemur apris.
Quid te fræna juvant temeraria? sæpius illis
Prisce, datũ est equitẽ rumpere, quàm leporem.

Adulatorium. XV.

Quid quid Parrhasia nitebat aula,
Donatum est oculis, deisq; nostris
Miratur Scythicas virentis auri
V. luxus. Flammas Jupiter, & stupet superbus
*Regis delicias, gravesque *lusus,*
Hæc sunt pocula quæ decent tonantem:
Hæc sunt quæ phrygium decent ministrum.
Omnes cum Jove nunc sumus beati:
*vertit stylum poëta & foro servit. At nuper, pudet, at *pudet *fateri,*
Omnes cum Jove pauperes eramus.

In Lentinum. XVI.

* V. piget. *Quare tam multis à te, Lentine, diebus*
Non abeat febris, quæris & usque gemis.
Gestatur tecum sella, pariterq; levatur:
Cœnat boletos, ostrea, sumen, aprum.
Ebria Setino fit sæpe & sæpè Falerno:

Nec

Nec nisi post niveam Cæcuba potat aquam.
Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo,
Dormit & in pluma, purpureoq́; thoro.
*Cum sic jam pulchrè, *tam bellè vivat apud te,* *V. cum tam benè.
Ad Dammam potius vis tua febris eat?

Ad Juvenalem. XVII.

Dum tu forsitan inquietus erras
Clamosa, Juvenalis, in Subura,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumq́;
Major Cælius, & minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumque fecit
Auro Bilbilis, & superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Bothrodum, Plateamq́;: Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris.
Ingenti fruor, improboque somno,
Quem nec tertia sæpe rumpit hora,
Et totum mihi nunc repono quidquid
Ter denos vigilaveram per annos.
Ignota est toga: sed datur petenti
Rupta proxima vestis è cathedra.
*Surgentem focus *excipit, superbæ* *V. accepit.
Vicini strue cultus iliceti,

Multa villica quem coronat olla,
Dispensat pueris, rogatq; longos
Levis ponere villicus capillos.
Sic me vivere, sic juvat perire.

De Æmilio. XVIII.

In thermis sumit lactucas, ova, lacertum,
Et cœnare foris, se negat Æmilius.

Ad Marcellam. XIX.

Municipem rigidi quis te Marcella Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis: Pallatia dicent,
Audierint si te vel semel, esse suam.
Nulla nec in media certavit nata Subura, (*Ulla. Junius.)
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus
Romanam ducat quam magis esse nurum.* (* V. dicet cum al. deseat.)
Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
Esse jubes: Romam tu mihi sola facis.

In Læliam. XX.

Dentibus atq; comis, nec te pudet, uteris emptis:
Quid facies oculo Lælia? non emitur.* (* oculꝰ Lælia non emitur.)

Ad Juvencum de couino curru. XXI.

O jucunda couine, solitudo,
Carrucæ magis, essedoque gratum
Facundi mihi munus Heliani:* (* Hadriani.)
Hic mecum licet, hic Juvence, quidquid

In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque cursor autecedit.
Nusquam est mulio: manuali tacebunt.
O si conscius esset hic Avitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene sic dies abiret.

In Thelesinum. XXII.

Cùm rogo te nummos sine pignore, non habeo, (inquis,
Idem, si ꝑ me spondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri Thelesine sodali,
Credis *colliculis, arboribusque meis. *V.cauliculis.
Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
*Exilii comitem quæris? agellus eat. *V.Exilio.

In avarum amicum. XXIII.

Sexaginta teras cum limina mâne senator,
Esse tibi videor desidiosus eques:
Quod non à prima discurram luce per urbem,
Et referam lassus basia mille domum.
Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
Aut Numidûm gētes Cappadocumq́; petas.
At mihi, quē cogis medios abrumpere somnos,
Et matutinum ferre patique lutum,
Quid petitur, rupta cùm pes vag⁹ exit aluta,
Et subitus crassæ decidit imber aquæ?
Nec venit ablatis clamator verna lacernis,

Accedit gelidam servus ad auriculam,
Et rogat ut cœnes secum Lætorius, inquit:
Viginti nummis non ego malo famem?
Quod sit cœna mihi, tibi sit provincia merces,
Et faciamus idem, nec mereamur idem.

In Cinnam. XXIV.

Poto ego sextantes: tu potas Cinna deunces,
Et quereris quod non Cinna bibamus idem.

De Hermogene fure. XXV.

Hermogenes tantus mapparũ, Pontice, fur est
Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit.
Tu licet observes dextram, teneasq; sinistram,
Inveniet, mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:
Casuras alte sic rapit Iris aquas.
Nuper cum Mirino peteretur missio læso:
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam prætor cùm vellet mittere mappã,
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappã nemo, dum furta timentur:
Mantile è mensa surripit Hermogenes.
*Hoc quoq; si deerit: medios *distringere lectos,*
Mensarumq; pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole,
Vela reducuntur, cùm venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,

* forte diffringere.

Ad

Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calui, sistrataque turba,
Inter adorantes cùm steterit Hermognes.
Ad cœnā Hermogenes mappam nō attulit un-
A cœna semper rettulit Hermogenes. (quā

Ad Aprum. XXVI.

Siccus, sobrius est Aper: quid ad me?
Servum sic ego laudo, non amicum.

De hortis Macellæ uxoris. XXVII.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra supi-
Palmitis, hoc riguæ ductile flumē aquæ: (ni
Prataq; nec bifero cessura rosaria Pæsto:
Quodq; viret Jani mense, nec alget olus:
*Quæq; natat * clusis āguilla domestica lymphis* * V. clausis
Quæq; gerit similes candida turris aves: triginta
Munera sunt dominæ post septē lustra reversa quinq; annos
Has Marcella domos, parvaq; regna dedit. Romæ fuit.
Si mihi Nausiacaë patrios concederet hortos,
Alcinoo possem dicere, malo meos.

In Vacerram. XXVIII.

O Juliarum dedecus Calendarum,
Vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi:
*Quas non retentas * pensione probima* *pensio merces
Portabat uxor rufa crinibus septem, ædium aut cel-
Et cum sorore cana mater ingenti. lu.
Furias putavi nocte Ditis emersas.

Has

Has tu priores frigore, & fame siccus,
Et non recenti pallidas magis buxo
Irus tuorum temporum sequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,
Et cum lucerna, corneoque cratere,
Matella curto rupta latere meiebat:
**Focum ferentis suberat amphora cervix.*
Fuisse gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ misit aura piscinæ.
Nec quadra deerat casei Tolosatis,
Quadrima nigri nec corona pulei,
Calvæque restes allioque, cepisque,
Nec plena turpi matris olla resinæ.
Quid quæris ædes, villicosque derides,
Habitare gratis, ô Vacerra cùm poßis?
*Hæc sarcinarum pompa convenit *ponti.*

* Foco virenti. M. S. Modii.

* mendicis in ponte habitantibus.

Ad Julium. XXIX.

Triginta mihi, quatuorque messes
Tecum, si memini, fuére Juli:
Quarum dulcia mixta sunt amaris.
Sed jucunda tamen fuêre plura.
Et si calculus omnis huc & illuc
Diversus bicolorque digeratur:
Vincet candida turba nigriorem.

Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cavere morsus,
Nulli te facias nimis sodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

In Labullum. XXX.

Libras quattuor aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepantes,
Poßint ducere qui duas Kalendas,
Quòd nemo, nisi tu Labulle donas,
Non es, crede mihi, bonus, quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasque, Memmiosque,
Et Crispos mihi redde, sed priores,
Fies protinus ultimus bonorum,
Vis cursu, pedibusque gloriari:
Tigrim vince, levemque Passerinum,
Nulla est gloria præterire asellos.

In nasutum. XXXI.

Nasutus nimium cupis videre.
Nasutum volo, nolo Polyposum.

In Sabellum. XXXII.

Odi te, quia bellus es, Sabelle,
Res est putida, bellus, & Sabellus,
Bellum denique malo, quàm Sabellum,
Tabescas utinam Sabelle bellè.

In Pontilianum. XXXIII.

Mentiris, credo: recitas mala carmiua, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo,
Nil tamē omnino præstas mihi, mortuus, inqs
Accipiam bene te, nil volo: sed morere.

In Tuccam. XXXIV.

Non es Tucca satis, quod es gulosus:
Et dici cupis & cupio videri.

Ad Marcum unicum. *XXXV.*

Unice cognato junctum mihi sanguine nomē,
Quiq; geris studiis corda propinqua meis:
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.
Nec deerant Zephyri si te dare vela juvaret:
Sed tu littus amas hoc quoq; fratris habes.

Ad Phœbum. *XXXVI.*

Hædina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora verticemq; calvæ,
Festivè tibi, Phœbe, dixit, ille,
Qui dixit caput esse calciatum.

Ad Classicum. *XXXVII.*

Vendunt carmina Gallus & Lupercus:
Sanos, Classice, nunc nega poëtas.

In habentem varios mores. *XXXVIII.*

Difficilis, jucundus, acerbus es idem:
Nec tecum possum vivere, nec sine te.

In

In lautum invitatorem. XXXIX.

Boletos, & aprum si tanquam vilia ponis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo,
Si fortunatum fieri me credis & horres,
Vis scribi propter quinq; Lucrina, vale. (cras
Lauta tamen cœna est: fateor lautißima: sed
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil.
*Quod sciat infelix *damnatæ spongia *virgæ,* * V. damnata. *V. virga.
Vel quicunq; canis, junctaq; testa viæ:
Mullorum, leporumq; & suminis exitus hic est
Salfureusq; color, carnificesq; pedes.
Non albana mihi sit comessatio tanti,
Nec Capitolinæ, Pontificumq; dapes:
Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
*Convivas alios cœnatum quære *magister,* *V. magistros.
Quos capiant mensæ regna superba tuæ.
Me meus ad subitas invitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam poßũ reddere, cœna placet.

In habentem amænas ædes. XL.

Daphnonas, platanos, ac aërios cyparissos,
Et non unius balnea solus habes,
Et tua centenis stat porticus alta columnis,
Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx,
Pulvereũq; fugax hippocromō ungula plaudit
Et pereuntis aquæ fluctus ubiq; sonat.

Atria

*V. non cœnat tibi quisquam. Atria longa patet: sed *nec cœnantibus usquā,
Nec somno locus est, quam bene non habitas.

De Fabullo. XLI.

Tam sæpe nostrum decipi, Fabullum, quid
Miraris Aule? semper bonus homo tiro est.

Ad Semproniam. XLII.

Tempora Pieria solitus redimire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysio narraris fabula campo,
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quæ deserto raptore redisti.
*Noluit illa virum rectè M. S. Modii. *Illa virum voluit, nec repetita sequi,
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo:
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptus
Iste tibi dominam conciliavit amor.

In Paternum. XLIII.

Nummi cùm tibi sint, opésque tantæ,
Quantas civis habet, Paterne, rarus:
Largiris nihil, incubasque gazæ,
Ut magnus draco, quem canunt poëtæ
*V. nidi Custodem Scythici fuisse *luci.
Sed caussa, ut memoras, & ipse jactas,
Diræ filius est rapacitatis,

Et

Et quid tu fatuos, rudesque quæris,
Illudas quibus, auferasque mentem?
Huic semper vitio pater fuisti.

In Zoilum. XLIV.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læ-
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es. (sus

In*Polycarmum. XLV. *al. Polycharmum.

Ægrotas uno decies, aut sæpius anno,
Nec tibi sed nobis hoc Polycarme nocet.
Nam quoties surgis, soteria poscis amicos.
Sit pudor: ægrota jam Polycarme semel.

Ad Sparsum. XLVI.

Cur sæpe sicci parva rura Nomenti,
Laremq; villæ sordidum petam quæris?
Nec cogitandi spatium, nec quiescendi,
In urbe locus est pauperi, negant vitam
Ludimagistri mâne, nocte pistores,
Ærariorum marculi die toto.
Hinc otiosus sordidam quatit mensam
Neroniana numularius massa;
Illinc paludis Malleator Hispanæ,
Tritum nitenti fuste verberat saxum,
Nec turba cessat entheata Bellonæ,
Nec fasciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Judæus,
Nec sulfuratæ lippus institor mercis.

Numerare pigri damna qui potest somni.
Dicet quot æra verberent manus orbis,
Cùm secta Colcho Luna vapulat rhombo,
Tu Sparse nescis ista, nec potes scire
Petilianis delicatus in regnis,
Cui plana summos dispicit domus montes,
Et rus in urbe est, vinitorque Romanus.
* colle, M. S. Nec in Falerno *monte major autumnus,
Intraq; limen clausus essedo cursus,
Et in profundo summus, & quies nullis
Offensa linguis, nec dies nisi ad missus.
Nos transeuntis risus excitat turbæ,
Et ad cubile est Roma tædio fessis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

De impnrtunis basiatoribus. XLVII.

Tantum dat tibi basiorum
Post annos modò quindecim reverso,
Te vicinia tota, te pilosus
Hircoso premit osculo colonus,
Hinc instat tibi textor, inde fullo.
Hinc sutor modò pelle basiata,
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defioculus, & inde lippus.
Jam tanti tibi non fuit redire.

Ad suum natalem. XLVIII.

Martis alumne dies, roseam quo lampada primum.

Magnaque siderei vidimus ora Dei.
Si te rure coli, viridesque pigebit ad aras,
Quæ fueras latia cultus in urbe mihi:
Da veniam, servire tuis quòd nolo Kalendis,
Et qua sum genitus vivere luce volo.

*De Sabello. XLIX. *De Alauda.

Natali pallere suo ne *calda *Sabello *V nec.
Desit, & ut liquidum potet Alauda merum, *V. Saballe.
Turbida sollicito transmittere Cæcuba sacco, *V. Sasinet.
Atque inter mensas ire, redire suas:
Excipere hos illos, & tota surgere cœna,
Marmora calcantem frigidiora gelu:
Quæ ratio est, hæc sponte tua perferre, patiq́ꝫ?
Quæ te si jubeat rex dominusque neges.

De Ligurra. L.

Versus, & breve, vividumque carmen,
In te ne faciam times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri:
Sed frustra metuis, cupisq́ꝫ frustra,
In tauros Libyci ruunt leones,
Non sunt papilionibus molesti.
Quæras censeo si legi laboras,
Nigri fornicis ebrium poëtam
Frons hæc stigmate non meo notanda est.

Ad Saturnum. LI.

Antiqui rex magne poli, mundique prioris,

Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna
Scissa nec ad Manes, sed sita dives humus:
Lætus ad hæc facilisque veni, sollennia Prisci
Gaudia, cum sacris te decet esse tuis.
Tu reducē patriæ sexta, pater optime, bruma,
Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat, & quantis luxurietur honos?
Quàm non parca manus, largæq; numismata mensæ,
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
*V. tq; this. *Ut si his pretium meritis, & gratia major,*
Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
At tu sancte tuo sic semper amêre Decembri:
Hos illi jubeas sæpe redire dies.

Ad *Cordubam. LII.

*De malo poēta.

Uncta Corduba lætior Venafro,
Histra nec minus absoluta testa,
Albi quæ superas oves Galesi,
Nullo murice, nec cruore mendax,
Sed tinctis gregibus colore vivo:
*Dic vestro, *sit pudor, poëtæ,* (', si,)
Nec gratis recitet meos libellos,
Ferrem, si faceret bonus poëta,
Cui possem dare mutuos honores.

Corrumpit ſine talione cælebs.
Cæcus perdere non poteſt quod aufert.
Nil eſt deterius latrone nudo:
Nil ſecurius eſt malo poëta.

De Cinna. LIII.

Vincentem roſeos, facieq́ꝫ comaq́ꝫ miniſtros
Cinna cocum fecit, Cinna guloſus homo eſt.

Ad Amænum. LIV.

Bis quinquaginta domus eſt tibi millibus em- (*pta*
Vendere vel ſumma quam breviore cupis:
Arte ſed emptorem vafra corrumpis Amæne,
Et caſa divitiis ambitioſa latet.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Mauriſiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta ſonas, & ais non eſſe minoris.
Inſtructam veli vendis Amæne domum.

De Idibus Maronis. LV.

Majæ Mercurium creaſtis Idus,
Auguſtis redit Idibus Diana,
Octobres Maro conſecravit Idus
Idus ſæpe colas, & has & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LVI.

Matutine cliens urbis mihi cauſſa relictæ,
Atria ſi ſapias ambitioſa colas,
Non ſum ego cauſidicus, nec amaris litibus a- (*ptus:*

Sed piger & senior, Pieridumque comes.
Otia me somnusq́; juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo si vigilatur & hic.

Ad Paullum. LVII.

Sic tanquam tabulas, scyphosq́;, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

De Apro. LVIII.

*Lintea ferret Apro *vacuus cū vernale nuper,* (* V. vanus.)
Et supra togulam lusca sederet anus.
*Atq́; olei stillam *donaret Opelcius unctor:* (* V. terreret Emporicus.)
Nudorum tetricus censor & asper erat.
Frangendos calices, effundendumq́; Falernum
*Clamabat, *biberet qui modò lotus eques.* (* V. biberes.)
A sene sed postquam nummi venêre trecenti:
Sobrius à thermis nescit abire domum.
O quantū diatheca valent, & quinq́; comati!
Tunc cum pauper erat, non sitiebat Aper. (* V. diatreta.)

Ad Pannicum. LIX.

*Jugera mercatus prope *busta latentis agelli,* (* Gallica intelligo.)
*Et malè *compactæ culmina fulta casæ,* (* V. compositæ.)
Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parnaq́;, sed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium ptisanamque fabamque solebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad Catullum. LX.

Here-

Hæredem tibi me, Catulle, dicis,
Non credam, nisi legero, Catulle.

Ad Flaccum. LXI.

Cùm tibi Niliacus portet Crystalla catastus,* * V. cataplus.
Accipe de Circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt
Munera? sed gemmis utilis usus inest.
Nullum sollicitant hæc, Flacce, toreumata fu-
Et nimium calidis non vitiantur aquis: (rē,
Quid, quòd securo, potat conviva ministro,
Et casum tremulæ non timuêre manus?
Hoc quoq; nō nihil est, quòd propinabis in istis,
Frangendus fuerit cum tibi Flacce, calix.* * V. fuerat.

De caritate vini. LXII.

Amphora vigessis, modius datur ære quaterno
Ebrius, & crudus nil habet agricola.

De Aethonte. LXIII.

Ante Jovis statuam crepuit satur histrio: pœ-
Juppiter indixit, vivere de proprio. (nam

Ad Bithynicum. LXIV.

Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes? malo satisfacere.

De Callistrato. LXV.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes:
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

De Umbro. LXVI.

Brumæ diebus, feriisque Saturni
Mittebat Umber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

De Menogene. LXVII.

* V. in. *Effugere* è thermis, & circa balnea non est*
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra lævaq; trigonem,
Imputet exceptas ut tibi sæpe pilas.
* V. laxum. *Colliget, & referet* lapsum de pulvere follem,*
* V. ero. *Et si jam lotus, jam soleatus* erit.*
* V. fumes. *Lintea si* sumas, nive candidiora loquetur,*
Sint licet infantis sordidiora sinu.
Exiguos secto comantem dente capillos,
Dicet Achilleas disposuisse comas.
Fumosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ,
Frontis & humorem colliget ipse tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia dones
Perpessus, dicas, tædia mille, veni.

Ad Polytimum. LXVIII.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos.
Sed juvat hoc precibus me tribuisse tuis.
Talis eras modò tonse Pelops, positisq; nitebas
Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

De Cotta. LXIX.

Bis Cotta soleas perdidisse se questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam.

Qui

Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam:
Excogitavit homo ſagax, & aſtutus,
Ne facere poſſet tale ſæpius damnum,
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. LXX.

Tongilianus habet naſum: ſcio, nõ ego: ſed jam
Nil præter naſum Tongilianus habet.

Ad Charinum. LXXI.

Quod lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi ſed dolent capilli.

De Marone. LXXII.

Pro ſene, ſed charo votum Maro fecit amico,
Cui gravis & fervens hemitritæos erat.
Si Stygias æger non eſſet miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem.
Ne votum ſolvat, nunc Maro vota facit.

Ad Priſcum. LXXIII.

Sæpe rogare ſoles qualis ſim Priſce futurus,
Si fiam locuples, ſimq; repentè potens.
Quemquã poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. LXXIV.

**Scribebamus epos: cœpiſti ſcribere: ceſſi* *V. Scribebam verſus.
Æmula ne ſtarent carmina noſtra tuis. (nos
Trãſtulit ad tragicos ſe noſtra thalia cothur-

Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exculta Camænis:
*V ambitiose. *Plectra rapis nobis *ambitione nova.*
Audemus satyras. Lucilius esse laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quid nolis, quis enim pudor omnia velle?
Et si quid non vis, Tucca relinque mihi.

Ad Bætim. LXXV.

Bætis olivifera crinem redimite corona
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis.
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter:
Ominibus lætis nostras Instantius oras
Intret, & hic populis, ut prior, annus eat,
Non ignorat onus, quod sit succedere Macro.
Qui sua metitur pondera ferre potest.

In effrontem. LXXIV.

*legam patrui, immo an Martial. fit hoc detrastichon dubito. *Os atavi, *patris nasum, duo lumina patris*
Et matris gestus dicis habere tuæ.
Cùm referas Priscos, nullamq; in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

M.VAL:

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER XIII.
Cui nomen inditum Xenia.
I.

NE toga cordylis, & penula desit olivis,
Aut inopē metuat sordida blatta famē:
Perdite Niliacas Musæ mea damna papyros:
Postulat ecce novos ebria bruma sales.
Non mea magnanimo depugnat tessera talo.
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta fri-
Alea nec damnū, nec facit ista lucrū. (tillus:

In detractorem. II.

Nasutus sis usque licet; sis denique nasus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas.
Ipse ego quàm dixi; quid dentem dente juva-
Rodere? carne opus est, si satur esse velis. (bit
Ne perdas operam: qui se mirantur, in illos
Virus habe: nos hæc novimus esse nihil.
Non tamē hoc nimiū nihil est, si candidus au-
Nec matutina si mihi fronte venis. (re

Ad lectorem. III.

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
Constabit nummis quattuor empta tibi.
Quattuor est nimium, poteris constare duob⁹,
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon (tas
Hæc licet hospitibus pro munere disticha mit-
Si tibi tam rarus, quam mihi nummus erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

Thus. IV.

Serus ut æthera Germanicus imperet aula,
Utq; diu terris, da pia thura Jovi.

Piper. V.

Cerea quæ patulo licet ficedula lumbo,
Cùm tibi fortè datur, si sapis, adde piper.

Alica. VI.

Nos alicā, mulsum poterit tibi mittere dives,
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

Conchis faba. VII.

Si spumet rubra conchis tibi pallida testa,
Lautorum cœnis sæpe negare potes.

Far. VIII.

Imbue plebeias Clusinis pultibus ollas,
Ut satur in vacuis dulcia musta bibas.

Lens. IX.

Accipe Niliacam, Pelusia munera, lentem:

Vilior

Vilior est alica; carior illa faba.

Simila ex tritico. X.

Nec poteris similæ dotes numerare, nec usus,
Pistori toties cùm sit & apta coco.

Hordeum. XI.

Mulio quod non det tacituris accipe mulis.
*Hæc ego *cauponi, non tibi dona dedi.* * coponi.

Frumentum triticeum. XII.

Ter centum Libyci modios de messe coloni
Sume, suburbanus ne moriatur ager.

Betæ. XIII.

Ut sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm sæpe petet vina, piperq; cocus?

Lactuca. XIV.

Claudere quæ cœnas lactuca solebat avorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

Ligna acapna. XV.

Si vicena tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, rustice, ligna feras.

Rapa. XVI.

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus esse solet.

Cauliculi. XVII.

Ne tibi pallentes moveant fastidia caules.
Nitrata viridis braßica fiat aqua.

Porri sectivi. XVIII.

Fila Tarentini graviter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.

Porri capitati. XIX.

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros
In niveo virides stipite cerne comas.

Napi. XX.

Hos Amiternus ager felicibus educat hortis:
Nursinas poteris parcius esse pilas.

Asparagi. XXI.

Mollis in æquorea quæ crevit spina Ravenna,
Non erit incultis gratior asparagis.

Uva duraciva. XXII.

Non habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

Chia seni similis Baccho, quam Setia misit:
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem.

Cydonia. XXIV.

Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. XXV.

Poma sumus Cybeles: procul hinc discede via-(tor,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

Sorba. XXVI.

Sorba sumus molles nimium durantia ventres:
Aptius hæc puero quàm tibi poma dabo.

Spathalion caryotarum. XXVII.

Aures porrigitur Iani caryota Kalendis,
Sed tamen hoc munus, pauperis esse solet.

*Coctana. XXVIII.

*Hæc, tibi quæ torta venerunt condita *meta*
Si majora forent, coctana, ficus erat.

*Pruna Damascena. XXIX.

Pruna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume solent duri solvere ventris onus.

Caseus Lunensis. XXX.

Caseus Etruscæ signatus imagine Lunæ,
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus. XXXI.

Si sine carne voles jentacula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

Caseus Velabrensis. XXXII.

Nõ quemcunq; focũ, nec fumum caseus omnẽ,
Sed Velabrensem qui bibit, ipse capit.

Casci Trebulani, XXXIII.

Trebula nos genuit, commẽdat gratia duplex,
Sive levi flamma, sive domamur aqua.

Lucanicæ. XXXIV.

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ:
*Pultibus hinc niveis grata corona *datur.*

*Olivæ. XXXV.

Hæc quæ picenis venit subducta trapetis,

Inchoat

*Cottana Trũ. * meta legit Beroaldus Statius appellat Turbinem ruentẽ Martialis l. 5. acutam testam. *Vas Damascenarũ Turnebus.

* V. cibat. *Cistella olivarum legit Turneb.

Inchoat atq; eadem finit oliva dapes.
Mala citrea. XXXVI.
Aut Corcyræi sunt hæc de frondibus horti,
Aut hæc Massyli poma draconis erant.
Coloſtrum. XXXVII.
Surripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.
Hœdi. XXXVIII.
Laſcivum pecus, & viridi non utile Baccho
Dat pœnas: nocuit jam tener ille deo.
Ova. XXXIX.
Candida ſi croceos circumfluit unda vitellos,
Heſperius ſcombri temperet ova liquor.
Porcellus lactens. XL.
Lacte mero paſtum pigræ mihi matris alum-
Ponat, & Ætolo de ſue dives edat. (nũ
Apyrina & tuberes. XLI.
Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.
Idem. XLII.
Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes, quid tibi cum Libycis?
Sumen. XLIII.
Eſſe putes nondum ſumen: ſic ubere largo
Effluit, & vivo lacte papilla tumet.
Pulli gallinacei. XLIV.

Si Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
Acciperes: at nunc accipe cortis aves.

Persica. Nucipersica. XLV.

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.

Panes Picentini. XLVI.

*Picentina Ceres niveo *sic nectare crescit,* *V sine sed malè.
Ut levis accepta spongia turget aqua.

Boleti. XLVII.

Argentū, atq; aurum facile est, lenamq; togāq;
Mittere: boletos mittere difficile est.

Ficedula. XLVIII.

Cùm me ficus alat, cùm pascar dulcibus uvis,
Cur potius nomen non dedit uva mihi?

Tubera. XLIX.

Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera, boletis poma secunda sumus.

*Turdorum corona. L. *Decuria Turnebus legit.

Texta rosis fortasse tibi, vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. LI.

Tota quidē ponatur Anas: sed pectore tantùm,
Et cervice sapit: cætera redde coco.

Turtur. LII.

Dum pinguis mihi turtur erit: lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe, perdere nolo famem.

Perna.

Perna. LIII.

Caretana mihi fiet, vel massa ligebit
De menapis : lauti de petasone vorent.

Petaso. LIV.

Musteus est: propera, charos nec differ amicos.
Nam mihi cum vetulo sis petasone nihil.

Colocasia. L V.

Niliacum ridebis olus, lanasq; sequaces,
Improba cum morsu fila manuq; trahes.

Jecur anseris. LVI.

Adspice quàm tumeat magno jecur ansere ma
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi? (jus.

Glires. L V II.

Tota mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. L V III.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

Attagenæ. LIX.

Inter sapores fertur alitum primos
Jonicarum gustus attagenarum.

Gallina altilis. LX.

Pascitur & dulci facilis gallina ferina,
Pascitur & tenebris, ingeniosa gula est.

Perdix. L X I.

Ponitur Ausoniis avis hæc rarißima mensis

Hanc

Hanc in lautorum mandere sæpe soles.

Columbini. LXII.

Ne violes teneras præduro dente columbas,
Tradita si Cnidiæ sunt tibi sacra deæ.

Galbula. LXIII.

Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cùm rudis uva mero.

Cattæ. LXIV.

Pannonicas nobis nunq̃ dedit Umbria cattas:
Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Pavo. LXV.

Miraris quoties gemmantes explicat alas.
Et potes hunc sævo tradere dure coco?

Pœnicopterus. LXVI.

Dat mihi penna rubẽs nomẽ: sed lingua gulo- (sis
Nostra sapit, quid si garrula lingua foret?

Phasianus. LXVII.

Argiva primùm sum transportata carina,
Antè mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

Numidiæ. LXVIII.

Ansere Romano quamvis satur Annibal esset:
Ipse suas nunquam barbarus edit aves.

Aufer. LXIX.

Hæc servavit avis Tarpeji templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa deus.

Grues. LXX.

Turbâ-

Turbabis versus, nec littera tota volabit,
Unam perdideris si Palemedis avem.

Rusticula. LXXI.

Rustica sum perdix qd refert, si sapor idē est?
*V. nec *Carior est perdix: *sic sapit illa magis.*

Cycnus. LXXII.

Dulcia defectæ modulatur carmina lingua
Cantator cygnus funeris ipse sui.

Porphyriones. LXXIII.

Nomē habet magni volucris tā parva Gigan-
*V. Purrionis. *Et nomen Prasini* Porphyrionis habet. (tis,*

Mullus. LXXIV.

Spiret in advecto, sed jam piger æquore mullꝰ:
Languescit: vivum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV.

Quæ natat in Siculo grandis murena ꝓfundo,
Non valet exustam mergere sole cutem.

Rhombus. LXXVI.

Quamvis lata gerat patella rhombum:
Rhombus latior est tamen patella.

Ostrea. LXXVII.

Ebria Bajano veni modò concha Lucrino:
Nobile nunc sitio luxuriosa garum.

Squillæ. LXXVIII.

Cæruleus nos Liris amat, quem sylva Maricæ
Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Sca-

Scarus. LXXIX.

Hic Scarus, æquoreis q venit obesus ab undis,
Visceribus bonus est: cætera vile sapit.

Coracinus. LXXX.

*Princeps*Niliacis raperis, Coracine,*macel-* * V. Ni-
*Pellææ prior*est gloria nulla gulæ. (lis* liaci.
*V. ma-

Echinus. LXXXI. celli.
*V. es.

Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposito mollis Echinus erit.

Murices. LXXXII.

Sanguine de nostro tinctas ingrate lacernas
Induis, & non est hoc satis, esca sumus.

Gobius. LXXXIII.

In Venetis sint lauta licet convivia terris.
Principium cœnæ gobius esse solet.

Lupus. LXXXIV.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timævi,
Æquoreo dulces sum sale pastus aquas.

Aurata. LXXXV.

Nō omnis laudem, pretiumq́; aurata meretur:
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus. * Acci-
penser.

*Acipensis. LXXXVI. Aldus
scribit.

*Ad Pallatinas*acipensam mittite mensas:* *idem.
Ambrosias ornent munera rara dapes. Acipen-
sera.

Lepus. LXXXVII. quā Stu-
rionem
indigi-
tant.

Inter

*V.quid *V.certum est, *Mattya Cælius cõtendi legendũ.

*Inter aves turdus, si *quis me judice *certet,*
*Inter quadrupedes *gloria prima lepus.*

Aper. LXXXVIII.

Qui Diomedæis metuendus setiger agris
Ætola cecidit cuspide, talis erat.

Damæ. LXXXIX.

Dente timetur aper, defendunt cornua cervũ
Imbelles damæ, quid nisi præda sumus?

Oryx. XC.

*Turnebus. *quod.

**Matutinarum non ultima præda ferarum*
*Sævus oryx, constat *qui mihi morte canum.*

Cervus. XCI.

Hic erat ille tuo domitus Cyparisse capistro:
An magis iste tuus Silvia cervus erat?

Lalisio. XCII.

Cùm tener est onager, solaq; lalisio matre
Pascitur: hoc infans, sed breve nomen habet.

Oleum Venafranum. XCIII.

Hoc tibi Campani sudavit bacca Venafri:
Unguentum, quoties sumis, & istud olet.

Dorcas. XCIV.

Delicium parvo donabis dorcada nato:
Jactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCV.

Pendentem summa capream de rupe videbis.
Casuram speres, decipit illa canes.

Ona-

Onager. XCVI.

Pulcer adest onager: mitti venatio debet
**Dentis Erythræi: jam removete sinus.* * Gentis Erithreæ.

Garum *scombrorum. XCVII. * sociorum Aldus habet.

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo.
*Accipe *fæcosum munera cara garum.* * fastuosum. Junius.

Muria. XCVIII.

Antipolitani fateor sum filia thynni:
Essem si scombri, non tibi missa forem.

Mel Atticum. XCIX.

Hoc tibi Thesei populatrix misit Hymetti
Pallados à sylvis nobile nectar apis.

Favi Siculi. C.

*Cùm dederis*Siculos mediis de collib⁹ Hyblæ,* * Siculis mediæ.
Cecropios dicas tu licet esse favos.

Passum. CI.

Cnoßia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse solet.

Picatum vinum. CII.

Hæc de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites? misit Romulus ipse mihi.

Mulsum. CIII.

Attica nectareum turbatis mella Falernum
Misceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIV.

Hoc de Cæsareis mitis vindemia cellis

Misit,

Misit, Juleo qui sibi mente placet.

Surrentium. CV.

Surrentina bibis: nec murrhina picta, nec au-
Sume: dabant calices hæc tibi vina suos. (rū

Falernum. CVI.

De Sinuessanis venerunt Maßica prælis:
Condita quo quæris consule? nullus erat.

Setinum. CVII.

*Pendula *Pontinos quæ spectat Setia campos,* *V. Pomtinos.
Exigua vetulos misit ab urbe cados.

Fundanum. CVIII.

Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expreßit mulsum consul, & ipse bibit.

Trifolinum. CIX.

Non sum de primo fateor trifolina Lyæo,
Inter vina tamen septima vitis ero.

Cæcubum. CX.

Cæcuba Fundanis generosa coquuntur Amy-
Vitis & in media nata palude viret. (clis

Signium. CXI.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium sistant, sit tibi pauca sitis.

Mamertinum. CXII.

Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
Si detur, quod vis nomen habere potest.

Tarraconense. CXIII.

Tarraco, Campano tantùm cessura Lyæo,
Hæc genuit Tuscis æmula vina cadis.

Nomentanum. CXIV.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchū
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXV.

De Spoletinis quæ sunt cariosa lagenis.
Malueris, quàm si musta Falerna bibas.

Peliginum. CXVI.

**Mißica Peligni mittunt turbata coloni,* *Marsica V.
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.

Acetum. CXVII.

Amphora Niliaci non sit tibi vilis aceti
*Esset cùm *vinum, vilior illa fuit.* *V. vini

Massilianum. CXVII.

Cùm tua centenos expugnet sportula cives,
Fumea Maßiliæ ponere vina potes.

Cæretanum. CXIX.

Cæretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbæ, cùm tribus illa bibit.

Tarentinum vinum. CXX.

Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

Unguentum. CXXI.

Unguentū hæredi nunquā, nec vina relinquas:
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

Corona roſea. CXXII.

Dat feſtinatas Cæſar tibi bruma coronas.
Quondā veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBER XIV.

Cui Apophoreta inditum nomen.

I.

Synthesibus dum gaudet eques, dominusq́; ſenatus,
Dumq́; decent noſtrum pilea ſumpta Jovē:
Nec timet ædilem moto ſpectare fritillo,
Cùm videat gelidos jam propè verna lacus:
Divitis alternas, & pauperis accipe ſortes:
Præmia convivæ det ſua quiſque ſuo.
Sunt apinæ, tricæq́;, & ſi quid vilius iſtis.
Quis neſcit? vel quis tam manifeſta negat?
Sed quid agam potius madidis Saturne diebꝰ,
Quos tibi pro cœlo filius ipſe dedit?
Vis ſcribā Thebas, Trojāq́;, malaſq́; Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cunq́; loco potes hunc finire libellum:
Verſibus explicitum eſt omne duobus opus.

Apophoreta. II.

Lemmata ſi quæris cur ſint adſcripta, docebo:

Ut

Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Pugillares citrei. III.

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. IV.

Cæde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

Languida ne tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niveum littera pingat ebur.

Pugillares membranei. VI.

*Esse *puta ceras, licet hæc membrana vocetur* * V. putes.
Delebis, quoties scripta novare voles.

Chartæ majores. VII.

*Non sunt munera, quæ *putas puella,* * V. petis.
Cùm donat vacuas poëta chartas.

Chartæ *epistolares. VIII. * epistolicæ.

Seu leviter noto, seu charo missa sodali,
Omnes ista solet charta vocare suos.

Loculi eburnei. IX.

*Hos nisi de *fulva loculos implere moneta* * flava. Sporcula.
Non decet, argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. X.

Si quid adhuc superest in nostri fæce locelli,
Munus erit: nihil est, ipse locellus erit.

Tali eborei. XI.

Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem.
Munera me dices magna dediſſe tibi.

Teſſera. *XII.*

Non ſim talorum numero par teſſera, dum ſit
Major, quàm talis alea ſæpe mihi.

Turricula. *XIII.*

Quærit compoſitos manus improba mittere ta-
Si per me miſit, nil niſi vota facit. (los.

Tabula luſoria. *XIV.*

Hic mihi bis ſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

Nuçes. *XV.*

Alea parva nuces, & non damnoſa videtur:
*ia. *Sæpè tamen pueris abſtulit* illa nates.*

Theca calamaria. *XVI.*

Sortitus thecam calamis armare memento:
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Calculi. *XVII.*

Inſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles, & hoſtis erit.

Graphiarium. *XVIII.*

Hæc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leve munus erit.

Dentiſcalpium. *XIX.*

Lentiſcum melius: ſed ſi tibi frondea cuſpis
Deſuerit, dentes penna levare poteſt.

Auri-

Auriſcalpium. XX.

Si tibi moroſa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. XXI.

**Tænia ne madidos violet bombycina crines,* *V. Tænuia.
Figat acus, tortas ſuſtineatq́ue comas.

Pecten ad Calvum. XXII.

Quid faciet nullos hic inventura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

*Crines ſapo. XXIII. * dele τὸ crines.

**Cauſtica Teutonicos accendit ſpuma capil-*
Captivis poteris cultior eſſe comis. (los: *Catrica.

Mattiacæ pilæ. XXIV.

Si mutare paras longævos cana capillos:
*Accipe Mattiacas,*quo tibi calva? pilas.* * V. quid.

Umbella. XXV.

Accipe quæ nimios vincant umbracula Soles,
**Si licet & ventus; te tua vela tegent.* * Sit.

*Gauſapa. XXVI. *Cauſia Lipſius & Domitius.

In Pompeiano tectus ſpectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

Venabula. XXVII.

Excipient agros, expectabuntque leones:
Intrabunt urſos ſit modò firma manus.

Culter venatorius. XXVIII.

*Si dejecta *geres longo venabula roſtro:* *V. gemes.

Hic brevis, in grandem cominus ibit aprum.

Parazonium. XXIX.

* V quærit grati decus omen honoris

*Militiæ *decus hoc, & grati nomen honoris,*
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXX.

*V. cingit.

*Pugio, quem curvis *signat brevis orbita venis,*
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex ense. XXXI.

*V. domus dociles.

*Pax me certa *ducis placidos curvavit in usus,*
Agricolæ nunc sum, militis ante fui.

Securicula. XXXII.

Cùm fieret tristis solvendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonsoria. XXXIII.

Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
Unguibus hæc longis, utilis illa genis.

Scrinium. XXXIV.

*V. cōstructos

**Constrictos nisi das mihi libellos:*
Admittam timeas, trucesque blattas.

Fasces calamorum. XXXV.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus,
Texantur reliquæ tecta palude tibi.

Candela. XXVI.

Ancillam tibi sors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XXXVII.

Illu-

Illustrem cùm tota meis convivia flammis,
Totque geram myxos, una lacerna vocor.

Cereus. XXXVIII.

Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes.
Subducta est puero namq; lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium. XXXIX.

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt.
Non norat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum. XL.

Esse vides lignum: serves nisi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

Pila paganica. XLI.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa est, & minus arcta pila.

Pila trigonalis. XLII.

Si me nobilibus scis expulsare sinistris,
Sum tua: si nescis rustice, redde pilam.

Follis. XLIII.

Ite procul juvenes: mitis mihi convenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

Harpasta. XLIV.

Hæc rapit Antæi velox in pulvere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.

Halteres, XLV.

**Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?* * Vide. Quod.
Exercet melius vinea fossa viros. mallem quot.

Galericulum. XLVI.

Non lutet immundū nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

Strigiles. XLVII.

* V. destringere. *Pergamus has misit curvo *distringere ferro.*
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Guttus corneus. XLVIII.

Gestavit modò fronte me juvencus.
* V. putabas. *Verum rhinocerota me *putabis.*

Rhinoceros. XLIX.

Nuper in Ausonia domini spectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Crepitaculum. L.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatiat tenera garrula sistra manu.

Flagellum. LI.

Proficies nihil hoc, cædas licet usque flagello:
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Myrobalanum. LII.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus
Hoc ex unguento constat, & ex balano.

Aphronitrum. LIII.

Rusticus es, nescis quid Græco nomine dicar.
Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.

Opobalsama. LIV.

Balsama me capiunt, hæc sunt unguenta virorum

*Delicias *Nini vos redolete nurus.* *Hini. v nimiò ſed utrumq; vitiosè.

Lomentum. LV.

Gratum munus erit, ſciſſo nec inutile ventri,
*Si clara Stephani balnea luce *petes.* * V. petat.

Laterna cornea. LVI.

Dux laterna viæ clauſis feror aurea flammis,
Et tuta eſt gremio parva lucerna meo.

Laterna ex veſica. LVII.

Cornea ſi non ſum, numquid ſum, fuſcior? aut
*Veſicam contrà qui venit eſſe*putat? (me* *putet?

Fiſtula. LVIII.

Quid me compactum ceris, & arundine rides?
Quæ primùm extructa eſt fiſtula, talis erat.

Tibiæ. LIX.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, ſæpe monaulon habet.

Soleæ lanatæ. LX. An hæ lanatæ pelles, de quibus ſupra ep. 42 lib. 1.

Defuerit ſi fortè puer, ſoleaſq; libebit
Sumere: pro puero proderit ipſe ſibi.

Muſcaria pauonina. LXI.

Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muſcas,
Alitis eximiæ cauda ſuperba ſumus.

Capta Rhodia. LXII.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos captam, quam tibi miſit, edat.

Porcus. LXIII.

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros?

Muscarium bubulum. LXIV.

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Botulus. LXV.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni septem venerat ante dies.

Psittacus. LXVI.

Psittacus à vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici per me dicere, Cæsar ave.

Pica. LXVII.

Pica loquax certa dominum te voce saluto:
Si me non videas esse negabis avem.

Narthecium. LXVIII.

*cernis habebis Munera &c.

Artis ebur medicæ narthecia cernis habere*
Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.

Flagra. LXIX.

Ludite lascivi, sed tantum ludite servi:
Hæc signata mihi quinq; diebus erunt.*

* saturnalibus quibus domini servis accumbebant.

Ferulæ. LXX.

Invisæ nimium pueris, grataq; magistris,
Clara Prometheo munere ligna sumus.

Pera. LXXI.

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,

Dor-

Dormiat & retrico cum cane pera rogat.

Scopæ. LXXII.

In pretio scopas testatur palma fuisse:
Sed pretium scopis nunc analecta dabunt.

Scalptorium. LXXIII.

Defendet manus hæc scapulas mordete mole-
Pulice vel si quid pulice sordidius. (ste

Manule. LXXIV.

Ne toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus pavoninus. LXXV.

Nomina dat spondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Junonis avis: sed prius Argus erat.

Ephippium. LXXVI.

Stragula succincti venator sume veredi:
*Nam solet à nudo surgere *ficus equo.* *pectus Aldus.

Stibadia. LXXVII.

*Accipe lunata scriptum testudine *signum:* *V. sigma & sanè emendatius.
Octo capit: veniat, quisquis amicus erit.

Gustatorium. LXXVIII.

Femineam nobis cherson si credis inesse,
Deciperis: pelagi mascula præda sumus.

Mensa citrea. LXXIX.

Accipe felices Atlantica munera silvas.
Aurea qui dederit dona minora dabit.

Mensa acerna. LXXX.

Non ſum criſpa quidem, nec ſilvæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. *LXXXI.*

Grandia taurorum portāt qui corpora, quæris
An Libycas poßint ſuſtinuiſſe trabes?

*Quincupedal. *LXXXII.*

Puncta notis ilex, & acuta cuſpide clauſa,
Sæpe redemptoris pondere furta ſolet.

Pocula archetypa. *LXXXIII.*

*Non eſt iſta recens, nec noſtri *gloria cœli:*
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.*

Calices. *LXXXIV.*

Non ſumis audacis plebeia toreumata vini:
Noſtra nec ardenti gemma feritur aqua.

Phiala aurea cælata. *LXXXV.*

Quamvis Gallaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis: nam meus iſte labor.

Calices Vatini. *LXXXVI.*

*Vilia ſutoris *calicem monumenta Vatini.*
*Accipe: ſed *naſus longior ille fuit.*

Lances chryſendetæ. *LXXXVII.*

*Grandia ne viola parvo chryſendeta *mulſo:*
*Ut nimium libras *debet habere duas.*

Vaſa Aretina. *LXXXVIII.*

Aretina nimis ne ſpernas va'a monemus:
Laurus erat Tuſcis Porſena fi..ilibus.

* al. Quincudea.

*dorica

*V. meritò dū facit illa bibit.

*calices monimenta.

*Vatini naſus longior erat quã calices.

*famu'- lo.

V, dicas

Baſcauda. LXXXIX.

Barbara depictis vini baſcauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma ſuam.

Panaca. XC.

Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potâſti teſta Rhetica vina mea.

Boletaria. XCI.

Cùm mihi boleti dederint tam nobile nomen,
*Prototomis, pudet heu, ſervio *coliculis.* * V ea li colis

Calices Surrentini. XCII.

Accipe non vili calices de pulvere natos:
Sed Surrentinæ leve toreuma rotæ.

Colum nivarium. XCIII.

Setinos moneo noſtra nive frange trientes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus nivarius. XCIV.

Attenuare nives norunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit unda tuo.

Urceoli miniſtratorii. XCV.

Frigida non deſit, non deerit calda petenti:
Sed tu moroſa ludere parte ſiti.

Urceus fictilis. XCVI.

Hic tibi donatur panda ruber urceus anſa,
*Stoicus hoc gelidam Fronto *petebat aquã.* * V. bibebat.

Calathi. XCVII.

Nos Satyrus, nos Bacch⁹ amat, nos ebria tigris,

Perfusos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. XCVIII.

Quæ non sollicitus teneat servetq́; minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. XCIX.

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurũ,
Adspice quot digitos exuit iste calix.

Ampulla potoria. C.

Hac licet in gemma q̃ servat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata sitis.

Crystallina. C I.

*Frangere dũ metuis: frangis crystallina: *peccant*
Securæ nimium, sollicitæq́; manus.

* V. peccas Secura. nimium solitaq; manu.

Nimbus vitreus. CII.

Ab Iove qui veniet miscenda ad pocula, largas
*Fundet nimbus aquas: hic *tibi vina dabit.*

* V. quoq;.

Myrrhina. CIII.

Sic calidum potas, ardenti myrrha Falerno
*Convenit, & melior *sit sapor inde mero.*

* fit.

Patella Cumana. CIV.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testã,
Municipem misit casta Sibylla suam.

Calices vitrei. C V.

Adspicis ingenium Nili quibus addere plura
Dum cupit, ah quoties perdidit auctor opus.

Lagena nivaria. C VI.

Spole-

Spoletina bibis, vel Marsis condita cellis,
Quo tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Nives. CVII.

Non potare nivem, sed aquam potare rigentẽ
De nive, commenta est ingeniosa sitis.

Idem. CVIII.

*Massiliæ*pumos miscere nivalibus undis* * V. fumum.
Parce puer, constet ne tibi pluris aqua.

Ligula argentea. CIX.

Quamvis me ligulã dicant equitesq́; patresq́;:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochlearie. CX.

Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis:
Num quid seu potius cur cochleare vocer?

Anuli. CXI.

Antè frequẽs, sed nunc rarus nos donat amic⁹
Felix cui comes est non alienus eques.

*Dactylotheca. CXII. * Dactyliothe-aa Turneb.

Sæpe gravis digitis elabitur anulus unctis:
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.

Toga. CXIII.

Romanos rerum dominos gentemq́; togatam.
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Idem. CXIV.

Si matutinos facile est tibi rumpere somnos:
Attrita veniet sportula sæpe toga.

Endro-

Endromis. CXV.

Pauperis est munus, sed non est pauperis usus.
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

Canusinæ fuscæ. CXVI.

Hæc tibi turbato Canusina simillima mulso
Munus erit gaudæ: non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXVII.

Gallia Santonico vestit te bartocucullo,
Cercopithecorum penula nuper erat.

Canusinæ rufæ. CXVIII.

Roma magis fuscis vestitur, Gallia rufis:
Et placet, his pueris militibusq; color.

Pænula scortea. CXIX.

Ingrediare viam cœlo licet usque sereno,
*V. nũquam. *Ad subitas *nusquam scortea desit aquas.*

*al. coccina. *Lacernæ. CXX.

* fiant illa. *Si Veneno, Prosinóve faces, qui coccina sumis?*
Ne fias ista transfuga sorte, vide.

Pileus. CXXI.

Si possem totas cuperem misisse lacrenas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Beticæ. CXXII.

Non est lana mihi mendax, nec mutor aëno:
*V. Si. **Sic placeant Tyriæ; me mea tinxit ovis.*

Cænatoria. CXXIII.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:

Hic opus est pictis accubuisse toris.

Læna. CXXIV.

Tempore brumali non multum levia prosunt,
*Calfaciunt villi pallia *vestra mei.* * V. nostra.

Lacernæ albæ. CXXV.

Amphiteatrales nos commendamur ad usus,
Cùm tegit algentes nostra lacerna togas.

Gausapa villosa vel mantilè. CXXVI.

Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum:* * V. tegunt.
*Orbibus in nostris *circulus esse potest.* * quilibet.

Cuculli Liburnici. CXXVII.

Jungere nescisti nobis ô stulte lacernas,
*Indueras albas; exue *callaicas.* *V. callainas à calai gemma quæ saphirum imitatur.

Udones Cilicii. CXXVIII.

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti:
*Cinyphio *poterit planta latere sinu.* * poterat.

Synthesis. CXXIX.

Dum toga per quinas gaudet requiescere lu- (*ces,*
Hos poteras cultus sumere jure tuo.

Focale. CXXX.

Si recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc focale tuas asserat auriculas.

Tunicæ Patavinæ. CXXXI.

Vellera cùm sumant Patavinæ multa trilices,
Et pingues tunicas serra secare potest.

Spongia. CXXXII.

Hæc tibi sorte datur tergendis spongia mensis
Utilis, expresso cùm levis imbre tumet.

Pænula gausapina. CXXXIII.

Is mihi candor inest, villorũ gratia tanta est,
Ut me vel media sumere messe velis.

Cervical. CXXXIV.

Tinge caput nardi folio, cervical olebit:
Perdidit unguentum cùm coma, pluma te-(net.

Lodices. CXXXV.

Nudo stragula ne toro paterent.
Juncta nos tibi venimus sorores.

Cubicularia polymita. CXXXVI.

Hæc tibi Mẽphitis tellus dat munera: victa est
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Zona. CXXXVII.

Longa satis nunc sum: dulci sed pondere vẽter
Si tumeat fiam tunc tibi Zona brevis.

Gausape quadratum. CXXXVIII.

Lodices mittet docti tibi terra Catulli;
*Nos *Helycaonia de *regione sumus.*

*Lycaonia sed rectius Helicaonia Helicaon Antenoris filius. *Veneta seu Patavina.

Semicinctio. CXXIX.

*Det tunicã *dives: ego te præcingere possum.*
Essem si locuples, munus utrumq; darem.

* V locuples.

Lanæ amethystinæ. CXL.

Ebria Cidoniæ cùm sim de sanguine conchæ.
Non video quare sobria lana vocer.

Lanæ

Lanæ albæ. CXLI.

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lanæ Polentinæ. CXLII.

Non tantùm pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet & calices hæc dare terra suos.

Idem. CXLIII.

Lana quidem tristis, sed tonsis apta ministris,
*Quales non primo de grege mensa*vocat.* *V. vo-cat.

Tomentum*Lingonicum. CXLIV. *Leuconicum.

Oppressæ nimium vicina est fascia plumi?
*Vellera *Longonicis accipe rasa sagis.* *V. Leuconicus

Tomentum Circense. CXLV.

Tomentum concisa palus Circense vocatur:
*Hæc pro *Lingonico stramina pauper emit.* *V. Leuconico.

Pluma. CXLVI.

Lassus Amyclæa poteris requiescere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fenum. CXLVII. * fæno.

Fraudata tumeat facilis tibi culcita pluma.
Non venit ad duros pallida cura thoros.

Tintinnabulum. CXLVIII.

Redde pilum: sonat æs thermarum ludere pergis?
**Virgine vis sola lotus abire domum.* *aqua virgine sic dicta ut supra lib. 5. d.

Discus. CXLIX.

Splendida cùm volitet Spartani põdera disci,
Este procul pueri: sit semel ille nocens. Ci-

Cithara. CL.

Reddidit Eurydicen vati: ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem. CLI.

*al. ejecta.

*De Pompeiano ſæpe eſt *electa theatro,*
Quæ duxit ſilvas, detinuitq; feras.

Plectra. CLII.

*pulſula malè. puſula & puſtula idem ſunt.

*Fervida ne trito tibi pollice *puſula ſurgat:*
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLIII.

*al. canthus.

In ducenda tota eſt: das nobis utile munus.
*Iſte trochus pueris, ac mihi *cantus erit.*

Idem. CLIV.

Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ. CLV.

*Hoc, lego. Germanici. * Germanicus decem habet litteras

**Hæc illi ſine ſorte datur, cui *nomina Rhenus*
*Vera dedit: *decies adde Falerna puer.*

Sauroctonos Corinthius. CLVI.

Ad te reptanti puer inſidioſe lacertæ.
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLVII.

*Rufi. *Rectè Aldus puer orat imet niſi malis. timet ora puer.

Flectit ab inviſo morientia lumina diſco
Oebalius, Phœbi culpa dolorq; puer.

Perſona Germanica. CLVIII.

*Sum figuli luſus *Rufi perſona Batavi.*
*Quæ tu derides, hæc *timet ora pater.*

Hercules Corinthius. CLIX.

Elidit geminos infans, nec respicit angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLX.

Sum fragilis: sed tu moneo ne sperne sigillum.
Non pudet Alciden nomen habere meum. †Sigeris de quo supra sigerios que modos, &c

Minerva argentea. CLXI.

Dic mihi virgo ferox, cũ sit tibi cassis & hasta,
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum *Giberii fictile. CLXII.

Ebrius hæc fecit terris puto monstra Prome-
Saturnalico lusit & ipse luto. (thus:

Homeri batrochomyomachia. CLXIII.

Per lege Mæonio cantatas carmine ranas:
Et frontem nugis solvere disce meis.

Homerus in Membranis. CLXIV. *En iterum ponis Æneidos principium Arma virũq; .

Ilias, & Priami regnis inimicus Ulysses,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii Culex. CLXV.

Accipe facundi Culicem studiose Maronis:
*Ne nugis positis *arma virumq; *canas.* * V. legas.

Virgilius in membrana. CLXVI.

*Quàm brevis *immensũ cœpit membrana Ma-* * V. intonsum.
Ipsius vultus prima tabella gerit. (ronem!

Cicero in membranis. CLVII.

Si comes ista tibi fuerit membrana putato
Carpere te longas cum Cicerone vias. [Li-

Livius in membranis. CLXVIII.

Pellibus exiguis arctatur Livius, ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Salluſtius. CLXIX.

*Hic e-rat. Cic. in Acad.

**Hic erit, ut perhibent doctorũ corda virorũ*
Primus Romana Criſpus in hiſtoria.

Ovidii Metamorph. in membranis. CLXX.

Hæc tibi multiplici q̃ ſtructa eſt maſſa tabella
Carmina Naſonis quinq; decemq; gerit.

Lucanus. CLXXI.

Sunt quidam, qui me dicunt non eſſe poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola putat.

Catullus. CLXXII.

Tantum magna ſuo debet Verona Catullo,
Quantum parva ſuo Mantua Virgilio.

Calida & frigida aqua. CLXXIII.

* dicit.
* V. notabit.

Hæc tibi q̃ fuerint caldarum nomina dicunt:*
Ipſa ſuas melius charta natabit aquas.

Mulæ pomiliæ. CLXXIV.

* Huc refer illud, Nõ aliter videtur Atlas cũ compare mulo.

**His tibi de mulis non eſt metuenda ruina:*
Altius in terra pene ſedere ſoles.

Catella Gallicana. CLXXV.

Delicias parva ſi vis audire Catellæ,
Narranti brevis eſt pagina tota mihi.*

* V. prima.

Aſturco. CLXXVI.

Hic brevis, ad numerũ rapidos qui colligit un-(gues,
Venit ab auriferis gentib⁹ Aſtur equ⁹. (Ca-

Canis vertagus. CLXXVII.

Non sibi, sed domino venatur vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Simius. CLXXIX.

Callidus emissus eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Notarius. CLXXIX.

Currant verba licet, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha. CLXXX.

Levis ab æquorea cortex Mareotica concha
**Fiat: inoffensa curret arundo via.*

* Fit licet ossa currit.

Morio. CLXXXI.

Nō mendax stupor est, nec fingitur arte dolo-
Quisquis plus justo non sapit, ille sapit. (sa:

Caput arietinum. CLXXXII.

Mollia Phryxei secuisti colla mariti.
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit?

Pumilio. CLXXXIII.

Si solùm spectes hominis caput, Hectora cre-
Si stantem videas, Astyanacta puer. (des:

* V. erit

Parma. CLXXXIV.

Hæc, quæ sæpe solet vinci, quæ vincere rarò,
*Parma tibi, scutum pumilionis *erat.*

Bruti puer, sive pusio. CLXXXV.

Gloria tam parvi non est obscura sigilli,
Istius pueri Brutus amator erat. (Ac-*

*Strongilionis statuam amavit propter artificium Plinius lib. 34. cap. 8.

Accipiter. CLXXXVI.

*V. &c, *Prædo fuit volucrū, famulus nunc aucupis: idē*
Decipit, & captas non sibi mæret aves.

Obsonator. CLXXXVII.

*Dic quotus *es, quanti cupias cœnare, nec unū*
Addideris verbum: cœna parata tibi est.

Calami aucupatorii. CLXXXVIII.

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacita crescit arundo manu.

*Corculum. CLXXXIX.

Pauper causidicus nullos referentia nummos
*Carmina cum scribas: accipe cor, quod *habes.*

Cocus. CXC.

*Non satis est ars sola coco, servire *palato:*
Namq; cocus domini debet habere gulam.

Craticula *cum veru. CXCI.

Parva tibi curva craticula sudet ofella.
Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius. CXCII.

**Mille tibi dulces operum manus ista figuras*
**Extruit: huic uni parca laborat apis.*

*Jentacula. CXCIII.

*Surgite, jam vendit *pueris jentacula pistor,*
Cristatæq; sonant undiq; lucis aves.

FINIS.

*Aldus corbulū scribit, sed reti neo corculū cū Lipsio. stulto n. causidico rectè cor mittit. quo carebat
*lege, abest.
*al parato Atque cocus &c. al. coci servire.
*absq; vernu Turneb malum veru.
*Melle.
*Extruet.
*Ientacula adipata Turneb
*pueri,

INDEX
OMNIUM LEMMATUM SIVE INSCRIPTIONUM.

Prior numerus librum, posterior epigramma libri ostendit.

A. lib. Spectaculorum.

A.

Q In a-

Ad

 Calathi

De

Ad li-

M.

Miner-

N.

Piſtor.

Saccus

SYLLABVS EPIGRAMMATVM IN COMMVNES LOCOS DIGESTORVM.

Prior numerus librum, posterior epigramma libri ostendit.

A. lib. Spectaculorum.

A.

In ami-

In can-

D.

in disti-

De le-

V.

Z.

XENIA.

XIII.

Liquo-

APOPHORETA.
XIV.

Nives,

FINIS.

gest.
. 108
5. 96
110,
9. 70
. 5. 6
. 162
4. 35
. 114
123.
132.
141.